JAMHUURIYADDA SOMALILAND | **REPUBLIC OF SOMALILAND**

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
SOLICITOR GENERAL OFFICE

FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
ألنّشرة الرّسمية لجمهورية صوماليلاند

Sannadkii 11aad	Cadad Gaar ah	Tariikhda Daabacada 26/03/2022

XEERKA BAADHISTA IYO ILAALINTA HILIBKA
XEER LR.57/2012

Email: garyaqaankaguud@gmail.com
Web.www.garyaqaankaguud.com

Sannadka 2022

Lama iibin karo
Not for sale

REPUBLIC OF SOMALILAND

THE PRESIDENT

REF. JSL/M/XERM/249-1537/012013 DATE 22/01/13

XEER MADAXWEYNE Lr: 0283/012013

Dhaqan-galka Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka Xeer Lr. 57/2012

Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

Markuu Arkay: Qodobka 90aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markuu Arkay: Qodobka 75aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markuu Arkay: Go'aanka Golaha Wakiilada JSL, Go'aan Lr. GW/G/KF-19/583/2013 ee ku taariikhaysan 07/01/2013 ee ay ku ansixiyeen Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka Xeer Lr. 57/2012;

Wuxuu Soo Saaray

Dhaqan-galka Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka Xeer Lr. 57/2012 ee Jamhuuriyadda Somaliland.

Allaa Mahad Leh,

REPUBLIC OF SOMALILAND President

Axmed Maxamed Silanyo
Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Qaranka
Qoraalkan waxa laga Diiwaangeliyey
Xafiiska Maanta 23/01/13
Lambarka: 63
Saxeex:

RL: 07
RECEIVED
26/01/2013

Ref: GW/G/KF-79/583/2013

Date: 07/01/2013

Ujeedo: - Go'aanka Ansixinta Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka Xeer (No. 57/2012)

GOLAHA WAKIILADA JSL

MARKUU ARKAY: Qodobada 39aad ,ee qodobka , **11aad**, ee Dastuurka Jamhuuriyada Somaliland

MARKUU ARKAY: In baahida loo qabo xeerkan ay u tahay mid mihiima Qaranka

MARKUU ARKAY: Go'aanka ansixinta Xeer **LR: 57/2012** ee Golaha Wakiilada u gudbiyeen Golaha Guurtida JSL kuna Taariikhaysnaa 02/10/2012

MARKUU ARKAY: Go'aanka ansixinta Xeer **LR: 57/2012** ee Golaha Guurtida SL kuna taariikhaysnaa **10/11/2012**

MARKUU ARKAY : In Golaha Guurtida wax ka bedal iyo kaabis ku Samaynin Kuna ansixiyeen cod dhan **(38) sodon iyo sided cod Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka** Xeer **Lr: 59/2012** kuna ansixiyeen sidii Golaha Wakiiladu ugu gudbiyeen.

WUXUU

Golaha Wakiilada JSL halkan ugu soo Gudbinayaa Madaxwaynaha JSL **Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka** ee Xeer Lr: (Xeer **No. 57/2012**) si uu uga guto waajibaadkiisa Dastuuriga ah.

ALLAA MAHAD LEH

C/risaaq Siciid Ayaanle
Xoghayaha. Guud ee Golaha Wakiilada

Baashe Maxamed Faarax
K/simaha Gudoomiyaha Golaha Wakiilada ahna G/Xigeenka 1aad

GOLAHA WAKIILADA JSL

MARKUU ARKAY: Qodobada 39aad, ee qodobka, **11aad**, **ee** Dastuurka Jamhuuriyada Somaliland

MARKUU ARKAY: In baahida loo qabo xeerkan ay u tahay mid mihiima Qaranka

MARKUU U CODEEYEY: **Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka** JSL, **kal-fadhigii** 19aad ee **fadhigiisii** 10aad ee **Golaha 17/09/2012** oo ay goob joog ahaayeen **(42)** Mudane oo ka mid ah Mudanayaasha **Golaha Wakiilada.**

Wuxuu

Ansixiyay **Xeerka ilaalinta iyo baadhista Hilibka Xeer Lr .57/2013**

JAMHUURIYADA SOMALILAND

Xeerka baadhista iyo ilaalinta hilibka

Xeerkan waa xeer xoojinaya baadhista iyo ilaalinta hilibka, horumarinaya badbaadada iyo caafimaadka dadweynaha, iyadoo la raacayo shuruudaha qalliinka xoolaha ee Shareecada Islaamka iyo habraacyada caalamiga ah ee fayodhawrka iyo qaybinta hilibka gudaha dalka lagu isticmaalo iyo kan dalalka kale [dibedda] loo dhoofiyo iyo arrimaha kale ee khuseeya.

QAYBTA I
GOGOL XAADH

Qodobka 1^aad
Magacbixin

Xeerkan waxaa lagu magacaabaa **"Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka ee Xeer Lr. 57/2012".**

Qodobka 2^aad
Qeexidda Ereyada

Si loo fahmo macnaha guud ee Xeerkan, erayada soo socdaa waxay yeelanayaan fasiraadda ku hor qoran: -

"Xeerka"- Waxaa loola jeedaa Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka;

"Xoolo"- Waxaa loola jeedaa xoolaha sida Lo'da, Geela iyo adhiga (ido iyo riyo), digaagga iyo xoolaha kale ee duur joogta ah ee cunista hilibkooda Shareecada Islaamku xalaaleysay.

"Hilibka"– Wa a Hilibka saafiga ah ee xoolaha ama neefka marka la qalo ee haragga, uur-kujirta, qanjaafulaha, lugaha iyo madaxa laga saaro.

"La Diidey" [Condemned] - Waa neefka la qalay ee hilibkiisa Baadhaha Caafimaadka Hilibku u aqoonsaday inaan dadku cuni karin sababo dhinaca caafimaad darro ah awgeed, kadibna amray in la tuuro ama la daadiyo raqdiisa/hilibkiisa oo la fogeeyo, meel ku haboonna lagu duugo.

"Hay'adda awoodda u leh" - Waa mas'uul/mas'uuliyiin ka tirsan dawladda oo xirfad iyo aqoon sare u leh hawshan ama hay'ad kasta oo Wasiirka hawshan qaabilsan u igmado inay fuliyaan shaqo kasta oo xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka hoos yimaada;

"Agaasime" - Waa Agaasime ama qof mas'uul ka ah agaasinka Wasaaradda adeegyada caafimaadka xoolaha waqtiga la joogo, magac kasta ha loogu yeedhee;

"Waaxyeyn" [Dressing] - Waxaa loola jeedaa kala saaridda xubnaha xoolaha/neefka la qalay kuwa la cuno, sida: hilibka saafiga ah, uur ku jirta, beerka, kelyaha, wadnaha iwm, iyo kuwa aan la cunin, sida: sambabada, qanjaafulaha, candhada iyo haragga, iwm;

"La cuni karo" - Waa wax kasta oo bini'aadamka cunto u noqon kara, ama la quudan karo

"Aan la cuni karin" - Waa wax kasta oo aan binii'aadamku cunto u noqon karin, ama aan la quudan karin;

"Kawaan" [Slaughterhouse] – Waa meel kasta oo si xeerkan waafaqsan loogu diiwaangeliyey inay noqoto xero-dhiig xoolaha lagu qalo;

"Kawaanada Dhoofka" – Waa kawaanada gawraca xoolaha ee lagu qalo xoolaha hilibkooda dalalka dibedda loo dhoofiyo ee loo diiwaangeliyey si xeerkan waafaqsan;

"Kawaanada gudaha" [Local Slaughterhouses] - Waa Kawaanada xoolaha ee lagu xoolaha hilibkooda dalka gudihiisa lagu isticmaalo ee loo diiwaangeliyey si waafaqsan xeerkan;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE

"Kawaan Xaafad/Tuulo" [Village Slaughterhouse] - Waa kawaan ama meel xoolaha lagu gawraco oo aan weyneyn, adeeg hilib siiya Tuulada/xaafadaha, ogolaanshana ka haysta hay'adaha awoodda u leh si waafaqsan xeerkan;

"Qalab" [Facility] - Waa qalabka ama wax kastoo aan cuntada ahayn ee loo adeegsado hawlaha kawaanada gawraca xoolaha oo fududeeya ujeedooyinka hawlgalka hilib soo saarka iyo hawlaha meelaha hilbika laga soo saaro ama lagu iibiyo jumlad ahaan iyo tafaariiq ahaanba, sida kawaanada, dukaanada hilibka ama meel kasta oo hilibka jumladda ama tafaariiqda ah lagu gado, iyo; ama iyadoo la tixgelinayo qodobada xeerkan, goob kasta, ha ahaato kawaan ama yaanay ahaane, oo lagu habeeyo hilib loogu talo galay in dadku cuno;

"Cunto" - Waa cunta kasta oo dadku quutaan;

"Maamule" - Waxaa loola jeedaa shirkad kasta ama qof kasta oo masuul ka ah kawaanka ama maamulka ganacsiga cuntada;

"Dawlad"- Waxaa loola jeedaa Dawladda Jamhuuriyadda Somaliland;

"Baadhista Khataraha" - [Hazard Analysis and Critical Control Point Scheme (HACCP)] - Waa hab maamulka fayadhowrka/nadaafada ah oo saameynaya shaqsi kasta oo ka shaqeeya goobaha soo saarista hilibka, iyadoo mar kasta la baadhayo, laga hortagayo, la yareenayo, ama la xadidayo khatarta ku imaan karta caafimaadka dadweynaha isticmaala hilibka;

"Shaabad Caafimaad" [Health Stamp] - Waa Shaabadda Baadhaha Caafimaadka Hilibku ku calaamadeeyo (ku dhufto) xoolaha caafimaadka qaba ee la qali karo iyo hilibka uu baadhay ee uu fasaxay in la cuni karo.

"Xerada Xoolaha" [Lairage] - Waxaa loola jeedaa xerooyinka xoolaha lagu xareeyo ka hor intaan la qalin;

"Ruqsad" [Licence] - Waa Ruqsad, oggolaansho, shahaado/caddayn ama ogolaansho rasmi ah oo qoraal ah oo ay waajib tahay in la haysto ka hor intaan la gelin hawl kasta ama shaqooyin kasta oo hoos imanaya

"Hilib" [Meat] – Waa dhammaan hilibka neefka la qalay ama qayb ka mid ah hilibkiisa ee cunto ahaan loo cuno, ha ahaado hilib qaydhiin, mid la qaboojiyey, la barafeeyey ama la habeeyey;

"Hilib baadhe" [Meat Inspector] - Waa Baadhaha Caafimaadka Hilibka oo aqoon sare iyo khibrad leh oo uu magacaabay mas'uul sare si loo fuliyo qodobada xeerkan;

"Wasiir" [Minister] - Waa wasiirka waqtiga la joogo masuulka ka ah adeegyada caafimaadka xoolaha;

"Dawladda Hoose" [Municipality or Municipal Authority] - Waa xafiisyada dawladda hoose ee degmada ee masuulka ka ah dabagalka ama fulinta Xeerka Baadhista iyo Ilaalinta Hilibka;

"Uurkujir" - Waa qayb jidhka xoolaha ka mid ah, sida caloosha, midhicirada, beeryarada, iyo wadnaha oo aan la qiimo ahayn hilibka kale ee la cuni karo;

"Shaqaale" [Operator] - Waa qofka ka shaqeeya kawaanka iyo meelaha xoolaha lagu qalo;

"La oggolaaday" [Passed] - Waa xoolaha la qalo ee dhakhtar hubiyey (baadhay) ka dibna u fasaxay in hilibkooda dadku cuni karo ama isticmaali karo;

"Habayn" [Processing] - Waa socodsiinta hawlaha la xidhiidha gawraca xoolaha/neefka iyo jar-jarida xubnaha neefka, lafo ka saaridda, cusbaynta, daaweynta iyo baakadeynta hilibka.

"Digaag" [Poultry] - Waa noocyada digaagga guryaha ama shimbir-gurida kale ee hilibkooda lagu cuno waddanka;

"Xubnaha digaagga la qalay" [Poultry Carcass] - Waa hilibka digaagga la qalay ee loo kala saaro xubnahooda kuwa la cuni karo iyo kuwa aan la cuni karin;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH

"kalsoonida tayada" [Quality Assurance] - Waa dhammaan habraacyada hore loo qoondeeyey oo nidaamsan ee nidaamka tayada loo baahanyahay si loo helo kalsooni buuxda oo meel marin karta waxyaalaha looga baahanyahay tayo wanaagsan;

"Xeerarnidaaniye" [Regulations] - Waa xeerarka/qawaaniinta ka farcama xeerkan;

"Khatar ku saleysan" [Risk-based] – Waa hanaan kasta oo la horumariyey iyadoo loo eegayo mabadi'da baadhista khatarta;

"Iib" [Sale] – Waa ka iibinta hilibka macaamiisha si ay guryahooda ugu qaataan una karsadaan;

"Gowrac" [Slaughter] – Waxaa loola jeedaa xoolaha/neefka la gawraco ee u dhiig baxa hab waafaqsan Shareecada Islaamka looguna talagalay in dadku hilib ahaan u cuno/quuto;

"Hilib iibiye/gade" [Vendor] - Waa qofka ka shaqeeya kawaanada ama meelaha la midka ah si uu hilibka dadweynaha uga iibsho, ha ahaado mulkiilaha hilibka, mid la soo adeegsaday/shaqaaleeyey ama mid wakiil ka ah mulkiilaha ama mid kawaanku soo kiraystay;

"Baadhaha Caafimaadka Hilibka" [Veterinary Inspector] - Waa Baadhaha Caafimaadka Hilibka, xirfadna u leh hawshan oo ay magacaabeen hay'adaha awoodda u leh si uu u guto hawlaha faya-dhowrka hilibka, isagoo dhaqangelinaya qodobada xeerkan;

"Hilib jumlad gade" "Wholesaler" - Waa qofka hilibka kaga soo iibsada jumlada kawaanka si uu tafaariiqlaha uga sii gado;

QAYBTA II
ILAALINTA FAYO-DHOWRKA IYO AHMIYADAHA KALE EE XOOLAHA GAWRACA-KA-HOR

Qodobka 3aad
Faya-dhowrka khuseeya wax soo saarka Asaasiga ah.

1. Qof kasta oo masuul ka ah gawraca xoolaha waa inuu: -

    b) Fuliyaa talaabooyinka Agaasimuhu ku taliyo waqti kasta si loo hubsado dhimista/yaraynta khataraha wax soo saarka xoolaha ee qofkaasi, iyadoo laga hortagayo khatarta sababi karta in hilibkoodu bini'aadamka dhib u keeno ama la quudan kari waayo.

    t) Diyaariyaa, xafidaana markasta diiwaanada warbixinaha habka socodka wax soo saarka hilibka xoolaha una soo bandhigi kara markii iyo hadba sidii loogu baahdo.

2. Si looga hortago shaki kasta oo iman kara, qofka masuulka ka ah kawaanka xoolaha lagu gawraco, isagoo fulinaya waxyaabaha looga baahanyahay ee ku xusan xubinta sare ee Qodobka 1aad(t), waa inuu hayaa diiwaan qoran oo muujinaya: -

b) Waxa uu qabtay intii lagu jiray xilliga uu cayimay Agaasimuhu ee lagu baadhayo laguna xakameynayo cudurada faafa ee ku dhaca xoolaha dadkana u gudbi kara ee ku dhex jiri kara xoolihiisa.

t) Cudurada la sheegi karo ee uu la kulmay intii lagu jiray xilliga la cayimay, iyo waliba talaabooyinka uu ka qaaday ee ku saabsan daruufahan.

J) Hababka faya-dhowrka ugu fiican ee uu isticmaali jiray oo aan ku koobnayn oo kaliya daaweynta xoolihiisa/neefkiisa iyo weelka uu ku quudin jiray, haddii ay jiraan hababkaas uu ku isticmaali jiray xoolihiisa iyo deegaanka ay xoolihiisu ku nool yihiin iyo Dhammaan wax soo saarka ay lahaayeen xoolihiisu.

3. Masuul kasta oo ku xadgudba tilmaamaha qodobkani wuxuu galayaa gef/dambi waxaana lagu qaadayaa dambiga uu galay iyadoo loo raacayo nidaamka ku xusan.

QAYBTA XII.

Qodobka 4aad
Faya-dhowrka calafka xoolaha

1. Qofna looma oggola inuu xoolihiisa ku quudiyo cuntadan (alaabtan): -

   b] Cunto loo aqoonsaday ama keeni karta cudurada halista ah ee ku dhaca xoolaha una gudbi kara bini'aadamka, sida cudurada la kala qaado ee dadka iyo xooluhu isu gudbiyaan.
   t] Cuntada walxaha kiimikada ay ku jiraan sida hadhaaga dawooyinka xoolaha iyo sunta cayayaanka beeraha ama alaab walxaha wax sumeeya ku jiraan oo sababi kara iyagoo gufar/hadhaa ah inay ku dhegaan hilibka, dabadeena hilibka ka dhigi kara mid bini'aadamka dhibaato caafimaad darro ah ku keeni kara; ama
   j] Cuntada ku saleysan hababka dhaqanka iyo caadada, haddii uu ogyahay inay caafimaad darro u keeni karaan dadka cuna hilibka ama wax soo saarka kale ee xoolaha lagu quudiyey weelka noocaas ah.

2. dhinaca Dawladda, iyadoo loo marayo Wasiirka hawshan qaabilsan, waxaa ku waajib ah: -

   b] Dabagalka Diiwaanada iyo isticmaalka dawooyinka xoolaha, sunta cayayaanka, qalabka raashinka xoolaha lagu siiyo (quudiyo) iyo walxaha hadhaaga kiimikada ah, inaanay hilibka wax xidhiidh ah la yeelan, kuwaas oo ka dhigaya hilibka iyo wax soo saarka kale ee xoolaha kuwa aan ku haboonayn bini'aadamku isticmaalo.
   t] Diyaarinta iyo xoojinta habraacyada baadhista iyo dabagalka si loo sugo xog sax ah oo ku saabsan heerarka waxyeelada hadhaaga.
   j] Diyaarinta xeernidaamiyeyaal iyo habraacyo ku waajahan khatarta, ama habab kale oo Wasiirka hawshan qaabilsan u aaminsan yahay inay habboontahay in la diyaariyo si loo xakameeyo khatarta hilibka ku iman karta;
   x] In la qaado talaabooyin kale oo midba mida kale ka dambeyso, talaabooyinkaas oo xaqiijinaya badbaadada hilibka iyo wax soo saarka hilibka.

Qodobka 5aad
Faya-dhowrka deegaanka

1. Iyadoo lala kaashanayo hay'adda qaranka ee u xilsaaran deegaanka, Wasiirku waa inuu qaataa talaabooyin xaqiijin kara inaan wax soo saarka xoolaha laga fulin meelaha ay ka jiraan daruufaha khatarta ku ah deegaanka ee saameynta ku yeelan kara badbaadada hilibka halkaas laga soo saaray. Tani waxay tahay in Wasiirka iyo hay'adda la soo sheegay:

   b] Yareeyaan ama khafiifiyaan khataraha laga hadlayo; iyo
   t] Hawlgeliyaan shaqaale xaqiijiya:

2. In si fiican loo nadiifiyo loona ilaaliyo nadaafadda iyo faya-dhowrka guryaha iyo goobaha cuntada xoolaha lagu siiyo iyo meelaha kale ee ay ka jiri karaan cudurada xoolaha iyo dadku isu gudbiyaan kana faafi karaan ama khataraha kale ku ururi karaan.
3. In la helo habdhisyo hawlaha socodsiiya iyo in la iska fogeeyo raqda xoolaha dhintay iyo hadhaaga wasakhda, si halkaasi aanay uga iman cudurada dhiiga iyo lafaha ku dhaca, saameynna ku yeelan kara caafimaadka bini'aadamka iyo xoolaha.
4. Walxaha Kiimikada ee loo adeegsado hawlaha teknoolijiyada iyo ganacsiga in loo keydiyo hab aan deegaanka, agabka quudinta loo adeegsado ama dhulka xoolo daaqsinta ah u keeneyn wasakhayn/sadhow, iyo in la qaado oo la xoojiyo talaabooyinka kale ee lagama maarmaanka u ah jiritaanka deegaan badbaado sugan u leh wax soo saarka xoolo faya-qab leh.
5. Waxaa reebban in kawaan laga dhiso gudaha goobaha dadweynuhu degganyahay iyo degaanada u gaarka ah wershedaha iyo ganacsiga.
6. Masaafada kawaanadu u jiri karaan goobaha ku tilmaaman xubinta 2aad ee qodobkan waa inay ahaadaan sidan:

   b] Kawaanada xoolaha hilibkooda dibedda loo dhoofiyo waa inay u jiraan goobaha ku tilmaaman xubinta 2aad ee qodobkan ugu yaraan 8 Km.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

t] Kawaanada xoolaha hilibkooda dalka lagu isticmaalo ee ku yaala degmooyinka derejadoodu tahay 'A' waa inay u jiraan goobaha ku tilmaaman xubinta 2[aad] ee qodobkan ugu yaraan 5 Km.

x] Kawaanada xoolaha hilibkooda dalka lagu isticmaalo ee ku yaala degmooyinka aan derejadoodu ahayn 'A' waa inay u jiraan goobaha ku tilmaaman xubinta 2[aad] ee qodobkan ugu yaraan 3 Km.

kh] Kawaanada ku yaala tuulooyinku waa inay u jiraan goobaha ku tilmaaman xubinta 2[aad] ee qodobkan ugu yaraan 1 Km.

Qodobka 6[aad]

Faya-dhowrka iyo badbaadada safrinta xoolaha gawraca

1. Qofkasta oo safrinaya xoolaha la qalayo waa inuu hubiyaa safarka xooluhu inuu yahay mid wanaagsan oo meesha ka saaraya dhib, dayacaad iyo jug soo gaadha xoolaha;
2. Safriyaha xooluhu waa inuu si adag ugu kuurgalaa dhammaan xaaladaha xoolaha qalidda loo wado isagoo raacaya qodobada xeerkan.
3. Safrinta xoolaha la qalayo waa in loo adeegsado Shuruudaha Safrinta Xoolaha ee ku xusan qodobada 65 iyo 66 ee xeerkan, iyo xeerarka kale ee dhaqangalka ah ee u yaal safrinta xoolaha, waqtiga hadba la joogo.

Qodobka 7[aad]

Faya-dhowrka xoolaha inta lagu jiro gawraca iyo qaliinka xoolaha

1. Baadhaha caafimaadku waa inuu hubiyo qodobadan soo socda gawraca Xoolaha-ka-hor: -
   - b] Xoolaha loo keenay qaliinka waa in si fiican, guud ahaan, loo nadiifiyo intaan la qalin, si aanay u carqaladayn faya-dhowrka gowraca iyo harag ka saarista;
   - t] Waa in xoolaha lagu hayaa xaalado yareyn Kara wasakhda jeermiska cuntada, neefkana loo sahlo gawraca iyo harag ka saaridda.
   - j] Xoolaha oo dhan waa in la baadho gowraca-ka-hor.
   - x] Waa inay diyaaryihiin agabka baadhista ee gawraca-ka-hor (Anti-mortem) oo intii suuragal ah yaraynaya khataraha iman kara kuna salaysan cilmi iyadoo la tixgelinayo dhamaan warbixinaha waafiga ah ee la hayo ee ku saabsan xoolaha iyo waxsoosaarkooda;
   - kh] Qolka gawracu, xilliga gawraca, waa inuu nadaafad ahaan diyaarsanyahay, agabka lagu howlgalayana ay diyaaryihiin sida ku xusan habraaca gawraca;
   - d] Dhammaan hawlaha la xidhiidha gawraca neefka iyo xubna-saarkiisa iyo diyaarinta hilibka waa in loo maro xeerarka fayadhowrka hilibka;
2. Wixii warbixino ah ee la uruuriyey intii lagu jiray baadhista gowraca-ka-hor oo loo arko inay habboontahay in loo gudbiyo masuulka xoolaha, ama wixii kale ee si degdeg ah u soo kordha waa in si dhaqsa ah, waqtiga ugu macquulsan, loogu gubiyaa masuulka.

QAYBTA III
MAAMULKA IYO RUQSADSIINTA

Qodobka 8[aad]

Maamulka

1. Wasiirka ayaa masuul ka ah hirgelinta xeerkan iyo dhammaan xeernidaamiyeyaasha ka farcama xeerkan, waana inuu gutaa dhammaan hawlahaas isagoo adeegsanaya awoodaha xeerkani siinayo.
2. Isagoo la kaashanaya Agaasimaha ama qof kale oo masuul ah, Wasiirku waa inuu: -
   - b] Magacabaa Baadhaha Guud ee Caafimaadka Xoolaha, dhammaan baadhayaasha sare ee caafimaadka xoolaha iyo shaqaalaha kale ee looga baahan karo hirgalinta xeerkan ee wasiirku u arko lagama maarmaan, waana inuu qalabeeyaa, awoodna u siiyaa hawlahooda kana caawiyaa tas-hiilaadka tababarkooda waqtiba waqtiga ka dambeeya si ay heer uga gaadhaan xirfadooda oo ay ugu gutaan waajibaadkooda si xilkasnimo leh oo waafaqsan xeerkan;
   - t] Hubiyaa, isagoo aan kala jeclaysanayn shaqaalaha uu ku magacaabay shaqooyinka ku xusan xubinta sare ee (b), inuu qofkasta oo shaqooyinka baadhista hilibka loo igmaday u qabto hawsha sida ku xusan xeerkan, ayna ahaadaan dad aqoon sare leh, lana siin karo tababar dheeraad ah haddii loo baahdo.
   - j] Isku xidhaa hab dhismeedka maamulka iyo diyaarinta qorshe ay soo geli karaan hantilayaasha iyo ganacsiga xorta ah ee ku hawlan suuqa hilibka, iyadoo muhimadda koowaad la siinayo dadka mihnad ahaan ka shaqaysta hiliblenimada.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
SOLICITOR GENERAL OFFICE

x] Diyaariyaa ciidamada booliska iyo hay'adaha kale ee qaabilsan nabadgalyada si ay u dhaqangaliyaan xeerkan,

kh] Xaqiijiyaa in la adeegsado hababka ugu fiican ee faya-dhowrka hilibka ee waafaqsan heshiisyada FAO/WHO iyo Ururka Caafimadka Xoolaha Aduunka (World Organization of Animal Health) iyo waliba kuwa ay doonayaan wadamada xoolaha loo dhoofinayo.

d] Qaadaa tilaabooyin kale oo ku salaysan xeerkan si looga qayb galiyo xoolo dhaqatada, culumaa'diinka iyo adeegyada kale ee laga heli karo dalka gudihiisa, kuwaasoo aan ka hor imanayn heerka looga baahanyahay fayadhowrka iyo badbaadada hilibka ee waafaqsan xeerkan;

r] Sameeyaa wax kasta oo kale oo gacan ka geysan kara horumarinta iyo kor u qaadida heerka fayadhowrka iyo badbaadada hilibka dalka, si loogu guulaysto hirgalinta xeerkan;

3. Dhammaan dadka lagu magacaabay (2) (b) ee qodobkan, iyadoo aan loo eegeyn magacaabidooda iyo jagooyinka ay dawladda u hayaan, waa inay yihiin kuwo sita shahaadooyin sare oo laga aqoonsanyahay Golaha Dhakhaatiirta Caafimaadka Xoolaha, waxaana laga diiwaan galinayaa isla Golahan.

Qodobka 9aad
Dabaqaadda mabaadi'da lagaga hortago waxyaalaha khatar gelin kara fayo-dhowrka

Shaqaale kasta waa inuu:

b] Diyaarsado si adagna ugu dhaqmo habraaca shaqo ee la isla oggolyahay oo ujeedadiisu tahay dhaqangelinta hababka fiican ee faya-dhowrka goobaha gawraca; iyo

t] kawaankiisa hawlaha uu ka hayo ku dabaqaa mabaadi'ida loogu talo galay ka-hortagga waxyaalaha khatar gelin kara faya-dhowrka, hadba duruufaha jira siday suuragal uga dhigaan, gaar ahaan gowraca iyo harag ka saaridda xoolaha, iyadoo la raacayo tilmaamaha Wasaaradda awoodda u leh

Qodobka 10aad
Dabagalka xafidaada diiwaanka iyo warbixinaha silsilada cuntada

1. Shaqaale kastaa waa inuu hubiyo, xoogga saaro, dabagalna ku sameeyo silsiladda cunnada oo ah laga bilaabo xerada ilaa qofka hilibka cunaaya, sida Agaasimuhu amar ku bixiyo hadba wakhtiga la joogo. Waana inuu ururiyo dhammaan xogta lagama maarmaanka ah iyo qoraalada caawinaya dabagalka shaqada.
2. Xog kasta oo laga ururiyo silsiladda cuntada waa inuu Baadhaha Caafimaadka hilibku u gudbiyaa madaxa dhakhaatiirta baadhayaasha hilibka isagoo raacaya qodobada xeerkan iyo nidaamka ay Wasaaraddu u dejiso. Si loo qiimeeyo shaqada hilib baadhe kasta oo loo magacabay kawaaan waa inuu haysto diiwaan uu ku qoro hawl maalmeedkiisa, sida:

b] Diiwaan gelinta tirada xoolaha la qalay iyo inta kiilo ee hilib ah ee uu soo saaray.
t] Meesha xooluhu ka yimaadeen iyo meesha hilibka la gaynaayo.
j] Natiijadii baadhitaanka hilibka
x] Waxyaalaha kale ee gaarka ah ee madaxa baadhayaasha hilibku u arko lagama maarmaan.

3. Warbixinaha iyo qoraalada la ururiyey ka sakow, waa inuu Baadhaha Caafimaadka Hilibku haystaa diiwaan muujinaya waxyaalahan:-

b] Tirada, nooca, jinsiga, tirsiga [lambarka] iyo astaanta uu wato neef kasta oo soo galay kawaanka uu ka shaqeeyo hadba sida Agaasimuhu u codsado.
t] Meesha xooluhu ka yimaadeen
j] Meesha hilibka la geynayo.
x] Tirada hilibka soo baxay iyo natiijada miisanka iyo sida loo kala soocay.
kh] Taariikhda Xoolaha la geliyey iyo taariikhda hilibku ka baxay kawaanka.
d] Haddii ay jiraan waxyaalo kale oo khaas ah oo wasiirku u qeexay darajada kawaanka iyo hilibka.

4. Buugga diiwaanku waa inuu mar kasta furnaado xiliyada shaqada lagu jiro, waana inuu u furnaadaa kormeerada uu ku sameeyo sarkaalka hawshan u idman ama qof hawshan qaabilsan si ay qoraal/sawir uga qaataan qayb ka mid ah ama gabi ahaantiiba iyadoo loo isticmaalayo si xeerkan waafaqsan.
5. Waxaa reeban in qof aan u idmanayn diiwaanka ka samaysto ama looga sameeyo nuqul kale ama sawir

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH

Qodobka 11aad

Shuruudaha looga baahanyahay Ruqsadda dhisme kawaan

Qof kasta oo doonaya inuu ka dhiso kawaan Degmooyinka sharci ahaan loo aqoonsanyahay ee dalka, waa inuu marka hore u soo gudbiyo
Agaasimaha warqadaha rasmiga ah ee soo socda: -

b] Codsi qoraal ah oo ku saabsan dhismaha kawaanka oo muujinaya magaca kawaanka, ujeedada loo aasaasay, qaabka lahaanshaha, qaabdhismeedka iyo magacyada maamulka, raasamaalka, tirada shaqaalaha, goobta laga dhisayo, tirade xoolaha uu ka shaqayn karo, iwm.

t] Qoraalka oggolaanshaha ee Dawladda Hoose ee degaanka kawaanka laga dhisayo

j] Naqshadda iyo tilmaamo dhamaystiran oo ka kooban:
Qolalka, Qorshaha sagxadda dhulka oo ku tusaya meelaha qalabka muhiimka ah la dhigayo, ilaha biyo saarka sibidhka, saaqiyadaha, suxuunta gacmo maydhka iyo isku xidhka tuubooyinka biyaha, dhererka saqafka, meelaha dhismayaasha qalabka ugu muhiimsan iskaga yimaadan, sifooyinka biraha sibidhka sagxada iyo saqafka, qorshaha cabirka dhulka ee dhismuhu ku fadhiisanayo iyo wareegga dhulka, dhismayaasha kale ee ku yaala agagaarka dhismaha kawaanka, jidadka ka dhex shaqeeya kawaanka.

x] Qorshaha ku talagalka qaabka uu u shaqaynayo kawaanku, sida berkadaha biyaha, qalabka korontada iyo kululeynta, qaboojinta, barafeynta, biyosaaridda iyo qashinsaarka waxyaalaha aan la cunin ee xubnaha neefka la qalay.

kh] Wixii kale ee macluumaad ah ee Agaasimuhu uga baahdo

Qodobka 12aad

Reebista hawlgelinta kawaanka ruqsad-hellidda ka hor

Cidna kagama hawlgali karto hawsha kawaanada gawraca Xoolaha ama meel kale oo hilib lagaga shaqaynayo, sida dhoofinta hilibka, soo dajinta hilibka, rarida hilibka, qaybinta hilibka, jumladda iyo tafaariiq hilibka meel kasta oo dalka ka mid ah haddii aanay u haysan ruqsad khusaysa mihnaddaas iyadoo lagu dhaqmayo qodobada xeerkan ama xeerarka kale ee dhaqangalka ah ee khuseeya.

Qodobka 13aad

Bixinta Ruqsadda

- Agaasimaha ama wakiilkiisu, waa inay go'aan ka qaataan codsiga muddo 30 maalmood gudahood ah, waana inuu codsadaha qoraal ahaan ugu gudbiyaa go'aankiisa.
- Haddii codsigu ahaa mid waafaqsan shuruudaha ku tilmaaman qodobka 11aad ee xeerkan laguna qancay, waa in Agaasimuhu u soo saaraa codsadaha shatiga ruqsadda uu codsaday inta lagu jiro 30ka maalmood gudahood; haddii aanu ku qancina waa inuu codsadaha u qoraa qoraal uu ku sharaxayo sababta loogu diiday isla muddadaas gudeheeda.
- Ruqsad kasta oo lagu bixiiyey xeerkan waa inay u samaysantahay qaab habaysan, leedahay lambar xidhiidhsan, saxeexaana Agaasimuhu ama wakiilkiisu, waana in sarkaalka bixinayaa leeyahay Shaabad Rasmi ah.
- Haddii codsaduhu ku qanci waayo go'aanka Agaasimaha, ama wakiilka, waxaa u furan inuu dacwad u gudbisto Wasiirka muddo 30 maalmood gudahood ah oo ka bilaabaneysa maalinta go'aanku soo gaadho, Wasiirkuna waa inuu muddo 30 maalmood gudahood ah qoraal kula socodsiiyo go'aankiisa marka uu helo arjiga codsadaha.
- Haddi codsaduhu ku qanci waayo go'aan qaadashada Wasiirka, wuxuu dacwad u gudbisan karaa Maxkamadda awoodda u leh oo go'aan kama dambeys ah ka gaadhi doonta dacwadiisa;
- Qoraalada hoos imanaya qodobkan, waxaa loogu gudbinayaa codsadaha nidaamka Boosta ama qaabkii kale ee suuragal ah.

Qodobka 14aad

Mudada dhaqangalka, burinta iyo bedalaada Ruqsadda IWM

1. Ruqsadda lagu bixiyey si waafaqsan qodobka 13aad ee xeerkan waxay dhaqangal ahaanaysaa muddo 12 bilood ah oo ka bilaabanta maalinta la bixiyey, waana in dib u cusboonaysiin loo codsado 30 maalmood gudohood maalinta muddadeedu dhacdo.
2. Haddii ay caddaato in kawaanku halis ku yahay caafimaadka/fayodhawrka guud, ama la xaqiijiyo in maamulkiisu caadeystey fulin la'aanta amarrada baadhayaasha caafimaadka, xeernidaamiyeyaasha, habraacyada ama qodobda xeerkan.
3. Agaassimaha ama wakiillkiisu iyagoo cuskanaya qodobada xeerkan ama xeer kale oo dhaqangal ah oo khuseeya, waxay burin karaan Ruqsadda waana inay qoraal sababaysan oo ujeedadiisu tahay 'Burin Ruqsadeed'

u gudiyaan cidda leh ruqsadda muddo 14 maalmood gudohood ah oo ka bilaabanta maalinta la go'aansado ruqsad kala noqoshada.

4. Haystaha laga qaado ruqsad sharci ah oo uu ku shaqaysanayey, iyadoo loo cuskanayo xeerkan wuxuu u dacwoon karaa si waafaqsan xubnaha 4^aad iyo 5^aad ee qodobka 13^aad ee xeerkan.
5. Qofka/kawaanka Haysta ruqsad sharci ah ee doonaya inuu ka baxo mihnaddan ujeeddo kasta ha lahaadee, ama si ku meel gaadh ah shaqada u joojiyo, waa inuu ogeysiis qoraal ah u gudbiyaa Agaasimaha muddo 14 maalmood ka hor intaanu hawsha joojin, waxaana si toos ah u xidhmaya dhaqangalnimadii ruqsadiisa iyadoo wakhtiga ruqsaddu dhammaanin.
6. Haddii qof joojiyey ama ka fadhiistay hawlaha ku xusan xeerkan uu doono inuu dib u bilaabo hawlihiisa, waa inuu codsada ruqsad cusub.
7. Shati ruqsadeed oo lumay, baaba'ay, qaabkiisu xumaaday ama mid la xanibay oo wali ansax ah oo shaqeynaya, waxaa lagu bedali karaa soo saarista mid kale kadib marka la xaqiijiyo in sitaha ruqsaddani uu yahay xaqlihii /mulkiilihii ruqsadda, ama wakiilkiisii.
8. Waxaa jiraysa khidmad u gaar ah oo la bixinayo marka shati ruqsadeed la badalayo, iyadoo loo raacayo dastuurka iyo xeerarka maaliyadda ee dalka.
9. Ruqsadda la bedelay waxaa dusha sare lagaga qorayaa "Bedel" (Replacement), iyadoo aan hal mar wax ka badan la ogolayn in la badasho shatiga ruqsadda.
10. Ruqsad kasta oo cusub, ama beddel lagu helay, laguna bixiyey si waafaqsan xeerkan looma sii gudbin karo cid kale.
11. Masuul kasta oo badela dhismaha kawaankiisa ama u rara meel cusub oo u dhow kawaankiisa hore isaga oo aanay ruqsadiisu dhicin waa inuu soo qorto arji cusub oo uu ku dalbanayo ruqsad cusub.

QAYBTA IV
ADEEGYO KALA DUWAN

Qodobka 15^aad
Sugidda hilibka macaamiisha

1. Qof kasta oo iibinaya hilib waa inuu u sheegaa macaamiisha ama dadka iibsanaya, ha la waydiiyo ama yaan la waydiine, xoolaha hilibka uu iibinayo nooca ay yihiin iyo wax soo saarka hilibku halka uu asal ahaan ka soo jeedo.
2. Waa inuu hilib iibiyuhu tixgaliyaa macmiilka iyo cidda quudata hilibka inuu qoraal ahaan ugu caddeeyo, isagoo ku qoraaya luqada Soomaaliga, nooca hilibka uu iibinayo yahay, sida: Geel, Lo', Adhi (Ido iyo Riyo) ama digaag iyo wixii macluumaad ah ee kale ee lagu jideeyo habraacyada iyo xeernidaaniyeyaasha ka farcama xeerkan.
3. Qof kasta oo iibiya hilib, wakiiil ama shaqaale ah ee ku guuldaraysta inuu u hogaansamo qodobkan, wuxuu galay gef/dembi, waxaana loogu qaadayaa si waafaqsan QAYBTA XII ee xeerkan.
4. Hilib kasta ama wax soo saarka hilibka oo loo arko in lagu iibinayo si khilaafsan qodobkan waxaa loola wareegayaa si sharci ah, waxaana loo daadinayaa ama gubayaa si waafaqsan xeerkan.

Qodobka 16^aad
Kala saaridda iyo cadeymaha kawaanada gawraca xoolaha

1. Wasiirku isagoo la tashanaya Agaasimayaasha waaxda caafimaadka xoolaha, madaxda dawladda hoose iyo saraakiilsha maamulka gobolada ka socda, wuxuu wareegto ku soo saarayaa qaraar lagu kala saarayo heerarka ama darajooyinka kawaanada gowraca xoolaha ee dalka oo dhan, iyadoo ujeedadu tahay in la hirgeliyo laguna dhaqmo xeerkan.
2. Wasiirku wuu kala duwi karaa darajooyinka kawaanada sida ku xusan xubinta sare, qaar ka mid ah kawaanada kor buu u qaadi karaa darajadooda, qaarna hoos buu u dhigi karaa isagoo tixgelinaya duruufohooda.
3. Wasiirku wuxuu ku dhawaaqi karaa kala saarida darajooyinka kawaanada waqti ilaa waqti hadba sida duruuftu tahay.

Qodobka 17^aad
Xuquuqda Saraakiisha

Baadhaha caafimaadka hilibka, sarkaal kale oo ka tirsan dawladda, dawladda hoose ama madax kale oo awood dawladeed ku magacaaban, wax magdhaw ah kagama waajibayso lagumana dacweyn karo dhibaato qof soo gaadhay ama dhaawac ama waxyeelo kale oo uu gaystey isagoo si daacad ah u gudanaya waajibaadka shaqo ee hoos yimaada xeerkan.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH

Iyadoo aan la burineyn xubinta 1aad ee qodobkan, qofka dhibanaha ah wuxuu xaq u leeyahay inuu dacweeyo dawladda, dawlada hoose ama hay'adda kale ee soo magacawday baadhaha dhibka geystey kuna dacweeyo dhibka soo gaadhay, codsadona magdhow ama daawo uu doonayo inuu u qaato dhibka, khasaaraha ama dhaawaca uu sababay sarkaalkaasi intii uu ku guda jiray gudashada waajibaadkiisa, isagoo fulinayey qodobada xeerkan.

Qodobka 18aad

Awoodda Amar bixinta & samaynta Xeer-nidaamiyeyaasha

Wasiirku, isagoo aan ku xadgudbeyn qodobada xeerkan, wuxuu Wareegto ahaan, waqti ka waqti, ku soo saari karaa habraacyo si loo dardargeliyo loona fuliyo xeerkan. habraacyadaas waxaa ka mid noqon kara: -

b] Isagoo la tashanaya Wasiirka Caafimadka dadweynaha, madaxda dawladaha hoose, madaxda biyaha, iyo madaxda deegaanka, wuxuu soo saarayaa habraacyada iyo xeernidaamiyeyaasha habka ruqsadaha, maamulka kawaanada, dhismayaasha iyo meelaha kale ee hilibka la quuto laga soo saaro, nidaamka baadhista caafimaadka xoolaha, iwm.

t] Wuxuu soo saarayaa habraacyo gaar ah oo lagu dabaqayo heerarka loo kala saaray kawaanada sida ku xusan qodobka 16aad ee xeerkan.

j] Wuxuu qeexaya meelaha loo asteeyey inay ka adeegaan kawaanada heerkooda la kala saaray.

x] Isagoo la tashanaya Wasiirka masuulka ka ah caafimaadka dadweynaha, ururrada xirfadda u leh hawshan, Rugta Ganacsiga iyo warshadaha, iyo Urur ka wakiil ah xoolo dhaqatada, macaamiisha hilibka iyo dadka xirfadda u leh badbaadada cuntada wuxuu cayimayaa heerarka loo baahanyahay in lagu ilaaliyo wax soo saarka hilibka oo ay ka mid yihiin magac u bixinta, tilmaamaha, Waxyaabaha uu ka kooban yahay, walxaha lagu daray ama kuwa wasakhayn kara; sumadaynta; ama baakadaynta/qasacadaynta; iwm.

kh] Wuxuu bixinayaa awaamiirta baadhista hilibka, kawaanada gowraca xoolaha, guryaha, hilibalayda iyo waxyaabaha cuntada lagu daro ama waxyaalaha wasakheyn kara iyo waxyaalaha looga baahanyahay hagaajinta tayada hilibka.

d] Wuxuu soo saarayaa tilmaamaha la raacayo si lagu ogaado jeermisyada ku jira neefka la qalay iyo heerka hadhaaga sunta cayayaanka, daawooyinka xoolaha iyo wasakhaynta deegaanka ee saamaynkara hilibka, islamarkaana wuxuu bixinayaa tilmaamaha lagu hagaajinayo hilibka.

r] Wuxuu soo saarayaa hababka loo maamulo hilibka iyo faya-dhowrka hilibka, sida: kaydinta, rarka iyo safrinta, Jumlad iyo tafaariiq u iibinta hilibka, iwm.

s] Wuxuu qeexayaa faya-dhowrka iyo heerarka kale ee maaraynta xaaladaha safrinta xoolaha loogu talagay gawraca.

sh] Wuxuu bixinayaa awaamiirta habraaca ruqsad bixinta iyo maaraynta hilibka iyo wax soo saarkiisa ee la dhoofinayo ama la soo deijinayo iyo raad-raaca xoolaha halka laga keenay iyo wax soo saarka xoolaha;

dh] Wuxuu dhisayaa wakhti ilaa wakhti gudiyo ama kooxo khibrad leh oo daraasad sameeya kana talo bixiya hababka iyo qaabka loo qiimaynayo khatar kasta oo timaada iyo sidii loo maarayn lahaa ama loo xakamayn lahaa Khataraha saamaynta ku yeelan kara wax soo saarka iyo badbaadada hilibka la quuto;

c] Wuxuu qeexayaa shuruudaha bixinta, diidmada, xanibaadda ama burinta ruqsadaha, ama shatiyada kale ee awoodsiinta;

g] Wuxuu soo saarayaa qaabka iyo tilmaamaha kale ee foomamka, shahaadooyinka, ruqsadaha iyo dhokmantiyada kale ee loo bahanyahay ee ku tilmaaman xeerkan oo ay ka mdi yihiin: -

- Foomka codsiga Ruqsadda dhismaha kawaanka
- Foomka cusboonaysiinta iyo beddelaadda ruqsadaha
- Ruqsadaha hiliblaha tafaariiqda, hiliblaha jumladda, raridda hilibka, dhoofinta hilibka, soo dejinta hilibka, iwm
- Foomamka codsiga rarista kawaan meel kale loo rarayo, codsiga wax ka bedelidda iyo wax ku darista kawaanka, iwm
- Shahaadadaha iyo foomamka kale, hadba sidii loogu baahdo

f] Wuxuu soo jeedinayaa khidmadaha baadhista iyo wixii ujuuro kale ah ee ku tilmaaman xeerkan isagoo waafajinaya dastuurka iyo xeerarka kale ee khuseeya;

q] Wuxuu soo saarayaa wax kasta oo kale oo uu u oggolaanayo xeerkani;

QAYBTA V

KAWAANADA HILIBKOODA DIBEDDA LOO DHOOFIYO

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

Qodobka 19aad

Shaacinta kawaanada gowraca xoolaha ee hilibkooda dibedda loo dhoofiyo iyo arrimaha la xidhiidha

1. Wasiirku wuxuu wareegto ku shaacinayaa darajada iyo heerarka kawaanada gowraca xoolaha ee dibedda loo dhoofiyo, si loogu aqoonsado kawaanada gowraca xoolaha ee loogu tala galay diyaarinta hilibka la dhoofiyo
2. Wasiirku waa inuu soo saaraa wareegto ay ku qoran tahay hawsha, habraaca iyo warbixinta loogu talagalay nadaafada iyo faya-dhowrka hilibka iyo xaaladaha badbaadada hilibka ee ay hirgelinayaan dhamaan baadhayaasha caafimaadka hilibka, shaqaalaha iyo dadka kale ee hawshan ku hawlan iyadoo lagu salaynayo tilmaamaha Hay'adda Caafimaadka Xoolaha ee Caalamiga ah (OIE & Codex);
3. Qofna kuma gowrici karo kawaanada xoolaha hilibkooda la dhoofiyo xoolo aanu soo baadhin Baadhaha Caafimaadka Hilibku.
4. Dhammaan xoolaha loo gowracay in hilibkooda la dhoofiyo waa inay ahaadaan kuwo caafimaad qaba, waana inay soo maraan baadhis caafimaad gowraaca ka hor.
5. Waa in Baadhaha Caafimaadka Hilibka loo diyaariyaa meelo ku haboon oo si fiican u qalabaysan oo uu hawlihiisa si gaar ah ugu qabsado.
6. Waa waajibaadka qofkasta oo shaqaale ah inuu la sameeyo qorshe kasta oo lagama maarmaan ah Baadhaha ku qoran kawaankiisa, si uu u sameeyo baadhista caafimaadka xoolaha gowraca-ka-hor iyo baadhista gowraca-ka-dib, shaabadaynta iyo caddaynta baadhista, sumadaynta weelka, xidhmaynta iyo ogolaashaha rarka iyo arrimaha kale ee uu jidaynayo xeerkani.
7. Hawlwadeen kasta waa inuu:

   b] Sameeyaa qorshayaal macquul ah oo uu ku fududaynayo baadhista caafimaadka gowraca-ka-hor ee xoolaha la keenay kawaankiisa: iyo

   t] Sida ugu macquulsan u dedejiyo gawraca iyo harag ka bixinta xoolaha si loo fuliyo baadhista neefka ee gawraca-ka-dib.
8. Baadhaha caafimaadka hilibku wuxuu awood u leeyahay inuu xanibo, amro in la daadiyo ama la burburiyo neefka raqdiisa, hilibkiisa iyo wixii kale ee laga soo saaro ee uu baadhaha hilibku u aqoonsado inaan dadku cuni karin.
9. Qofna ma iibin karo, ma bandhigi karo, ma kaydsan karo, ma gudbin karo, umana gayn karo dad kale si looga iibsado hilib haddii aanu marka hore soo baadhin Baadhaha Caafimaadka Hilibku islamarkaana xaqiijin in dadku cuni karo;
10. Qof aan ahayn Baadhaha Caafimaadka Hilibka looma oggola inuu ku dhejiyo ama ka fujiyo xoolaha, neefka la qalay, ama hilibkiisa wax lifaaq ah, calaamad ah ama summad ah oo Baadhaha Caafimaadka Hilibku ku dhajiyey loolana jeedo habka baadhista xoolaha gowraca;
11. Qofna ma tuuri karo ama ma fogayn karo xoolo la qalay, hilibkooda oo la calaamadeeyey ama tiro lagu suntay haddaanu haysan oggolaansho qoraal ah iyo amar uu bixiyey Baadhaha Caafimaadka Hilibku.
12. Qof kasta oo carqaladeeya, dhibaato hordhiga ama gacan ka geysta carqaladaynta Baadhaha Caafimaadka Hilibka oo howshiisa gudanaya, wuxuu galayaa gef/dambi, wuxuuna mutaysanayaa ganaax ama xadhiga, ama labadaba;
13. Agaasimuhu waa inuu u cayimaa tirsi [lambar lagu aqoonsado oo u gaar ah] kawaan kasta oo xoolaha hilibkooda la dhoofiyo lagu qalo, si tirsigan loogu calaamadeeyo xoolaha la qalay, hilibka lagu baadhay kawaanka, dhammaan weelka, xidhmooyinka hilibka, shixnadaha hilibka iyo wax soo saarka hilibka ee laga soo saaray kawaanka.
14. Agaasimuhu isaga oo raacaya talo bixinta Madaxa Baadhayaasha Hilibka wuxuu amrayaa in la xidho kawaan kasta oo lagu qalo xoolaha hilibkooda la dhoofiyo ee ku guuldaraysta inuu ku dhaqmo qodobada xeerarkan. Kawaan kasta oo lagu xidho si waafaqsan xeerkan wuu xidhnaanayaa ilaa inta uu ka hubinayo Agaasimuhu;
15. Intaan la xidhin kawaanka, Agaasimuhu waa inuu marka hore qoraal ogeysiin ah oo loogu digayo siiyo hawlwadeenka kawaanka jabiyey xeerkan, iyadoo la siinayo wakhti xadidan si uu u qaado tallaabooyin loo tilmaamay oo uu ku saxayo meel ka dhaca xeerkan lagu sameeyey.
16. Haddii waqtiga loo cayimay hawlwadeenka kawaanku ku diido ama ku fulin waayo inuu qaado talaabooyinka sixitaanka ah, Agaasimuhu wuxuu xidhayaa kawaanka
17. Haddii sababta xidhitaanka kawaanku ay ahayd mid cilmi ku saleysan ama arrimo farsamo, Agaasimuhu waa inuu u diraa Madaxa Baadhayaasha inuu soo eego xidhitaanka kawaanka iyo inuu talo ka soo siiyo in hawlwadeenka kawaanku qaaday talaabooyinkii sixitaanka ahaa ee laga doonayey si kawaanka dib loogu furo.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA · FAAFINTA RASMIGA AH

18. Qof kasta oo ku qanci waaya go'aanka Agaasimaha ee qodobkan, wuxuu dacwad u dirsan karaa wasiirka, haddii uu ku qanci waayo go'aanka wasiirkana wuxuu u dacwoon karaa Maxkamadda awoodda u leh.
19. Agaasimuhu waa inuu qaabka ugu fiican u soo saaraa warbixin dadweynaha loo baahiyo oo ku saabsan magacyada iyo tilmaamaha kale ee kawaanada gowraca xoolaha ee la xidhay iyadoo loo cuskaday xeerkan, sidoo kale waa inuu Agaasimuhu kaystaa Diiwaanka Kawaanada La Xidhay, kaasoo uu ku qorayo:
    b] Magaca iyo tirsiga [lambarka] uu ku diiwaangashanyahay kawaanka gawraca ee la xidhay,
    t] Sababta loo xidhay iyo taariikhda la xidhay, iyo
    J] Warbixinada kale ee Agaasimuhu u arko lagama maarmaan.
20. Baadhaha caafimaadka Hilibku si uu u fuliyo amarrada xeerkan waa inuu markii uu u baahdoba geli karo kawaanada gowraca xoolaha ama qayb ka mid ah, hadday shaqaynayaan iyo haddaanay shaqeynaynba.
21. Agaasimuhu isagoo la tashanaya Madaxa Baadhayaasha Caafimaadka Hilibka iyo hadduu jiro ururka hawlwadeenada hilibka waa inuu wareegto ku soo saaraa saacado go'an oo la fuliyo gowraca xoolaha kawaanada ku diiwaangashan xeerkan.
22. Waa inaanay jirin waax ama qayb ka mid ah kawaanka hilib dhoofinta oo laga shaqeeyo oo aan u furnayn kormeerka iyo amarka Baadhaha Caafimaadka Hilibka.
23. kawaanka hilib dhoofinta Lagama saari karo neef la gawracay ama Hilib ilaa la ogaysiiyo Baadhaha Caafimaadka Hilibka, lana helo oggolaansho qoraal ah oo uu ku amray in laga saaro kawaanka.
24. Xeryaha xoolaha lagu xareeyo inta aan la qalin waa inay yihiin kuwo faalal [nefis] ah, si ay u fududaato baadhista caafimaadka xoolaha gowraca ka hor.
25. Intii aan la siin Ruqsadda shaqada kawaanka hilib-dhoofinta ee hoos yimaada xeerkan, ha shaqeeyo ama yuuna shaqayne, waa inay ka jiraan Qalabka, Agabka iyo xaaladaha wasiirku tilmaamay waqtiga la joogo si loo ilaaliyo heerka faya-dhowr ee la aqbali karo,

Qodobka 20[aad]:
Faya-dhawrka iyo badbaadada safrinta xoolaha Gawraca

1. Xoolaha wata sumadda gawraca waa in lagu safriyaa xaaladahan: -

    b] Waa inayna si xad dhaaf ah u wasakhaysnayn ama u daalanayn.
    t] Waa in la yareeyo ama la tirtiro cudur dhaliyeyaasha ku faafi kara xoolaha dhexdooda;
    j] Waa in la caddeeyo halka neef kasta ka yimid safrinta ka hor;
    x] Waa in la xaqiijiyaa oo lala socdaa habka safrinta xoolaha iyo daryeelkooda;
    Kh] Waa in la waafajiyaa baahiyaha kale ee wasiirku qeexi doono waqti ilaa waqtiga;

2. Iyadoo aan lagu xadgudbayn xubinta [1] ee qodobkan, marka lagu guda jiro safrinta xoolaha waa in baahiyahan iyagana loo fiirsadaa;
    b] Wasakhda Xoolaha, sida dhiriqda, waa in la yareeyaa, haddii gaadiid raarsare leh xoolaha lagu raro waa in laga taxadiraa in xoolaha raarka hoose ee gaadhiga aanay ku soo daadan saxarada ama dhiriqda xoolaha raarka sare saaran;
    t] Dhammaan gaadiidka loo isticmaalayo safrinta xoolaha waa inay yihiin kuwo u samaysan qaab loogu tala galay xoolaha oo iska xajin kara culayska saaran, si fudud oo badbaado ku jirto loo saari karo loogana dajin karo gaadhiga, xoolahana loo safriyo si raaxa leh oo aan lahayn wax khatar ah ama dhaawac geysan kara.
    j] Xoolaha kala duwan iyo kuwa isku sinjiga ah ee is dhaawici kara waa in la kala saaraa inta xooluhu safarka ku jiraan.
    x] Sagxada gaadhiga ee loogu talagalay safrinta xoolaha waa in si adag loo gufeeyaa si ay u yaraato wasakhda saxarada xoolaha dhexdooda.
    kh] Haddii xoolaha la lugaysiiyo waa inay la socdaan Daryeele Caafimaad Xoolaad iyo nin dalyaqaan ah, waxaa kale oo loo baahanyahay meelaha xooluhu ka soo safreena waa inuu joogaa Kaaliye Caafimaad Xoolaad, jidka xooluhu ku safrayaana waa inay ka helaan daaq iyo biyo xiliyada kala duwan marba sida duruufto tahay.
    d] Haddii safarka dhulku yahay mid aad u dheer, waa in xoolaha loo hayaa raashinka sida caws qalalan iyo biyo saafi ah.
    R] Ka hor safarka xoolaha waa in la darsaa xaaladaha dhulka ay xooluhu marayaan iyo xaaladda cimillada.

S] Inta jidka lagu jiro, iyadoo loo eegayo duruufaha, waa in xoolaha la nasiyaa, sidoo kalena iyadoo la eegayo duruufaha masaafada safarka waa in la sameeyo goobo iyo kaydyo xooluhu ku nastaan.

Sh] Xoolaha waa inaan la garaacin ama aan loola dhaqmin si cadowtinima ah, gaadiidka xoolaha lagu safrinayaana waa inuu leeyahay saqaf sare oo hawadu gali karto, iyo qolol balaadhan oo aan xooluhu isku cidhiidhin Karin.

dh] Meelaha xooluhu marayaan ee aanu Agaasimuhu gaynin Kaaliye Caafimaad Xoolaad waa inuu la socdaa xoolaha Dhakhtarka Caafimaadka Xoolaha ama qof kale oo ka socda dhakhtarka xoolaha.

C] Qofka safrinaya xoolaha waa inuu haystaa inta aanu bilaabin safarkiisa ogolaansho iyo fasax rasmi ah ama dhokmantiyada safarka xoolaha.

g] Marka xooluhu soo gaadhaan meesha lagu dejinayo, waa in si fiican oo deggan loo dejiyaa laguna hayaa meelo qalabaysan oo uu ogolaaday dhakhtarka jooga meesha xooluhu ku soo degaan, iyadoo la siinayo cunto iyo biyo ku filan.

f] Qofka safrinaya xoolaha wuxuu u gudbinayaa hawllwadeenka goobta warbixin dhameystiran oo ku saabsan xoolaha uu keenay, sida wax soo saarkooda, cadeymahooda iyo meesha ay ka yimaadeen sida xeerkan ama xeerarka kale ee dhaqangalka ah tilmaamayaan.

q] Haddii neef buko ama sabab kale looga joojiyo gowraca, waa in meel gaar ah loo saaro;

k] Haddii tuurista wasakhda dhiriqada iyo raqda neef ku soo bakhtiyey safarka ay lagama maarmaan noqoto, waa in si dhakhso ah loo tuuro, si looga hortago faafidda cudurada, hoos u dhaca nadaafada deegaanka, khatarta ku imaan karta cida kale ee isticmaasha waddada iyo dhibaato ku iman karta dadka dariska la ah waddada.

l] Nadiifinta iyo nadaafada xoolaha iyo habka loo adeegsanayo rarida xoolaha waa inay diyaaryihiin marka xooluhu yimaadaan.

Qodobka 21aad

Qalabka iyo waxyaalaha kale ee looga baahanyahay Kawaanada Gawraca ee xoolaha Hilibkooda la dhoofiyo

1. Goobta:

Kawaanka gowraca xooluhu waa inuu ku yaalaa meel:-

b] Xor ka ah xaaladaha sababi kara nadaafad-xumo ku timaada hawlaha kawaanka qaliinka;

t] Qashinsaarkeedu fiicanyahay oo aan khatar gelin karin deegaanka.

2. Agabka xerada Xoolaha:

b] Kawaanada gowraca xooluhu waa inay leeyihiin xeryo dedan oo ku qalabaysan agab faya-dhowr fiican iyo hawo furan leh.

t] Waa inay ka jiraan xeryo ay xooluhu ku sugaan gowraca oo si fudud loo nadiifin karo loogana dili karo jermisyada ku dhasha.

j] Gabka xeryaha waxa ka mid ah dararka xooluhu ka cabaan biyaha iyo meelaha cuntada lagu siiyo hadii loo baahdo.

3. Sagxadda Dhulka kawaanka:-

b] Waa inay si siman u dhisanyihiin ayna leeyihiin biyosaar fiican.

t) Biya saarka waa inaysan khatar gelineyn cuntada.

j] Waa inay u sameysanyihiin hab aan keeni karin in xooluhu wasakhoobaan, qaabka dhismahooduna waa inuu u diyaarsanyahay si xoolaha oo nadiif ah loogu gawraco; iyo

x] Waa inay faalal/nefis yihiin si ayna xooluhu isugu cidhiidhiin, loona yareeyo dhaawca ay isu gaysan karaan.

kh] Waa inay yaaliin agab iyo qalab ku filan gudashada baadhista caafimaadka xoolaha gowraca ka hor iyo kala soocida xoolaha loo fasaxay qaliinka iyo kuwa gaarka loo calaamadeeyey ee laga joojiyey gowraca iyo kuwa looga shikiyey inay bukaan.

d] Haddii aanay mas'uuliyiinta sare u arkin in qalabkan laga maarmi karo, iyadoo la raacayo awaamiirta xeerkan, waa inay jiraan qalab gaar ah oo la qufuli karo oo hawadu geli karto, xeryaha xoolaha buka iyo kuwa laga shikiyey oo leh biyosaar u gaar ah si looga digtoonaado inaysan xoolaha kale u gudbin wax cudur ah,.

r] Cabbirka agabka xeryaha xoolaha waa inay ahaadaan kuwo daryeelaya xuquuqda xoolaha.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH

s] Xeryaha xoolaha waa inay u diyaarsanyihiin/dhisanyihiin qaab fududeeya baadhista caafimaadka xoolaha gowraca ka hor waana inay yeeshaan iftiin ku filan oo wada gaadha xeryaha oo dhan marka aanu jirin iftiinka caadiga ah ee maalintii;

sh] Waa inay jirtaa meel kale oo dhinaca ku haysa oo si aad ah u qalabaysan oo lagu buufiyo laguna nadiifiyo gaadiidka xoolaha qaada.

dh] Xeryaha loogu talagalay in lagu hayo xoolaha gowraca ka hor waa inaanay lahayn waxyaalo muda oo fiiqan ama wax adag oo dhaawici kara xoolaha;

c] Xoolaha waa inaan la isugu keenin hal meel si aysan isu dhaawicin; iyo

g] Sagxadaha ay maraan xoolaha gowraca loogu talagalay waa inay ahaadaan:

- Kuwo u dhisan hab xooluhu si fudud u kori karaan ugana degi karaan; iyo
- Waa in xooluhu si fiican ugu socon karaan;
- Qolalka Iyo Qeybaha kale ee kawaanku leeyahay

1. Kawaanadu waa inay ku qalabaysnadaan;

b] Qolal iyo qaybo faalal/nefis ah oo lagu fulin karo dhammaan adeegyada suragalka ah ee lagu yarayn karo wasakhowga hilibka oo si wayn looga shaqeeyey.

t] Agab iyo qalab loo diyaariyey, loo dhisay ama loo maamulay si ay shaqaalaha ugu suurta gasho inay u gutaan shaqadooda hab nadaafadi ku dheehantahay;

j] Qolalka loogu talagalay gawraca xoolaha iyo harag ka saarida, jarjarida xubnaha kale ee neefka waana inay kala soocnaadaan ama kala fogyihiin si loo fuliyo shaqooyinka soo socda.

- Dhiigbaxa neefka
- Ka saaridda uur ku jirta iyo xubnaha kale ee neefka.

x] Qolal loogu talagalay hawlaha soo socda:

- Qashin saarka iyo nadiifinta Caloolaha iyo mindhicirada;
- Diyaarinta iyo Nadiifinta Xubnaha neefka ee aan la cunin
- Xidhmaynta Xubnaha neefka la qalay ee aan la cunin;

kh] Qolal leh qaboojiyayaal loogu talagalay qaboojinta iyo kaydinta hilibka kadib marka xoolaha la qalo, waana in qol kasta leeyahay heer-kul-beeg [Thermometer], qalabka qaliinkana waa in la dhigaa meelo ku habboon oo ay isugu xigaan sida shaqadu u xidhiidhsantahay oo ah qalliinka, harag-ka-saarista iyo uur ku jir ka saarista iyo qaboojinta.

d] Agabka loo adeegsado kaydinta uur ku jirka aan la cunin, hilibka aan cuntada ahayn, qashinka la daadiyo iyo wixii la diidaba waa in la dhigaa qolalka qufulan.

r] Weel bir ka samaysan oo wax lagu rido biyuhuna gali karin oo loogu talagalay in la galiyo (lagu rido) raqda xoolaha cudurka laga helay ama qaybo ka mid ah xubnaha hilibka oo cudur qaba, laguna calaamadeeyo agabkaas erayga "Takooran" (CONDEMNED) far waaweyn oo aan ka yarayn xarfkiiba 5 cm oo joog sare ah.

s] Weelka lagu kaydiyo xubnaha xoolaha aan la cunin ee la daadiyey, waxyaabaha loo aqoonsaday inaan la cunni karin iyo qashinka waa inay ka sameysan yihiin bir ama caag, waana inay leeyihiin dabool ka celiya inay cayayaanku galaan.

sh] Weelka ay ku jiraan waxyaabaha xoolaha ee aan la cunnin waa inay dusha sare ku leeyihiin magac muuqda.

dh] Qol u gaar ah oo hargaha lagu cusbeeyo amase lagu kaydiyo.

c] Haddii saalada xoolaha ama uuska (uur ku jirka) dheefshiidka lagu kaydiyo kawaanka gawraca, waa inay jirtaa qayb gaar ah oo loogu talagalay.

g] Qolal iyo meelo kale oo gaar ah oo furan oo loo yaqaano "Goobaha baadhista ugu dambeysta" (Final Inspection Places), halkaas oo baadhis kama dambeys ah loogu samaynayo xoolaha hilibkooda laga shakiyey ama la xanibay.

Qodobka 22aad

Dhismaha iyo Rakibaada kawaanada gowraca xoolaha

Kawaanada gowraca xoolaha waa in loo dhisaa loona dhamaystiraa qaab lagu hawl gelli karo, laguna joogtayn karo xaaladaha nadaafadda sida soo socota;

1. Qolalka iyo qaybaha kale ee xoolaha lagu gawraco, haraga lagu saaro iyo miisaska hilibka la dul saaro waa in loo dhisaa qaab ay u fududaato joogtaynta hawlaha nadiifinta ama nadaafadda kawaanka lagu qaban karo;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA ◆ FAAFINTA RASMIGA AH

2. Qolalka waa in laga ilaaliyaa soo gelida ama hoy u noqoshada cayayaanka, shimbiraha, jiirka, dulinka yar yar ee xoolaha iyo beeraha waxyeelleeya;
3. Sagxadaha goobaha biyuhu ku jiraan waa inay lahaadaan biyoshub si ay toos biyuhu ugu dhacaan saaqiyadaha loogu talagalay.
4. Albaabada dibaddu waa inayna toos ugu furmin halka hilibka lagaga shaqaynayo;
5. Waa in lagu rakibaa qalab u dhaxeeya hilibka iyo sagxadda ama gidaarka oo ka celiya hilibka inuu taabto sagxadda ama gidaarka;
6. Goobaha xoolaha lagu gawracayo waa inay kala soocanyihiin si shaqadu u socoto iyo si looga hortago isku gudubka wasakhada qaybaha kala duwan ee goobaha gowraca.
7. Haddii hal goob wax ka badan ka shaqaynayso goobaha gowraca ee isla dhismahaasi, waa inay jirto masaafad ku filan oo u dhaxaysa marinada gowraca si looga hortago iswasakhaynta hilibka;
8. Agabka loogu talagalay in jeermiska lagaga dilo qalabka gawraca iyo kuwa kale ee lagu shaqeeyo waa inay leeyihiin biyo la kululeeyey oo cabirka kulaylkoodu ka yarayn 82 °C ama waa in la adeegsadaa hab kale oo badali kara habkan oo ay isku tayo yihiin;
9. Qalabka ay gacmaha ku maydhaan shaqaalaha ku hawlan soo saarka hilibku waa inay leeyihiin meelo laga furo oo loo sameeyay qaab looga hortago faafidda jeermiska, waana in la doorbidaa in lagu furan karo [lagaga shaqaysiin karo] cadaadiska [ku gujinta] cagta ama jilibka;
10. Kawaanku waa inuu yeeshaa biyo nadiif ah oo la cabi karo iyo biyo qabow oo ku filan si hawluhu hufnaan ugu socdaan;
11. Sagxadaha hoose ee kawaanka gawraca xooluhu waa inay yihiin kuwo siman, aysan ka gudbi karin wax kasta oo dareere ah, waana inay gidaaradu ugu yaraan kor uga kacsanyihiin 10 cm xaglaha isku xidhaya gidaarka iyo sagxadda, ahaadaanna kuwo daboolan;
12. Sagxadaha kawaanka gawraca marka laga reebo kuwa kaydinta qalalan iyo qolalka hargaha, waa inay yeeshaan biyo shub hoos u janjeedha oo ku qalabaysan dabinno urta xanniba;
13. Biyosaarka sagxaduhu waa inay leeyihiin suxuun qashinka qabta kadibna saara waxyaabaha adag iyo kuwa duxda leh; haddii biyosaarku ka imanayo sagxadda qolka gowraca waa inuu jiraa god qabta xinjiraha dhiigga.
14. Derbiyadu waa inay ka samaysanyihiin waxyaabo siman oo aan dareeruhu ka gudbi karin, waana inay dhererka darbiyadu ugu yaraan noqdaan 2.5 m marka laga reebo qolalka gowraca iyo xubnasaarka kuwaasoo dhererkoodu noqonayo 3 m.
15. Safiitada sare ee qolalka qaboojiyaha ee kawaanku waa inay ka samaysan tahay shay siman oo dareeruhu ka gudbi Karin.
16. Biraha hilibka la sudho iyo khaanadaha hilibka la geliyo ee kawaanku waa inaanay ka samaysnayn biro daxalaysta ama waa inay leeyihiin dahaadh daxalka celiya, gaar ahaanna qaybaha sida tooska ah u taabta hilibku waa inay yihiin kuwo ka samaysan biro aan daxalaysan ama yihiin kuwo caag ka samaysan oo si fudud loo nadiifin karo.
17. Miisaska, foomamka, kaabadaha iyo weelka loogu talagalay in la saaro hilibka la cuni karo waa inay ka samaysanyihiin biro aan daxalaysan ama ka samaysan yihiin caag.
18. Dhammaan qalabka iyo agabka loo isticmaalo hilibka la cuno waa inay yihiin kuwo ka samaysan biraha aan daxaleysaneyn, si fududna loo nadiifin karo, loogana dili karo jeermiska.
19. Qolalka gawraca, xubno saaridda iyo wax soo saarka hilibka lagaga shaqeeyo, waa inay yeeshaan hawo iyo iftiin ku filan;
20. Kawaan kasta oo xoolaha lagu gawraco waa inuu ku qalabeysan yahay ama ku diyaarsanyihiin agab ku filan oo loogu talagalay qaboojinta iyo kaydinta hilibka neefka la xubno saaray islamarka la gowracaba, qalabkaasina waa inay yaalaan meelaha gawraca, ka saarida uur ku jirka iyo qaboojinta.
21. Qalabka ugu yar ee loo baahanyahay in loo dhiso baadhista caafimaadka hilibka xoolaha oo digaagu ku jirin waxay kala yihiin: -

b] Khaanado ka samysan biro shabag ah oo madaxa neefka lagu baadho.
t] Miisas ama gaadhi gacmeedyo loo adeegsado uur ku jirta;
j] Khaanado, saxaarado iyo qalab kale ee ku haboon in lagu guro laguna hayo xubnaha xoolaha sida madaxa, carrabka, qanjidhada, xameetida iyo beeryarada ee neef kasta oo la qalay, waana in la siiyaa lambar lagu garto ilaa ay baadhistu ka dhammaanayso si loo garto neefkii lahaa xubnahaas.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

Qodobka 23aad

Nadaafadda Qofka

Waqtiga shaqadu socoto hawlwadeenka kawaanka, wakiilkiisa iyo shaqaalaha kawaanku waa inay ku dhaqmaan arrimahan soo socda:

1. Waa inay xidhaan dhar midabkoodu khafiifyahay oo ka ilaaliya wasakhda si fududna loo maydhi karo, waana inay yaalaan tiro ku filan oo dharka shaqada ah si ay ugu fududaato shaqaalaha inay bedelan karaan maalin kasta ama sida uu u-amro Baadhaha Caafimaadka Xooluhu.
2. Labiska waxaa ka mid ah koodhadh cad-cad, gacma-gashi, koofiyado, af-gashi [gafuur-dabool], iyo kabo buudh ah oo caag ah.
3. Laguma hayn karo qolka bedelashada dharka wax aan ka ahayn labiska shaqada ee la oggolyahay.
4. Laguma bedelan karo labiska qaybaha kale ee shaqadu ka socota.
5. Kuma kaydsan karaan lebiskooda qof ahaaneed iyo waxyaabaha kale qaybaha kale ee shaqadu ka socoto.
6. Waa inay xidhaan asturro ka samaysan walxo la oggolyahay oo timahooda ka celiya inay ku dhacaan hillibka, sida shabaqa timaha, koofiyado ama duubka madaxa, iyo waxyaabaha gadhka la gashado kuwaas oo dhammaan loo adeegsado in timaha go'aya looga ilaaliyo hilibka.
7. Dharka shaqada waxay badali karaan haddii duruufi timaado ama uu u amro Baadhaha Caafimaadka Hilibku.
8. Waa inay dabooshaan afka markay qufacayaan, sankana daboolaan markay hindhisayaan; sidoo kale waa inaanay sigaar ku cabin, wax ku calalin, waxna ku cunin goobta shaqada, waana inayna isaga gudbin kawaanka gudihiisa iyo dibadiisa xilliga shaqadu socoto.
9. Waa in la baadhaa shaqaalaha caafimaadkooda xiliyo kala duwan ee suura galka ah, iyadoo loo baadhi karo qof-qof ama shaqaalaha oo dhan markasta oo uu amro Baadhaha Caafimaadka Hilibku.
10. Shaqaaluhu waa inay ku wargeliyaan maamulaha kawaanka markasta oo ay xanuunsadaan ama lagu tuhumo xanuun.
11. Shaqaaluhu waa inay gacmaha maydhaan inta shaqada lagu jiro si loo ilaaliyo heerka faya-dhowrka fiican, iyaga oo istimaalaya saabuun iyo waxyaala kale oo la ogolaaday inay gacmaha ku maydhaan. Iyo
12. Dumarku, xilliyada shaqada waa inaanay xidhan qoorxidh, dhegodhego, fargashiyo ama shuuliyo waana inaanay cidiyaha gacmaha soo marsan xamuurad iwm.

Qodobka 24aad

Shuruudaha dhismaha ee fayodhawrka shaqaalaha

Kawaanada gowraca ee xoolaha hilibkooda la dhoofiyo waa in lagu qalabeeyaa agabka nadaafadda iyo dhismayaal ku filan shaqaalaha, waxayna noqonayaan sidan soo socota: -

1. Qolalka xubnaha xoolaha la qalay lagu kala saaro iyo musqulahu/suuliyadu waa inay ahaadaan kuwo faalal/nafis ah tiro ahaanna ku filan kawaanka, meelo ku haboonna ka dhisan.
2. Waa in laga helo musqulaha kawaanka agabyada kala ah meelaha wajiga iyo gacmaha lagu dhaqdo oo casri ah oo leh biyo kulul iyo biyo socda oo qabow, weel saabuun ku jirto, warqadaha gacmaha lagu tirto ee la tuuro iyo tuwaalo, waana in lagu kormeero shaqaalaha sida ay u istimaalaan musqulahaasi;
3. Biyoshubyada ka yimaada musquluhu waa inaanay ku darsamin biyoshubyada kale ee ay maraan dareerayaasha ka soo faafa qaybaha kale ee kawaanka.
4. Dhammaan dadka ka shaqaynaya wax soo saarka waa in loo dhigaa meelo ku haboon agabka nadiifinta gacmaha iyo qalabka jeermis-dilayaasha ah.
5. Dhamaan qolalka shaqadu ka socoto iyo kuwa kaydinta waa in lagu maamulaa xaalad-nadaafadeed la aqbali karo.
6. Dhismayaasha kawaanada kale ee hilib dhoofinta waa inay si fiican u sibidhaysanyihiin, loona sameeyaa biyo-saar fiican, lagunahayaa xaalad nadaafadeedu nidaamsantahay.
7. Dhammaan suxuunta qabata wasakhda ee dhismayaashu waa inay sidaa oo kale u dhisanyihiin kuna yaalaan meelo ku haboon, waana in laga taxadiraa lana xaqiijiyaa in lagu hayey xaalad la aqbali karo.
8. Kawaan kasta oo hilib dhoofin ah, waaxda hilibka lagaga shaqeeyo ama lagu diyaariyo lagama shaqaaleyn karo qof qaba cudurada gudba ama faafa, kuna sugan marxaladda faafida cudurka.
9. Kawaan kasta oo lagu gowraco xoolaha waa inuu leeyahay biyo ku filan oo gaadhaya ugu yaraan 1500 oo litir oo loogu talagalay koox kasta oo xoolaha ah loogana sameeyo meelo ku haboon oo dibadda ah.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA · FAAFINTA RASMIGA AH · OFFICIAL GAZETTE

Qodobka 25^aad
Hannaanka Gawraca Xoolaha

1. Habka loo gawracayo xoolaha wuxuu noqonayaa sidatan: -
   b] Waa in loo raaco dhammaan shuruudaha qalliinka xalaasha ah ee ay jidaysay Shareecada Islaamku.
   t] Inaan neefka la gowracayo la garaacin taasoo neefka ku keeni karaysa xanuujin.
   j] Inaan loo geysan wax dhiigbax degdeg ah ku keeni kara oo ka baxsan gawraca.
   x] Waxaa reeban goynta Xangullada luqunta marka neefka la gawracayo.
   Kh] Gawraca waxaa lagu fulin karaa qalab/aalad uu ansixiyey Agaasimuhu kaasoo ah Qalab loogu tala galay gawraca oo lagu ansixiyey Hababka xalaasha ah ama shuruudaha Shareecada ee looga baahanyahay gawraca.
   d] Waxaa kaloo la isticmaali karaa Mindi ka sameysan bir oo afaysan oo lagu gawraco xoolaha yar yar sida Riyaha iyo idaha.
2. Qofka xoolaha gawracaya, nadaafadda looga baahanyahay ka sokow, waa inuu yahay qof awood iyo tababar u leh, fulin karana gawrac degdeg ah.
3. Xoolaha soo socda waxaa ka reeban qaliinka iyo in la geeyo meelaha xoolaha lagu qalo ee sharciyeysan ee lagu ansixiyey xeerkan, waxaana ka mid ah.
   b] Xoolaha riman ama looga shakisanyahay inay rimanyihiin ama xoolo dhalay in ka yar 3-bilood ha hor,
   t] Xoolaha la jaqayo (Irmaan).
   j] Xoolaha buka ama kuwa loo arko inay bukaan marka la samaynayo baadhista gowraca ka hor waxaana reeban in xoolo hore looga joojiyey gawraca sababo caafimaad darro awgeed loo daweeyo si loo dhaafiyo baadhista caafimaadka ee gawraca-ka-hor;
   x] Xoolo dhaqmaati loo reebay ama wasiirku ka soo saaray amar rasmi ah oo dawladeed;
   kh] Xoolo ku soo dhintay intay safarka ku jireen ama intay ku jireen xerada nasashada kawaanka ee sugayey baadhista caafimaadka gowraca ka hor. Raqda xoolahaas waa in laga saaro kawaanka ama baabuurka, waxaana lagu tuurayaa meelaha uu ku taliyo Baadhaha Caafimaadka Xooluhu.
   d] Xoolaha gowraca uu ka joojiyey Baadhaha Caafimaaka Xooluhu si ay u soo dhamaystaan baadhista gowraca ka hor;
   r] Xoolo aan la garanayn meesha ay ka yimaadeen ama cidii lahayd;
   s] Xoolo muran ka taagan yahay ama la isku haysto;
   sh] Xoolo laga saaray haddana lagu soo celiyey xeryaha lagu hayo Baadhista gowraca ka hor, kuwaasoo aanu ogeyn, oggolaanna Baadhaha Caafimaadka Xooluhu. Waa inuu amraa Baadhaha Caafimaadka Xooluhu in xoolahaasi laga saaro kawaanka.
   dh] Xoolaha inta lagu jiro baadhista noqda kuwo aan deganeyn oo dhib badan, khatarna galin kara Baadhaha Caafimaadka Xoolaha, ama qof kasta oo ku jira kawaanka, ama xoolaha kale ee ay ku dhex jiraan.
   c) Haddii dhacdadan ay jirto, xoolahaas waxaa lagu go'doominayaa awaamiirta Baadhaha Caafimaadka Xoolaha, waxaana loo go'doominayaa in la ogaado deganaasha la'aantu inay la xidhiidho cudur ama wax kale.
   g) Intaa ka dib Baadhaha Caafimaadka Xooluhu waa inuu qaataa go'aanka ku haboon.
4. Neef kasta oo qaab dhismeedkiisu aanu dhammayn, laangadhe ah ama indhaha wax ka qaba, sababahaas keliya dartood loogama joojin karo gowraca, hadii qaab darro, dhutin ama indha la'aantu, sida ku xusan xeerkan aanay muujinaynin calaamado cudur ama xaalad kale oo saamayn ku yeelan karta guud ahaan xaaladda hilibka.

Qodobka 26^aad
Waajibaadka Baadhaha Caafimaadka Hilibka iyo Maamulaha Kawaanka Gowraca Xoolaha

1. Waajibaadka Baadhaha Caafimaadka Hilibka: - Iyadoo aan lagu xadgudbayn waajibaadka iyo masuuliyadda saaran Baadhaha Caafimaadka Hilibka ee ku tilmaaman xeerkan ama xeer kale oo khuseeya, Baadhaha Caafimaadka Hilibku waa:
   b] inuu hubiyo in masuul kasta ku dhaqmay, dhowray, raacay, ilaaliyey habsami u socodka barnaamijka faya-dhowrka ee kawaankiisa, isagoo eegaya heerka faya-dhowrka shaqaalaha, agabka, qalabka iyo kawaanka laftiisa (gudo iyo dibadba), xidhmaynta, weelka qashin qubka, raridda iyo

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH

safrinta hilibka uu diyaariyey iyo wixii kale ee uu u baahanyahay inuu qabto ee ku tilmaaman xeerkan.

t] Baadhaha Caafimaadka Hilibku waa inuu cusboonaysiiya barnaamijka baadhista markasta sida loo rabo.

j] inuu baadhis iyo kormeer adag ku sameeyo xoolaha u diyaarsan in la gawraco, iyo marka la gawraco kadib, agabka, qalabka, xaaladaha iyo wax kasta oo looga baahanyahay baadhuhu inuu kormeer ku sameeyo, waana inuu go'aan qaadasho adag leeyahay, soo saari karo amarro, qaadi karo tillaabooyinka lagama maarmaanka ah, samayn karo wax kasta oo looga baahanyahay inuu sameeyo oo waafaqsan xeerkan.

x] inuu u hogaansamaa waxyaabaha looga baahanyahay ee la xidhiidha heerarka faya-dhowrka hilibka, badbaadada iyo nadaafadda ee ku xusan xeerkan.

kh] inuu leeyahay labo mindiyood oo aan daxalaysan, afleh, markastana nadiif ah oo jeermis-tiran; markasta oo mindiyahaasi wasakhoobaan waa inaan la isticmaalin ilaa si fiican loo nadiifiyo oo la jeermis-tiro.

d] Inuu taabto, tuujiyo ama jeexo dhammaan xubnaha iyo waaxyaha neefka la qalay si uu u hubiyo caafimaadkiisa.

r] Haddii baadhuhu habkaas ku gaadhi waayo go'aan baadhis caafimaad oo ku filan, waa inuu xubna kale sii jeexaa ama gooyaa qaybo kale oo ka mid ah neefka una gudbiyaa Sheybaadhka caafimaadka xoolaha si loo baadho.

s] Markuu taabanayo ama jeexayo qaybaha buka/jirran, waa inuu ka taxadiraa inuu gaadhsiiyo jeermiska xubnaha iyo qaybaha kale ee caafimaadka qaba iyo sagxadda iyo qaybaha kale ee dhismaha kawaanka.

sh] Waa inuu si muuqata u calaamadiyo xubnaha iyo qaybaha dhammaan xoolaha la qalay, kuna dhejiyo qoraal yar oo muujinaya go'aanka uu qaatay oo ah mid ka mid ah sidan hoos ku tiulmaaman:

- 1] LA OGGOLAADAY "PASSED": Shuruud la'aan loo aqoonsaday inuu ku haboonyahay in dadku cuni karo.
  - 2] LAGA SHAKIYEY "SUSPECTED": Looga shakiyey bukaan, dibna loogu celinayo si baadhis labaad loogu sameeyo; ama
  - 3] LA DIIDEY "CONDEMNED": Loo aqoonsaday inaan la isticmaali karin/la cuni Karin, loona diyaarshay in la daadiyo ama la baaba'sho,

c] Inuu xaqiijiyo xubnaha iyo qaybaha neefka la qalay ee la calaamadeeyey iyadoo la raacayo xubinta (r) ee qodobkan in lagu kala kaydiyo goobo loogu talo galay;

g] Inuu xaqiijiyo waxyaalaha loo calaamadeeyey in laga shakiyey, reebay ama la tuuray inay ahaayeen kuwa la hayey ilaa inta ay ka dhammaanayso baadhista caafimaadku.

dh] Inaanu lumin qiimaha ganacsi ee xubnaha neefka la qalay markuu samaynayo jeexidda ama goynta loogu talo galay baadhista caafimaadka.

f] Inuu si joogto ah u kormeeraa bugaagta iyo diiwaanada loo baahanyahay inuu hayo Maamulaha kawaanku ee xeerkani tilmaamayo; iyo

q] Inuu sameeyo wax kasta oo kale oo looga baahanyahay ee ku tilmaaman xeerkan;

2. Agaasimuhu waa inuu ka qaato go'aanka ku habboon baadhaha ku xadgudba awaamiirta xeerkan, ama ku fashilma ama dayaca gudashada waajibadkiisa ee xeerkan ku tilmaaman.
3. Haddii baadhaha caafimaadku xubin ka yahay (ka tirsan yahay) urur, Agaasimaha ama qof kasta oo kale wuxuu ka codsan karaa Ururka uu ka tirsanyahay inuu ka qaado talaabooyinka ku haboon oo ciqaab ah sarkaalkaas.

Qodobka 27[aad]:

Waajibaadka Masuulka Kawaanka Gawraca Xoolaha.

1. Iyadoo aan lagu xadgudbayn waajibaadka iyo masuuliyadda saaran ee ay siinayaan xeerarka kale ee hoos imaanaya xeerkan, Maamulaha kawaan kasta ee ku sharciyeysan xeerkan;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

b] Waa inuu toddobaad ahaan ama shixnad ahaan u diiwaangeliyo tirada xoolaha loo keenay qaliinka, tirada xoolaha la diiday in la qalo haddii ay jiraan, iinta kilogaraam oo hilib cusub ah ee laga raray kawaanka iyo cidda loo raray;

t] Inuu qaado tilaabo kasta oo uu ku xaqiijinayo in shaqaalaha, wakiilada ama qof kasta oo la soo geliyo gudaha kawaanku ku dhaqmo waxyaabaha uu waajibinayo xeerkani;

j] Inuu xaqiijiyo in Baadhaha Caafimaadka Xoolaha la siiyey agab ku filan oo uu ula guurguuri karo kawaanka gudihiisa si ay u fududeeyaan inuu fuliyo shaqadiisa uu tilmaamayo xeerkani.

x) inuu hubiyo in sarkaalka lagu gacan siiyo, intii suuragal ah, gudashada waajibaadjiisa, in loo oggolaado inuu si madax bannaan u baadho diiwaanada kawaanka, iyo inuu si madaxbannaan ula kulmi karo una waraysan karo wakiilada ama shaqaalaha kawaanka isagoo fullinaya waajibaadka xeerkan.

kh) Inuu qaado tillaabooyinka lagama maarmaanka u ah inuu xaqiijiyo in dhamaan heerarka hawlfulineed ee kawaankiisa lagu dabaqay tilmaamaha xeerkan iyo inuu baadhis ku sameeyo faya-dhowrka guud iyo xaaladda wax soo saarka si uu u xaqiijiyo in lagu dhaqmay qodobada xeerkan;

d] Inuu diiwaangeliyo natiijada baadhista uu samayey ee ku xusan xubinta (kh) ee qodobkan una soo bandhigo baadhaha caafimaadku marka uu codsado;

r] Inuu si joogto ah u diiwaangeliyo natiijada baadhista biyaha, saabuunta, kimikooyinka iyo walxaha loogu baahanyahay fayodhawrka iyo habka soo saarista hilibka kawaanka, waana in natiijada baadhistu diyaar u tahay una furantahay baadhaha caafimaadku marka uu u baahdo.

s] Inuu xaqiijiyo in sumad caafimaad kasta oo lagu dhajiyo hilibka loo isticmaalo si waafaqsan amarka uu baxsho baadhaha caafimaadka xooluhu;

sh] Inuu xaqiijiyo in deg-deg loogu wargeliyo Baadhaha Caafimaadka Hilibka mar kasta oo la helo warbixin tilmaamaysa khatar caafimaad.

dh] Inuu hayo/kaydiyo diiwaanada mudo shan sano sida xeerkan qeexayo ama muda kale oo Agaasimuhu cadeeyo;

c] Inuu, isagoo la tashanaya baadhaha caafimaadka hilibka, sarkaal ka socda caafimaadka guud ee dadka ama sarkaal kale oo ay arrintani khusayso, diyaariyo ama ka sameeyo kawaankiisa barnaamij tababar shaqaale si ay ugu dhaqmaan shuruucda faya-dhowrka iyo baahiyaha kale ee ku haboon hawlaha ka socda kawaanka,; iyo

g] Inuu guto hawlaha kale ee uu uga baahdo Agaasimuhu wakhti ilaa wakhti;

2. Mas'uul kasta oo ka soo bixi waaya inuu ku dhaqmo awaamiirta xubinta (1) ee qodobkan wuxuu galay gef/dambi, waxaana loo gudbinayaa Maxkamadda awoodda u leh. Maxkamadu waxay go'aamin kartaa in laga qaado Ruqsadda shaqada ama laga fadhiisiyo shaqada muddo cayiman ama laga xidho kawaanka.

QAYBTA VI
BAADHISTA CAAFIMAADKA XOOLAHA GOWRACA IYO HILIBKA

Qodobka 28[aad]
Nidaamka Guud ee Baadhista

1. Baadhaha Caafimaadka Xooluhu, isagoo adeegsanaya hab cilmiyeysan waa inuu sameeyo baadhista gawraca-ka-hor ee xoolaha loo keenay qaliinka, ujeedada laga leeyahayna waxay tahay in la xaqiijiyo in xoolaha la keenay kawaanku yihiin kuwo caafimaad qaba shuruud la'aana ku haboon in la qalo.
2. Marka la gawraco xoolaha soo maray baadhista caafimaad ee gowraca-ka-hor, baadhaha caafimaadku wuxuu samaynayaa baadhista caafimaad ee xoolaha ee gawraca-ka-dib, ujeedada laga leeyahayna waxay tahay in la xaqiijiyo hilibka neefka la qalay, xubnaha hilibka ee aan la cunin iyo dhammaan waaxyaha neefka la qalay inay ka caafimaad qabaan cuduro, yihiina kuwa la quudan karo;
3. Iyadoo aan lagu xadgudbeyn waxyaabaha looga baahanyahay nidaamka baadhista ee ku xusan xeerkan, baadhista caafimaad ee la sameeyo gowraca-ka-dib waxaa ka mid ah:

b] Aragtida muuqaalka guud ee xubnaha neefka la gawracay;

t] Taabasho/ Tuujin; iyo

x] Xubno Jeexid/Goyn iyo Baadhis;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR GENERAL OFFICE

4. Baadhaha Caafimaadka Hilibka xooluhu wuxuu qaban karaa nidaam kasta oo u gaar ah oo uu ku baadhayo neef kasta oo la qalo qaybihiisa, ama xubnaha xoolaha kala gadisan ee ay saameeyeen cuduro aan caadi ahayn sida duruufuhu ogolyihiin;

Qodobka 29[aad]

Baadhista caafimaadka xoolaha gowraca ka hor;

1. Xoolaha waa in si deg-deg ah loo baadho caafimaadkooda inta aan la gowricin, marka laga reebo xaalado degdeg ah ee u soo jeediyo Baadhaha Caafimaadku, lagumana qali karo kawaanka xoolo aan soo marin Baadhaha Caafimaadka Xoolaha oo aanu soo marin baadhista gowraca-ka-hor, kuna talo bixin in la qali karo;
2. Lagama saari karo xeryaha kawaanka xoolo soo galay haddii loo keenay qaliin ama si kaleba ilaa laga helo ogolaansho qoraal ah oo uu bixiyey Baadhaha Caafimaadka Xooluhu;
3. Baadhista xoolaha gowraca-ka-hor waxaa lagu qaban karaa goobaha lagu dejiyo ama xeryaha gudaha kawaanka, kuwaasoo leh iftiin ku filan oo loogu talagalay baadhitaanka; iyo
4. Go'aanada baadhista gowraca-ka-hor waxaa ka mid noqon kara:

   b] OGGOL IN LA GAWRACO: La ogolaaday shuruud la'aan in la qalo
   t] LA DIIDEY: Loo diiday in la qalo iyadoo lala xidhiidhinayo sababaha ku cad xeerkan;
   j] QALIIN DEGDEG AH: Lagu taliyey in degdeg loo qalo iyadoo loo raacayo xuquuqda xoolaha ee ku xusan xubinta (5) ee qodobkan;
5. Xoolaha waxaa gawrac degdeg ah la marin karaa haddii:

   b] looga baqo in neefku dhimanayo inta lagu jiro baadhista caafimaadka gowraca-ka-hor;
   t] Neefku jabay ama nabar ku dhacay xiliga lagu jiro baadhista caafimaadka gowraca ka hor, haseyeeshee neefka lama qali karo haddii baadhaha caafimaadka ay ula muuqato in nabarka jabniinku keenay ama dhaawacu gaadhay marxalad ay ka dhalan karaan cudur-dhaliyayaal kuwaasoo saamayn ku yeelan kara dhammaan jidhka neefka, hilibkiisana gaadhi karaan cudur-dhaliyeyaashaasu.
   j] Waxaa kale oo jiri kara asbaabo kale oo ay Baadhaha caafimaadka ula muuqato inuu amro gawraca degdegga ah;

6. Inta lagu guda jiro baadhista caafimaadka neefka ee gowraca-ka-hor waa in baadhuhu tilmaansadaa arrimaha soo socda:
   b] Calaamadaha cudurka ee saamayn kara caafimaadka guud ee neefka ama hoos u dhac ku keeni kara hilibkiisa;
   t] Haddii ay jiraan cudurada faafa ee la yaqaano ama ay jiraan calaamado cudur oo loo arko inuu fidayo; iyo
   j] Nooca xoolaha, Jinsigiisa, midabkiisa, da'diisa, dabeecadiisa iyo heer kulka jirkiisa;
7. Waa inuu si gaar ah baaadhaha caafimaadku ula socdo arrimaha soo socoda: -
   b] Xaaladda ama marxaladda nafaqo ee neefkaasi ku suganyahay;
   t] Qaabka socdka neefka iyo istaagiisa.
   j] La qabsiga deegaanka;
   x] Saantiisa, haragiisa iyo dhogortiisa;
   kh] Dheefshiidka sida (dibnaha, afka, dabada, calyo-ceshiga, nooca saxarada/saalada) iyo cunto qaadashada;
   d] Dabnaha sibiisha, sibiil iyo candhada; iyo
   r] Habdhiska neefsiga (dulalka sanka iyo neefsashada).
8. Neef kasta oo laga shakiyey baadhista gowraca-ka-hor ama lagu calaamadiyey" Laga shakiyey" waxaa lagu qalayaa qaybta dhismaha ee loogu talagay xoolaha jajabay ama kawaanka caadiga ah marka uu dhammaaado qaliinka xoolaha caafimaadka qaba;
9. Baadhe kasta oo fulinaya baadhista gowraca-ka-hor waa inuu qoraal kula socodsiiyo sarkaalka masuulka ka ah baadhista (sagxada gowraca) ee samaynaya baadhista gowraca-ka-dib sababta xoolahaas looga dhigay kuwo la shakiyey;
10. Xoolo Kasta oo lagu arko cudur marka baadhista gowraca-ka-hor la samaynayo ama lagu arko xaalad suurta galinaysa in la tuuro hilibka neefka waa in neefkaasi lagu calaamadeeyaa "LA DIIDEY" [Condemned]

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE OFFICE

11. Xoolo Kasta oo lagu sumadeeyo Calaamada ah LA DIIDEY ("Condemned") haddii aanu ahayn neef dhintay, waa in lagu dilaa qolka loogu talagalay xoolaha la tuurayo ee aan hilibkooda la cuni karin, waana inaan loo gudbin qaybaha kale ee kawaanka ee laga soo saaro hilibka dadku quudanayo;

Qodobka 30aad
Baadhista guud ee la sameeyo gowraca-ka-dib:

1. Baadhista gowraca ka dib waa in loo sameeyo sida ugu dhakhsaha badan ee suurta galka ah marka xoolaha la gowraco, marka laga reebo xaaladaha gowraca degdegga ah, iyadoo la raacayo nidaamka xeerkan lagu tilmaamay, baadhaha caafimaadku waa inuu u isticmaala baadhitaanka habka Shaybaadhka haddii laga shakiyo khatarta caafimaad ee aan lagu soo sheegin baadhista loo yaqaano "organoleptic".
2. Neefka la gawracay waa in si guud isha loogu baadhaa si loo xaqiijiyo arrimaha soo socoda:
   b] Xaalada/marxaladda nafaqo ee neefka la qalay;
   t] Haddii uu jiro dhaawac jidhka ka soo gaadhay neefka, dhiig bax, dhaawac ama isbeddel ku yimi midabkiisa;
   j] Heerka dhiig baxa;
   x] Haddii uu jiro barar meelo jidhka ka mid ah ama barar guud (oedema);
   kh] Waxyaabo kale oo aan caadi aheyn haddii ay jiraan sida barar ama qaab-xumo ku dhacday lafaha, iskuxidhka xaglaha, murqyada, xubnaha ama unugyada.
   d] Xaaladaha xuubabka (pleura and peritoneum)..
3. Mindhicirada neefka waa in lagu baadhaa neefka gudihiisa ama iyadoo dibedda looga saaray
4. Qanjidhada waa in lagu baadhaa taabasho/tuujin iyo jeexid hoos iyo dhererba, haddii loo baahdana dibadda ayaa loo soo saari karaa si baadhitaan faah-faahsan loogu sameeyo;
5. Muruqyada neefka la qalay waxaa loo baadhayaa iyadoo la eegayo qaabka guud lana jeexayo;
6. Dhiigga waa in la baadhaa iyadoo ahmiyad gaar ah la siinayo midabka, adkaanta, iyo awoodda difaaca dhiigga;
7. Neef kasta oo la gawracay haddii xubin ama qayb ka mid ah looga baahanyahay baadhitaan dheeraad ah waa inuu Baadhaha Caafimaadka Hilibku ku qoraa korka xubintaas/qaybtaas" LA XAYIRAY" (detained);
8. Jeexniin kasta ama goyn kasta oo neefka la gawracay lagu sameeyo waa in loo sameeyaa hab aan lagu dhaawicin qiimaha suuqa ee hilibka ama xubinta.

Qodobka 31aad
Baadhista xoolaha isku nooca ah goawraca-ka-dib

1. Lo'da da'deedu ka weyntahay 6 todobaad: - Neefka Lo'da ah ee La gawracay ee da'diisu ka weyntahay lix todobaad, hilibkiisa la cuno iyo kuwa aan la cunin waxaa loo raacayaa nidaamka baadhista gowrac-ka-dib ee soo socda:

   b] Baadhista iyo eegista madaxa iyo hunguriga: jeexid iyo baadhis lagu sameeyo lafaha daanka, dalqada hoose ee hunguriga iyo qanjidhada hoose ee dhegaha (Lnn retropharyneak, mandibulares and parotidei); baadhista muruqyada daamanka iyadoo loo samaynayo laba jeexitaan oo la siman lafta daanka iyo muruqyada hoose (internal pterygoid muscles) oo loo jeexayo xariiq dheer oo siman.
   t) Carrabka waa la sii daayaa si afkiisa iyo gudaha hoose ee dhuunta loogu sameeyo baadhis aragti dhammaystiran iyadoo la israacinayo taabasho iyo aragti, qanjidhada dhuunta waa in la saaraa.
   j] Baadhis lagu sameeyo hunguri cadka iyo hunguriga Cuntada: Baadhis aragti ah iyo taataabasho lagu sameeyo sambabada; in la jeexo lana baadho qanjidhada dhuunta hawo mareenka ee sambabada (Lnn.
   x) Bifucationes, eparteriales and mediastinales). Hunguri cadka iyo xubnaha kale ee neefsashada waa in la furaa, sambabadana waa in la jeexaa;
   kh] In la eego lana baadho wadnaha iyo xuubka ku dahaadhan, iyadoo wadnaha loo jeexayo si dherer ah, si la isugu furo qolalka ama godadka hoose ee wadnaha lana furo darbiga u dhaxeeya labada qol ee midigta iyo bidixda wadnaha;
   d] In si guud loo eego loona baadho muruqa bogga (diaphragm) u dhaxeeya shafka iyo calool ku jirta.
   r] Baadhis guud iyo eegid lagu sameeyo beerka iyo qanjidhada beer yarada (Lnn Portales) oo la taa-taabanayo/tuu-tuujinayo iyo, haddii loo baahdo, la jeexo beerka iyo qanjidhada;
   s] Baadhis iyo eegid lagu sameeyo jidka caloosha iyo mindhicirada (gastro-intestinal tract), mindhicirada (mesentery), qanjidhada mindhicirada iyo caloosha (Lnn. Gastrici, mesenterici, crainales and caudales); Haddiii loo baahdo waa la dilaacin karaa waana la taataban karaa qanjidhada caloosha iyo mindhicirada.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

sh] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo beeryarada, haddii loo baahdana waa la taataaban karaa;

dh] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo kelyaha, haddii laga maarmi waayana la jeexo kelyaha iyo qanjidhada (Lnn. Renales).

c] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo xuubabka daboola saablayda iyo kuwa daboola caloosha iyo mindhicirada (pleura and the peritoneum).

f] Baadhis iyo aragti guud oo lagu sameeyo Xubnaha taranka (marka laga soo reebo xiniinyaha, haddii aan hore loo tuurin ama loo gooynin).

g] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo candhada iyo qanjidhada candhada, haddii laga maarmi waayana la taabto ama la jeexo ((Lnn. Supramammarii), candhada Lo'da dhidig waa in qayb ahaan la furaa iyada oo hoos aad loogu jeexayo ilaa inta laga gaadhayo qanjidhada soo daaya caanaha iyo qanjidhada kale ee candhada oo aanay ku jirin qaybaha dadku quudan karo;

2. Lo'da da'deedu ka yartahay 6 todobaad:- Neefka Lo'da ah ee La gawracay ee da'diisu ka yar tahay 6 todobaad, hilibkiisa la cuno iyo kuwa aan la cunin waxaa loo raacayaa nidaamka baadhista gowrac-ka-dib ee soo socoda:

b]Baadhis guud iyo aragti lagu sameeyo madaxa iyo hunguriga: in la jeexo lana baadho qanjidhada dalqada (retropharyngeal); baadhis lagu sameeyo afka iyo gudaha hoose ee hunguriga, taataabasho carrabka; iyo goynta qanjidhada hunguriga.

t] Baadhis lagu sameeyo hunguri cadka iyo hunguriga Cuntada: Baadhis aragti ah iyo taataabasho lagu sameeyo sambabada; in la jeexo lana baadho qanjidhada dhuunta hawo mareenka ee sambabada (Lnn. Bifucationes, eparteriales and mediastinales). Hunguri cadka iyo xubnaha kale ee neefsashada waa in la furaa, sambabadana waa in la jeexaa;

j] In la eego lana baadho wadnaha iyo xuubka ku dahaadhan, iyadoo wadnaha loo jeexayo si dherer ah, si la isugu furo qolalka ama godadka hoose ee wadnaha lana furo darbiga u dhaxeeya labada qol ee midigta iyo bidixda wadnaha;

x] In si guud loo eego loona baadho muruqa bogga (diaphragm) u dhaxeeya shafka iyo calool ku jirta.

kh] Baadhis guud iyo eegid lagu sameeyo beerka iyo qanjidhada beer yarada (Lnn Portales) oo la taa-taabanayo/tuu-tuujinayo iyo, haddii loo baahdo, la jeexo beerka iyo qanjidhada;

d] Baadhis iyo eegid lagu sameeyo jidka caloosha iyo mindhicirada (gastro-intestinal tract), mindhicirada (mesentery), qanjidhada mindhicirada iyo caloosha (Lnn. Gastrici, mesenterici, crainales and caudales); Haddiii loo baahdo waa la dilaacin karaa waana la taataban karaa qanjidhada caloosha iyo mindhicirada.

r] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo beeryarada, haddii loo baahdana waa la taataaban karaa;

s] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo kelyaha, haddii laga maarmi waayana la jeexo kelyaha iyo qanjidhada (Lnn. Renales);

Sh] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo xuubabka daboola saablayda iyo kuwa daboola caloosha iyo mindhicirada (pleura and the peritoneum).

dh] Baadhis guud iyo tabasho lagu sameeyo agagaarka xundhurta iyo guntimaha gudaha, haddii laga shakiyo waa in xudunta la jeexaa guntimahana la fur-furaa, kadibna la baadhaa dheecaanka ("Synovial Fluid");

3. Riyaha iyo Idaha La dhaqdo

Xubnaha hilibka la cuno iyo kuwa aan La cunin ee Riyaha iyo Idaha waxay marayaan nidaamka baadhista gowraca-ka-dib (Post Mortem inspection) ee soo socda:-

b] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo madaxa kadib marka haraga laga saaro iyo haddii laga shakiyo in la baadho hunguriga, afka, carrabka, dalqada iyo qanjidhada dhagaha hoostooda ku yaala. Iyadoo aan lagu xadgudbeyn xeerarka caafimadka xoolaha, baadhitaanadani ma aha kuwo muhiim ah haddii madaxda sare ay balanqaadaan in madaxa, carrabka iyo maskaxda aan cunto ahaan loo quudan oo la tuurayo;

t] Baadhis lagu sameeyo Sambabada, Hunguri Cadka iyo Hunguriga Cuntada: in la taabto sambabada, qanjidhada iyo dhuumaha hawomareenka (Lnn. Bifucationes, eparteriales and mediastinales); haddii laga shakiyo xubnahan iyo qanjidhan waa in la jeexaa oo la baadhaa;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA · FAAFINTA RASMIGA AH · OFFICIAL GAZETTE

j] Aragti iyo baadhis guud oo lagu sameeyo xuubka daboola wadnaha iyo xubinta wadnaha, iyadoo wadnaha la kala jeexayo si la isugu furo qolalka ama godadka hoose ee wadnahu leeyahay iyaddoo darbiga u dhaxeeya labada god/qol la isu furo;
x] In si guud loo eego loona baadho bogga (diaphragm) u dhaxeeya saablayda iyo calool ku jirta;
kh] Baadhis guud iyo eegid lagu sameeyo beerka iyo qanjidhada beeryarada (Lnn Portales) oo la taa-taabanayo/tuu-tuujinayo iyo, haddii loo baahdo in la jeexo beerka iyo qanjidhada;
d] Baadhis iyo eegid lagu sameeyo jidka caloosha iyo mindhicirada (gastro-intestinal tract), xaydha daboosha mindhicirada iyo qanjirada mindhicirada.
r] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo beeryarada, haddii loo baahdana waa la taataaban kara;
s] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo kelyaha, haddii laga maarmi waayana la jeexo kelyaha iyo qanjidhada
sh] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo xuubabka daboola saablayda iyo kuwa daboola caloosha iyo mindhicirada (pleura and the peritoneum).
dh] Baadhis iyo aragti guud lagu sameeyo Xubnaha taranka (marka laga reebo xiniinyaha, haddii aan hore loo tuurin ama loo gooynin);
c] Baadhis iyo aragti lagu sameeyo candhada iyo qanjidhadeeda ku jira;
g] Baadhis iyo taataabasho lagu sameeyo agagaarka xuddunta iyo guntimaha gudaha. Haddii wax laga shakiyo waa in xudunta la dilaaciyaa, guntimahana la furfuraa, kadibna la baadhaa dheecaanka loo yaqaan "Synovial Fluid".

Qodobka 32aad
Hilibka loo hayo baadhitaan dheeraad ah.

1. Haddii Baadhaha Caafimaadka Xooluhu hilib uu ku samayey baadhis uu fikrada ahaan u arko inay haboontahay in hilibka ama qayb ka mid ah u baahantahay baadhis dheeraad ah waa in hilibkaas, qaytaas ama xubintaas la geeyo qolka loogu talagalay baadhitaanka dheeraadka ah;
2. Haddii hilibka neefka qayb ama xubin ka mid ah loo hakiyo baadhitaan ama tijaabo dheeraad ah si go'aan looga gaadho in dadku cuni karaan, waa la xanibayaa ilaa inta laga soo saarayo jawaabta baadhitaanka.

Qodobka 33aad
Hilibka aan ku haboonayn in dadku cuno.

1. Haddii Baadhaha Caafimaadka Hilibku, baadhis ka dib, u arko hilib ama qayb ka mid ah in aanay ku haboonayn in dadku cuno waa in la tuuro;
2. Haddii hilib loo aqoonsaday in aan la cuni karin, sida xubinta (1) ee qodobkan ku xusan, waa in isla markaana dhiigiisana la daadiyo.
3. Qaybaha kale ee neefka baadhuhu go'aansaday inaan la cuni karin, sida unugyada nabarrada leh iyo qanjidhada cunaha ee hilibka laga jaray, waa in la tuuro.
4. Sida xeerarkan ku tilmaaman, haddii: -

   b] la go'aamiyo, sababo caafimaad awgood, in neef la tuuro ama la dilo , ama
   t] la go'aansado hilibka, qayb ama xubin ka mid ah la tuuro.
   j] Qaybaha uur-ku-jirta ee aan la cuni karin iyo hilibka aan la quudanin la tuuro

5. Waa in tuurista [fogeynta] raqdaas, qaybtaas, hilibkaas, xubintaas ama uur-ku-jirtaas loo fuliyo sidan:

   (i) Waa in lagu aaso god la qoday dherer ah ugu yaraan 60 cm; ama
   (ii) Waa in loo gubo sida ugu habboon; ama
   (iii) In lagu kulayliyo goob kawaanka oo leh qalab heer-kulkiisu aad u sareeyo; -

Qodobka 34aad
Go'aan ka qaadashada xaaladaha iyo cudurada

1. Cudurada iyo xaaladaha Baadhaha Caafimaadka Hilibku u adeegsanayo ee go'aan qaadashadiisu waa sida ku qeexan xeerkan;
2. Wasiirku isagoo la tashanaya Agaasimaha wuxuu u kala saari karaa cudurada isagoo u kala hormaynaya: -
   b] Cudurada xooluhu dadka u gudbiyaan
   t] Cudurada la aqoonsan yahay inay dalka ka jiraan
   j] Cuduro aan dalka ka jirin, ama

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE ...ERAL OFFICE

x] Kuwa Kale

3. Wasiirka wuxuu, markay duruufi timaado, kala sooci karaa liiska cudurada isagoo wax ku dari karo waxna ka saari kara cudurada iyo xaaladaha aynu soo sheegnay
4. Si looga fogaado shakiga ah in cudur ama xaalad ka maqanyihiin liiska, ka hor intaan Wasiirku kala soocin cudurada, dhakhtarrada caafimaadka xooluhu waa inay daraasad cilmi ah ku sameeyaan jiritaanka xaaladaha iyo cudurada.

Qodobka 35[aad]
Baadhista Shaybaadhka

Baadhis kasta ee xeerkan lagu tilmaamay, waa inay ku jiraan xirfad_aqooneed iyo shaybaadh lagu xalilo, waxanay ka koobantahay: -

b] Sugida qaabka baadhistu u soconeyso

t] Soo saarista warbixinta baadhista iyo qiimayta cudur-dhaliyaasha

j] Waa in la hubiyaa hadhaaga Kiimikada ee laga helo xubnaha hilibka neefka heerka ugu sareeya ee la ogol yahay iyo sababaha ay u yimaadeen oo la baadho iyo talaabada haboon ee laga qaadayo.

x] Ogaanshaha xaaladaha cudurka haya neefka; iyo

kh] Dabagalka cudurada xoolaha iyo dadku isu gudbiyaan.

Qodobka 36[aad]
Tuurista hilibka ama xubnaha aan la cuni karin:

1. Hilibka ama qaybaha loo aqoonsaday in aan dadku cuni karin, waa in goobaha qashin qubka ee kawaanka lagu geeyo muddo aan ka badnayn 12 saacadood ama xiliga cimiladu saamixi karto ee la go'aamiyo.
2. Hilib kasta ama qayb ka mid ah ee baadhistooda lagu ogaaday inaanay caafimaad qabin, lana go'aansaday inaanay ku haboonayn in la cuno, waa in Baadhaha Caafimaadka hilibku ku sameeyo calaamadda" TUURIS".
3. Xubnaha hilibka ee la go'aansaday, sababo caafimaad awgood, in la tuuro haseyeeshee la calaamadayn kari waayo waa in si degdeg ah loogu raro gaadiid ama weel dushiisa lagu qori karo "TUURIS" kuna xardhan xarfo aan joogoodu ka yarayn 5 cm.
4. Dhmmaan hilibka, qaybaha iyo xubnaha la go'aansaday in la tuuro waa inuu gacan ku hayntooda la wareego Baadhaha Caafimaadka Hilibku kuna xanibo qolal ilaa inta laga tuurayo;
5. Dhammaan haamaha iyo qalabka loo isticmaalo diyaarinta ama kaydinta hilibka aan la cuni karin waa in lagu hayo qolal ka soocan qaybaha kale ee lagu diyaariyo ama lagu kaydiyo hilibka la cuno, waana inaanay jirin marino xidhiidhiya qolalka hilibka la cuni karo iyo kuwa hilibka aan la cuni karin marka laga reebo marino uu oggolaaday Baadhaha Caafimaadka Hilibku ujeedadooduna tahay in la adeegsado marka qaybta hilibka la cuni karo laga saaryo hilib loo aqoonsaday in la tuuro.
6. Hilibka ama xubnaha la go'aansaday inaan la cuni karin waa in la tuuro iyadoo loo adeegsanayo haamo, islamarkaana uu goobjoog ka ahaado Baadhaha Caafimaadka Hilibku si uu u xaqiijiyo in hilibka la tuurayo ee ku jira haamuhu yahay kii loogu talagalay. Waa in Baadhuhu hubiyaa in haamaha la kululeeyey waqti ugu filan in hilibka ku jira noqdo mid aan u muuqan in la quudan karo;
7. Xaydha la shiilay ee laga jaray hilibka loo aqoonsanyahay inaan la cuni karin, waa in la xayiraa ilaa inta Baadhaha Caafimaadka Hilibku helayo fursad uu ku hubsan karo haddii noocyada xaydha ee uu hore u baadhay laga saaray waxyaabihii lagu go'aansaday inaan la cuni karin;
8. Qolka haamaha ama meelaha kale ee lagu diyaariyo ama lagu kaydiyo hilibka aan la cuni karin, waa in si wanaagsan loo ilaaliyo nadaafadooda. Waxyaalaha kale ee ku keeni kara nadaafad daro hilibka la cuno, biyaha iyo goobaha kawaanka waa in lagu kaydiyo meel xidhan oo aan cayayaanku gali karin lagana fogeeyo goobaha lagaga shaqeey ama lagu kaydiyo hilibka la cuni karo.
9. Haddii aan la hayn qalabka la iskaga fogeeyo qashinka, hilibka buka iyo qaybihiisa kale ee aan la cuni karin lana go'aansaday in la tuuro, waa in la gubaa ama lagu ridaa god loo qoday.
10. Haddii la doorto in god lagu rido waa inaan joogga godkaasi ka yarayn 2 mitir, islmarkaana, inta aan la daboolin godka, waa in dusha lagaga shubo nuurad ama waxyaalo kale oo uu tilmaamay Agaasimuhu;

Qodobka 37[aad]
Dib u baadhista wax soo saarka: -

1. Dhammaan hilibka ama wax soo saarka kale ee hilibka, ha noqdo hilib cusub, hilib daawaysan ama la si kaleba loo diyaariyey, sikasta oo hore loogu soo baadhay lloona oggolaaday, waa in wakhtiga laga qaadayo

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE

kawaanka hilib dhoofinta, Baadhaha Caafimaadka Hilibku dib u baadhaa, haddii ay duruufuhu u ogolaadaan, si uu u xaqiijiyo inuu hilibkaasi caafimaad qabo kuna haboon yahay in dadku cuni karo.

2. Haddii baadhitaanka labaad la helo hilib iyo wax soo saarka hilibka oo aan caafimaad qabin kuna haboonayn in dadku cuni karo, waa in laga jaraa shaabada /calaamada ogolaashaha lana tuuraa hilibkaas iyo wax soo saarkiisa, si waafaqsan xeerekan.
3. Qof kasta oo ku xadgudba awaamirta xeerkaan, waxuu galay gef/dambi.

Qodobka 38[aad]

Waxyaalaha Cuntada lagu daro iyo walxaha dhibta keeni kara;

1. Hilibka loogu talagalay in dibada loo dhoofiyo kuma jiri karaan waxyaalaha hililbka lagu daro ee uu mamnuucay waddanka hilibka loo dhoofinayo, haddii loo baahdana waa in loo suurageliyo in dalalka/dadka hilibka loo dhoofinayaa soo booqdaan kawaanka si loogu cadeeyo in aan la isticmaalin walxihii reebanaa;
2. Dhammaan xoolaha lagu daweeyey nooc kasto oo daawo "Anti-Biotic" ah ama dawooyinka "chemotherapeutic" ah maalmo ka hor xilliga gowraca, hadba sida uu mudada u tilmaamo wadanka loo dhoofinayo hilibku, waa inaan la dhoofin ilaa inta baadhis lagu sameeyey kelyaha neefku caddaynayso inuu nadiif ka yahay hadhaaga daawooyinkaas;

Qodobka 39[aad]

Calamadeynta iyo Sumadeynta Weelka Hilibka, Kuwa Wax lagu Duubo iyo Qardaasaynta;

1. Waa Waajibaadka masuulka kawaanka hilibdhoofinta inuu xafido khadka wax lagu calaamadeeyo, warqadaha daabacan, kuwa wax lagu dhajiyo iyo wixii kale ee calaamad caafimaad loo isticmaalo, iyo agabka kale ee Agaasimuhu u baahan karo si uu ugu calaamadiyo hilibka lagu diyaariyey kawaanka ee la dhoofinayo.
2. Khadka wax lagu sunto ee gaar ahaan loo isticmaalo calaamadaynta waa inuu yahay mid aan dhib u gaysan agabka iyo hilibka dadku cuno sida Agaaimuhu ogol yahay;
3. Haynta shaabadda loo adeegsado "LA OGGOLAADAY" "Passed" ee loo adeegsado calaamadayta hilibka iyo weelku waa mas'uuliyada Baadhaha Caafimaadka Hilibka
4. Calaamadaynta iyo sumadeynta caafimaadka hilibka iyo weelka lagu qaado waa inuu sameeyaa Baadhaha Caafimaadka Hilibku. Sidaa darteed waa inuu hubiyaa in mas'uulka kawaanku ku hayo Agabka Sumadda khasnad qufulanta ama meel kale oo lagu xafidan karo, sida uu u doonayo Baadhaha Caafimaadka Hlibku; agabkaas oo ka kooban:

    b] Dhammaan qalabka loo adeegsanayo sumadeynta;
    t] Sumadaha, alaabta wax lagu duubo ama xidhmeeyo; iyo
    j] Dhammaan khadka iyo shabadaha lagu xusay xeerkan;

5. Summadda Caafimaadku waa inay tahay calaamad ka kooban labo goobo oo isdul saaran oo isu jira 35 mm, dhexdana isu jira 55 mm, ayna ku qoran yihiin warbixinta soo socda oo ku qoran Af Soomaali iyo Af Ingiriisi:

    b] Goobada Sare ee shaabada waa inay ku qornaataa magaca waddanku;
    t] Goobada dhexda waxaa ku qornaaya lambarka kawaanku ku diiwaangashan yahay; iyo
    j] Qaybta hoose ee Goobada waa inay ku qornaataa ereyga ("Passed") La ogolaaday;
    x] Xarfaha ku qoran shaabadda waa in ugu yaraan joogoodu noqdaa 8 mm, lambarka joogiisuna noqdaa 10 mm.

6. Dhammaan hilibka iyo waaxyaha xoolaha la qalay iyo weelka iyo alaabta wax lagu duubo ee lagu qaybiyo hilibka, waa in loo calaamadeeyaa qaabka uu tilmaamo Agaasimuhu isagoo raacaya qodobbada xeerkan;
7. Marka la shabadaynayo hilibka iyo weelka hilibku ku jiro sida ku xusan xeerkan, Baadhaha Caafimaadku wuxuu ku dhufanayaa shaabadiisa gaarka ah oo caddaynaysa in hilibkani soo maray kuna taliyey in la baakadeeyo oo la shaabadeeyo.
8. Sidoo kale baadhuhu wuxuu amar ku siinayaa masuulka kawaanka in laga calaamadiyo weelka dushiisa meel si fudud looga arki karo oo tilmaamaysa taariikhda iyo wakhtiga la soo saaray iyo, sidaa si la mid ah, taariikhda iyo wakhtiga ay dhacayso;
9. Baadhaha Caafimaadka Hilibku ma samaynayo calaamadayn, dhajin iyo shaabadayn, wuxuu howshaas u wakiilanaya inay qabtaan shaqaale kasta oo uu soo ogolaado mas'uulka kawaanku.
10. Weel kasta waa in la xidhaa lana duubaa iyadoo la raacayo sida Agaasimuhu tilmaamo, waana inay leeyihiin lambar xidhiidh ah oo loogu talagalay si loo garto masuulka lahaa weelkaas ee soo calaamdeeyey;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

11. Haddii hilibka la baakadeynayo oo aan la gasacadeynin, waa in marka hore Baadhaha Caafimaadka Hilibku ansixiyaa waxa lagu duubayo iyo qaabka loo baakadaynayo, waana in masuul kasta oo duubayaa xaqiijiyaa:

    b] Baakadaha loo isticmaalayo duubida hilibka cusub inay awood u leeyihiin inay xafidaan hilibka inta la diyaarinayo ama inta la safrinayo, waana inaysan baakaduhu sababin cudur xubnaha hilibka ku dhaca, ama aysan u gudbin hilibka wax kasta oo dhib u keeni kara caafimaadka bini Aadamka.
    t] Shay kasta loo isticmaalay duubis ama baakadayn hilibka cusub looma isticmaali karo ujeedadaas mar kale, marka laga reebo baakadaha ka sameysan walxaha aan daxaleysan oo aan wax ka gudbi karin, kuwaas oo si fudud loo nadiifin karo, kadibna si fiican loo nadiifiyey lana jeermis-dilay inta aan mar kale la isticmaalin;
    j] Baakad kasta waa inay ka muuqato astaanta Caafimaadka oo ku dul dhajisan baakadda, calaamadaas oo looga baahan yahay inay waafaqsantahay tilmaamaha qodobkan; iyo
    x] Astanta caafimaadka waxaa kale oo soo raacaya lambarada diiwaanka ee kawaanka, meesha hilibka laga keenay iyo baadhaha caafimaadka hilibka ee soo ansixiyey baakadaynta iyo duubista

12. Waxaa reeban inuu qof isku dayo inuu iibsado, sameysto ama diyaarsado ama sababo in loo keeno, loo sameeyo ama loo soo diyaarsho shaabadaha caafimaadka, khadka, lifaaqyada warbixinada yar yar ku qoran, shaabad ama calaamado kale iyo aalado looga baahanyahay qaybta sharcigan isagoo doonaya inuu ku isticmaalo hilib, weel ama duubyo, isagoo aan marka hore ka haysan Agaasimaha ogolaasho qoraal ah;
13. Qofna meelna kuma dhajin karo, mana sababi karo in lagu dhajiyo calaamad caafimaad hilib, weelka hilibka, duubyo ama baakado ilaa uu ka talobixiyo Baadhaha Caafimaadka Hilibka;
14. Weel kasta, duub kasta ama baakadaha ay waxyaabaha aan la cunin ku jiraan ee dusha uga ekaan kara ama lagu khaldi karo waxyaabaha la cuno, waa in lagu calaamadiyaa erayga "Lama cuni karo" (inedible) oo ku qoran xarfo waaweyn oo la akhrin karo;
15. Agaasimuhu isagoo la tashanaya dawladaha hoose ee qaabilsan Sharciga ruqsadda, saraakiisha caafimadka dadweynaha iyo hay'adda qaranka ee wakhtigaa la joogo masuulka ka ah ilaalinta deegaanka, waa inuu soo saarta xeerhoosaad ku saleysan xeerarka dhaqangalka ah oo ay raacaan mas'uuliinta kawaanada xoolaha lagu qalo oo kala saaraya kawaanada magaalooyinka iyo kuwa tuulooyinka ee xeerkan hoos yimaada, tilmaamayana hagidda xaaladaha iyo alaabta loo isticmaalo duubista hilibka macaamiisha.
16. Qofna kama saari karo ama sabab uma noqon karo in laga saaro Kawaanka dhoofinta hilibka wax weel ah, Duub, Baakad ama shay ah oo aan lagu dhajin calaamadda caafimaadka oo waafaqsan tilmaamaha xeerkani jideeyey.
17. Qof kasta oo ku xadgudba amar ka mid ah qodobkan waxuu galayaa gef/dambi.

Qodobka 40aad
Shaabadaha iyo Shahaadada Dhoofinta Hilibka

1. Marka qofka hilibka dhoofsanaya uu dalbado in la siiyo shahaadadda hilibka lagu dhoofinayo, wuxuu xeerkani hilib baadhaha u fasaxayaa inuu siiyo shahaadad caddaynaysa in hilibka la baadhay oo loo dhoofin karo waddan kasta oo dibadda ah.
2. Shahadadda waxa la bixinayaa marka hilibku ka soo baxo kawaanka hilibka dhoofinayo.
3. Haddii aan shahaadad la siin markaa waa in wakhti dambe la siiyo hilibkana dib loo baadho.
4. Shahaadaduhu waa inay leeyihiin lambar taxane ah, waana in loo sameeyo saddex nuqul, haddii ay dalbato cidda hilibka loo dhoofinaya.
5. Shahaadad kasta waa in ay ku cad yihiin magaca dhoofiyaha, shixnadda iyo meesha ay ku socoto, lambarka shaabadda haddii ay jirto oo ay ku xidhan tahay hilibka la dhoofinayo, sida lambarka iyo nooca buqshada, calaamadda shixnadda, miisaanka iyo wixii kale ee xog ah ee looga baahan karo shixnadda.
6. Wasiirku waa inuu qeexo habka ay u ekaanayaan shaabadaha iyo shahaadadaha dhoofinta.
7. Waa fal dambiyeed in la isku dayo ama lagu dhoofiyo shixnad hilib ah si ka hor imanaysa xeerkan ama xeerarka iyo xeer hoosaadyada kale ee dhaqangalka ah ee lagu maamulo dhoofinta hilibka.

Qodobka 41aad
Diiwaanka

B. Diiwaanka baadhaha caafimaadka hilibka

1. Baadhe kasta waa inuu haystaa buug diiwaan ah oo uu ku qoro maalin walba tirada xoolaha la qalay iyo tirada loo aqoonsaday inaan hilibkooda la isticmaali Karin (la diidey).

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH

2. Kawaan kasta waa inuu leeyahay buug diiwaan ah oo maalin walba lagu qoro tirada la gowraco iyo tirada loo aqoosaday in aan hilibkooda la isticmaali Karin.
3. Buugga diiwaanka waa in la xidhaa sanadka dhamaadkiisa, warbixin sanadeedna loo gudbiyo Agaasimaha bisha Koowaad ee sannadka ama bishii kale ee uu agaasimuhu cayimo.
4. Buugga diiwaanka ee xog maalmeedka lagu qoro waa in la hayaa muddo saddex sanadood ah, warbixin sanadeedkana waa in la hayaa muddo shan iyo toban sano ah inta aan la iska tuurin.

T. Qoraalada laga rabo in masuulka rugtu diiwaan geliyo

1. Masuul kasta waa inuu illaaliyaa diiwaanada xilliyada lagu soo sheegay qodobkan, waana inuu kaydiyo xogta xoolaha kawaanka oo kala ah:
   - Magacyada iyo cinwaanada dadka xoolaha laga soo iibsaday;
   - Taariikhaha xoolaha la soo iibsaday ama la hantiyey
   - Tirada iyo nooca xoolaha la soo iibsaday ama la hantiyey
   - Tirada xoolaha la gawracay iyo taariikha la gawracay

2. Warbixin ku filan in:-

   - In La cadeeyo hilibka neefka ama qayb ka mid ah oo tixraac leh
   - In La cadeeyo hilibka la soo saaray oo haddii ay jiraan lagu cadeeyo qaan-sheegato, ama kartoono shaabadaysan.
3. Warbixin ku saabsan hilibka la ansixiyey, hilibka la tuuray ama kuwa laga shakiyey iyo sababaha loo tuuray ama looga shakiyey.
4. wixii kale ee warbixin Agaasimuhu u baahan karo.
5. Agaasimuhu waa inuu sameeyo meel lagu ururiyo warbixinaha iyo qoraalada diiwaanada oo tixraac kaydineed leh, waana inay noqoto meel qaran oo laga helo tirakoobka iyo warbixinaha lagu sargoynayo wax qabadka iyo qorshaha waxaana kaydintooda masuul ka ah Agaasimaha.
6. Qof kasta oo ka horyimaada tilmaamaha qodobkan ku ku xusan, wuxuu galayaa gef/dambi, waana lagu qaadayaa dambigaa u galay iyadoo loo raacayo sida ku tilmaaman QAYBTA XII ee xeerkan.

Qodobka 42^aad
Xaaladaha lagu hakiyo ama lagu diido in la qalo marka la baadho xoolaha gowraca-ka-hor:

b) Heerkul ah 39° C ama mid ka sareeya
t) Ilma galeenka oo ka soo dhaca
j) Mandheerta oo soo bixi weyda
x) Naasaha oo xanuunku ku cusub yahay ama ku raagay
kh) Xaalad kasta oo jeermis dhiiga la socdo
d) Cudur kasta oo caabuq leh ama la kala qaado
r) Xaaladaha jidhku mililo;
s) Cadeyn muuqata in cisalka iyo xiniiyuhu soo dhaceen
sh) Nabaro baaxad leh
f) Neef riman oo sidkiisu dhowyahay

Qodobka 43^aad
Xaaladaha looga baahanyahay xoolaha ama hilibka loo aqoonsado mid aan la cuni karin:

Neef kasta ama hilib kasta oo uu ku dhaco mid ka mid ah cudurada soo socda waa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni Karin:
Cudurka Anaplasmosis
Cudurka Kudka
Urta kaadida
Garab-Gooy
Cadho
Joonis kaadi dhiig leh

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR GENERAL OFFICE

Sanboor dillaa ah (Malignant Catarrh);
Bayroblasmosis
Dhiig bax maqaarka hoostiisa ah
Cudur dhiiga raaca
Raybis
Sumowga dhiiga
Jeermis dhiiga la socda
Taytano
Cudurada maskaxda ee faafa
Sumowga
Kaadi dhiig leh
Finan dheecaan leh oo burbuuran
Xanuunka maskaxda iyo xangulada

Qodobka 44aad
Dhiigga la daadiyo

Haddii dhiiga ama uur ku jirta xoolaha la qalo hal weel la isugu geeyo inta aan la dhameystirin baadhista hilibka gowraca kadib, dabadeedna la ogaado in neef ama ka badan la cadeeyo in aan hilibkooda la cuni Karin, dhiigii iyo uur ku jirtii weelka la isugu geeyey waa lin a daadiyo;

Qodobka 45aad
Go'aan ka qaadashada hilibka neefka weyda ah, ka dhiciska ah iyo ka markaasi dhalay:

Hilibka neef la gawracay ee weyda ah, ka dhiciska ah iyo ka markaa dhalay waa in aan hilibkooda la cunin haddii laga helo waxyaalaha hoos ku qoran: -

b) weydda:
- Haddii neefka lafta iyo haragu isku dhageen
- Haddii ay neefka ka muuqato macaluul saayid ah oo cudur keenay; iyo
- Haddii muruqyadu aanay shaqaynayn, haddii ay baaba'do baruurta muruqyada dhexdooda ama xubnaha jidhku ka yaraadaan qiyaastoodii;

t) Dhiciska:
- Haddii hilibku u egyahay in biyo lagu radiyey oo yeesho midab casuus ah;
- Haddii aan muruqyadu korin, khaasatan lugaha ama qaybaha sare oo barar ka muuqdo muruqyada dhexdooda;
- Haddii unugyada xaydha ah ee marka dambe ku samaysma kelyaha dushoodu barar leeyihiin, midab huruud-madow ah oo casuus leh oo baruur adag oo isku dhex jira leh;

j) Neefka markaas dhalay:
- Neef toban maalmood ka hor dhalay, lama qali karo haddii aanu baadhis ku samayn baadhaha caafimaadku;

Qodobka 46aad
Xaaladaha mudan go'aan ka qaadasho gaar ah

1. Hilibka neefka laga helo mid ka mid ah cuduradan ama xaaladahan, waa in loola macaamilaa sida ku hoos xusan:
   b) Ur aan Caadi ahayn
      I. Haddii hilibka neef la gawracay uu leeyahay ur aan caadiga aheyn sida: -
   Ur ay sababtay dawo la siiyay neefka;
   Ur aan caadi ahayn oo ay sababtay Kaadida ama Shahwada, ama
   Ur ay sababtay cilad ka timid dheefshiidka oo ay keentay xaalado xumadeed
   Hilibka neefka laga helo xaaladahan sare waa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin

      II. Haddii Hilibka neefka urtiisu sahlan tahay sida ku xusan qodobka (i) waxa lagu hubinaya qaboojin ama kulaylin in wax iska bedelaan

t) Xalxal, nabaro, malax iyo xubno isku dhegay

a. Haddii hilibka neefku xalxalsanyahay, dhaawacyo leeyahay, malax leeyahay ama xubnaha uur-ku-jirta qaar isku dheganyihiin waxaa loo aqoonsanayaa mid aan la cuni Karin.
b. Haddii nabarradu, xalxalku, malaxdu iyo xubnaha isku dheggan ay ku kooban yihiin meelo yar yar oo ka mid ah hilibka oo aanay saamaynaynin qanjidhada, waxaa laga goynayaa inta caabuqday waana la tuurayaa, marka laga reebo madaxa, carrabka iyo xubnaha hoose ee uur ku jirta, inta kale hilibka waa la cunni kara.
c. Xubin kasta oo neefka la qalay ka mid ah oo leh milil ama nabar malax leh, waa in xubintaas la gooyaa loona aqoonsadaa mid aan la cuni karin

j) Cudurada dhaawacyada iyo nabarada (Actinomycosis or Actinobacillosis)

i) Haddii caabuqa ama nabarada cudurkani ku faafay dhammaan hilibka neefka, waxaa loo aqoonsanayaa mid aan la cuni karin;
ii) Haddii nabarrada lagu xusay qodobka kore ee (i) ay ku koobanyihiin meelo gaar ah waa in la gooyaa inta nabarku gaadhay oo kaliya loona aqoonsadaa mid aan la cuni karin;
iii) Haddii madaxa neefka la qalay uu qabo caabuqa kor lagu soo sheegay oo madaxa iyo carabku ku jiraan waa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin;
iv) Haddii nabarrada lagu soo sheegay qodobka (i) aanay ahayn kuwo weyn, kuna koobanyihiin carrabka iyo qanjidhada la xidhiidha, waa in carabka iyo qanjidhada la gooyaa loona aqoonsadaa kuwa aan la cuni karin;

x) Dhiigyaraan

- Haddii ay jirto dhiigyari cuduro lala xidhiidhinayo ama xaalado kale oo aan ku qeexnayn xeerkan, waa in Baadhaha Caafimaadka Hilibku ka soo saaraa go'aan la isaga fogeynaayo neefka la gawracay markuu sidaa u arko inay lagama maarmaantahay;

kh) Jilba Xanuun

- Haddii hilibka neefka la qalay uu ku dhacay jilba xanuun oo xaaladiisuna tahay sidan:-

i) Haddii uu ku baahay, isbedelna ku keenay wada shaqaynta jidhka ama uu baahay oo ay la xidhiidhaan caabuq iyo nabarro malax leh oo laabato ama laabatooyin badan gaadhey, neefka hilibkiisa lama cuni karo
ii) Haddii jilba xanuunku ku koobanyahay laabato kaliya oo aan wax u dhimayn wada shaqaynta xubnaha jidhka, waa in laabatada iyo qanjidhada la xidhiidha loo jaro hab aan hilibka inta kale saamaynayn lana tuuro laabatada iyo qanjidhada la xidhiidha oo kaliya;

d) Buruseelle [Brucellosis]:

i) Haddii xoolaha laga helo cudurkan marka dhiigooda la baadho, ama ay jiraan sababo kale oo looga shakiyey inay cudurkan qabaan, waa in xoolahan lagu gawracaa meel aan aheyn meesha xoolaha kale lagu gawraco, si looga hortago in aanay saamaynin hilibka xoolaha kale ee kawaanka gowraca iyo shaqaalaha jooga kawaanka.
ii) Hilibka xoolaha ee baadhista gawraca kadib lagu arko nabarro ama dhaawac muujinaya inuu jiro cudurka Buruseellaha oo cusub waa in lagu dhawaaqaa inaan hilibkan la cuni karin.
iii) Haddii dhiigga oo kaliya laga helo cudurkan, waa in candhada, xubnaha dhalmada iyo dhiiga la daadiyo lana cadeeyo in aan cuni karin.

r) Qanjo xanuun

i) Haddii qanjo xannuunku ka dhigo weyd ama isbedelo kale ku keeno ama baaho oo aanu ku koobnayn halkii uu ka bilaabmay, gaadhana qanjidho badan, waa in hilibka loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA • FAAFINTA RASMIGA AH • OFFICIAL GAZETTE • SOLICITOR GENERAL OFFICE

ii) Haddii xanuunku ku koobanyahay qanjidh kaliya, waaxda hilibka ee qajidhkaasi ku yaalo waa in la gooyaa waaxdaasna loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin;

s) Cudur dhaliyaha Kaadi-dhiigga

- Hilibka neefka la qalay ee qaba cudurka keena kaadi dhiiga waa la cuni karaa haddii xaaladiisu tahay sida hoos ku qoran: -

  i) Haddii hilibka laga helo hal ilaa shan goobood oo dirxiga cudurku ku jiro waa in la hakiyaa ugu yaraan 10 casho oo lagu hayaa qabow xadkiisu yahay mid Eberka ka hooseeya 10 derejo [-10° C] ama kulayl lagaga dilaa cudur dhaliyaha sida ku qeexan qaybaha hoose ee (2) iyo (3) kadibna la siidaayaa si loo iibiyo.
  ii) Hilib kasta oo madaxa, carabka iyo uur ku jirtiisa laga helo goob ama in ka badan oo dirxigu ku jiro, waa in la hakiyaa lagana daweeyaa dirxiga sida ku qeexan qaybaha hoose ee (2) iyo (3) kadibna la siidaaya.
  iii) Hilibka laga helo 6 ilaa 20 goobood oo dirxi ku jiro waa in la hakiyaa oo la daweeyaa sida ku qeexan qaybaha hoose ee (2) iyo (3), dabadeedna la siidayaa, waxaase shardi ah in macaamiil gaar ah laga iibiyaa ha cuno ama ha sii iibiyee.

Sida ku xusan xubinta (1) nadiifinta dirxigu waa kulaylin uumi ah, karkarin ama kulayl ku jilcin, waxaana loo samaynayaa sedan:

i) Uumi ku nadiifintu waxay u baahan tahay kulaylin uumi ah oo loo adeegsado qalab u gaar ah oo sameeya bukhuur dhexdhexaad ah muddo aan ka yarayn hal saacad.
ii) Karkarintu waxay u baahan tahay in lagu kariyo weel weyn oo xidhan ama furan oo heer-kulkiisu aanu ka yareen 77 °C muddo aan ka yareen hal saac, ama
iii) jilcin lagu jilciyo Karin heer-kulka ku haboon oo uu qeexaayo baadhaha hilibku isagoo maanka ku haya nooca hilibka la jilcinayo.

- Qaboojinta lagu nadiifinayo hilibka laga helay cudur-dhaliyaha kaadi dhiigga waxa lagu qaboojinaya qol qaboojiy leh oo aan qabowgiisu ka yarayn -10 C muddo aan ka yarayn toban maalmood.

i) Intaan la nadiifin hilibka laga helo cudur dhaliyaha Kaadi dhiiga, inta aan horta neefka qaboojiyaha la gelin, waa in laga jaro qaybaha laga helo cudur dhaliyaha, waana in labada dhinac lagaga dhejiyo calaamad aan ka go'in.

ii) Waa in la hayo xog qoraal ah oo qeexaysa hilib kasta ee la geliyo qolka qaboojiyaha
iii) Heer-kulka lagu nadiifiyey hilibka laga helay cudur-dhaliyaha cudurka kaadi dhiigga ee la geliyey qolka qaboojiyaha, waa in la hayo muddo bil ah ka hor inta aan la sii deynin, waana in la baadho qoraalada;
iv) Qolka qaboojinta ee loo nadiifiyey hilibka laga helay cudur dhaliyaha cudurka kaadi dhiiga waa in uu quful ku xidhanyahay oo mar kasta uu kormeero baadhaha hilibka.

sh) Barar

i) Haddii bararku yahay mid ka muuqda jidhka oo dhan, hilibka waa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni Karin.
ii) Haddii bararku yahay mid yar oo ku kooban barta nabarku ku yaalo, waxaa laga goynayaa meesha bararka leh oo la tuurayo, inta hilibka hadhayna waa la qaboojinayaa 12 saacadood, kadibna baadhis kale ayaa lagu celinayaa intaan la fasaxin.

dh) Caabuq

i) Haddii sambabada, xuubka dahaadha sambabada, mindhicirada, xuubka dahaadha mindhicirada iyo ubucda, kelyaha, ilma-galeenka iyo xangullada ka muuqdo caabuq wada saameeyey, waa in hilibka neefka loo aqoonsadaa mid aan la cunni karin

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
SOLICITOR GENERAL OFFICE

ii) Haddii caabuqu yahay mid raagay oo carjow adagi hareeraha kaga dhajisan tahay, qaybta ama xubinta bukta ayaa laga jarayaa oo la tuuraya, waxana loo aqoonsanayaa mid aan la cuni karin,

iii) Wixii aan ahayn inta lagu sheegay xubnaha (i) iyo (ii), Baadhaha Caafimaadka hilibka ayaa qeexaya in hilibka la tuurayo dhammaan ama qayb ka mid ah,

c) Candho xanuun

i) Haddii cudurku candhada wada gaadhay isbedelna ka muuqdo waxa loo aqoonsanayaa hilibka neefka mid aan la cuni karin oo la tuuro;

ii) Haddii aanay wax isbedal ah ka muuqan candhada, candhada oo kaliya ayaa laga jaraya loona aqoonsanayaa mid aan la cuni karin

g) Burooyinka

i) Haddii xubin ama qayb ka mid ah neefka hilibkiisa ay ku taalo buro fidda; sida Buro weyn, ama mid saamaysay muruqayada, lafaha ama qanjidhada jidhka, ama la caddeeyo in ay unugyadeedu jidhka wada gaadhsan yahay hilibka neefka, waxa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin;

ii) Haddii qayb ama xubin ka mid ah hilibka neefka la arko in buro fidda ku taalo oo ay tahay:- Mid bilow ah, amam mid aan unugyadeedu jidhka wada gaadh siisanayn waxna u dhimayn wada shaqaynta xubnaha jidhka ama aan wax isbedel ah ku samayn jidhka, Xubinta buradu ku taalo oo kaliya ayaa la goynayaa oo loo aqoonsanayaa mid aan la cuni karin oo la tuuro,

iii) Haddii xubin ka mid ah hilibka neefka lagu arko buro ah ta aan fidin Xubinta buradu ku taalo oo kaliya ayaa la goynayaa oo loo aqoonsanayaa mid aan la cuni karin.

f) Cudur Ku Dhaca Xididada Xudunta (Omphalophlebitis)

i) Neef kasta oo hilibkiisa laga helo cudurkan lana ogaado in unugyadiisu ku fideen xudunta jidhka neefka, waa in neefka hilibkiisa loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin,

ii) Haddii la ogaado in aan unugyada cudur-dhaliyaha cudurkani aanu ku fidin xubnaha jidhka neefka waxa laga goynaya xundunta iyo inta ku wareegsan oo kaliya loona aqoonsanayaa mid aan la cuni karin;

q) Passteurellosis

i) Haddii aafada cudurku ay bedeshay shaqada jidhka, waa in hilibka loo aqoonsada mid aan la cuni karin

ii) Wixii aan ahayn inta lagu sheegay xubinta (i), haddii cudurku ku koobanyahay hilibka qayb ama xubin kaliya, qaybta ama xubintaas oo kaliya ayaa laga goynaya loona aqoonsanaya mid aan la cuni karin,

k) Midab doorsanka

i) Haddii beerka midabkiisu noqdo sida daba-casaha oo kale, waa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin,

ii) Haddii hilibka qayb ka mid ah ama xubin ay midab doorsoonto oo noqoto caddaan, madow ama barar yeelato oo midab doorsoonka laga safayn kari waayo, waa in loo aqoonsado hilibka oo dhan, qaybta ama xubinta mid aan la cuni karin hadba xaaladu siday tahay:

iii) Haddii midab-doorsoonka baruurta uu sababo in muruqyada midabkoodu bedelmo waa in loo aqoonsada hilibka mid aan la cuni karin

iv) Haddii baruurta midab-doorsoontay ay ku kooban tahay qayb ama xubin, qaybta ama xubinta waa in laga gooyaa oo loo aqoonsada mid aan la cuni karin;

v) Haddii hilibka lagu arko daraja kasta oo uu ku burburinayo Joonisku xuubabka xubnaha; ama huruud xoogan ama midab doogo-huruud ah, waa in hilibka la oqoonsadaa mid aan la cuni karin

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR GENERAL OFFICE

vi) Haddii midabka Joonisku ku yar yahay oo qaboojis lagaga saari karo waa loo fasaxi karaa in la cuno.

l) Kelyo xanuun

i) Haddii neefku qabo kelyo xanuun labada kelyood ah, waydna yahay waa in hilibkiisa loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin,
ii) Haddii kelyo xanuunku yahay keli kaliya oo aanu waydoobin waxaa laga gooynayaa kelida bukta iyo qanjidhada la xidhiidha oo loo aqoonsanayaa xubno aan la cuni karin;

m) Salmonellosis

i) Haddii Baadhaha Caafimaadka Hilibku neef ku tuhmo baadhista gowraca-ka-hor inuu qabo cudurka "Samonellosis" waa inuu:
Amar ku bixiya in neefka la gawraco balse aan hilibkiisa la fasaxin
Dheecaanada laga qaado neefkan la gawracay in loo gudbiyo sheybaadh howshan u khaas ah si baadhitaan kama dambeys ah loogu sameeyo,
In aan La fasaxin hilibka neefkan iyo,
Inuu baadhuhu go'aan ka soo saaro hadba sida u arko ama ku tala bixiyo;
ii) Haddii baadhitaanada sheybaadhka ee ku xusan xubinta (i) ay muujiso in cudurku uu jidhka oo dhan ku faafay, waa in hilibka loo aqoonsadaa mid aan la cuni Karin.
iii) Haddii baadhitaanada sheybaadhku muujiyaan in cudurka haya neefku uu hal goob ku koobanyahay, waa in xubintaas bukta la gooyaa oo kaligeed loo aqoonsadaa mid aan la cuni

n) Cudurada Maqaarka

i) Haddii neefka laga helo canbaar ama cadho ama cudurada la midka ah oo gaadhsiisan marxalad baahsan oo ay ka muuqato in uu waydyahay, haraguna xoodh-xoodhay ama xanuunku wada gaadhay hilibka oo dhan, waa in loo aqoonsado hilibka neefka mid aan la cuni karin.
ii) Haddii cudurka aan ku soo sheegnay xubinta (i) yahay mid yar oo hal xubin ku kooban, xubintaas bukta keliya ayaa la goonayaa oo loo aqoonsanayaa mid aan la cunii karin.

w) Nabaro xididada barariya

Beer kasta oo laga helo cudurkan, waa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni Karin, ama waa in lagu nadiifiya hab la ansixiyey si looga dhigo cunno xooluhu cunaan;

h) Dhaawaca nudayga

i) Haddii dhaawaca nudaygu yahay mid cusub oo deg-deg ah oo wax ka bedelay habka jidhku u shaqeynayo, nabaradu malax ha yeesheen ama yaanay yeelane, waa in hilibka neefkan loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin.
ii) Haddii dhaawaca nudaygu yahay mid kooban oo qolof dhacsaday oo dheecaan leh, waa in qaybta ama xubinta bukta la gooyaa loona aqoonsadaa mid aan la cuni karin.

y) Cudurka Qaaxada

- Xubin ama qayb ka mid ah neef la gawracay oo lagu arko nabarada qaaxada, waa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin. Waana in loola macaamilaa sida soo socota:-
- Neefka Qaaxada looga shakiyey waa in lagu gawracaa meel aan ahayn goobta xoolaha kale lagu gawraco, iyadoo laga hortagayo khatarta ah inuu sadheeyo hilibka kale , shaqaalaha jooga kawaanka iyo meelaha kale ee ka mid ah kawaanka;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR GENERAL OFFICE

- Madaxa neefka oo carabku ka midyahay, waa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin, haddii qanjidhada hunguriga, daamanka iyo qoorta ama laba ka mid ah lagu arku xanuunka.
- Mindhicirka iyo xiidmaha la xidhiidha waa in loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin haddii xanuunka lagu arko qanjidhada la xidhiidha.
- Hunguriga cad iyo ka madowba waa in loo aqoonsadaa kuwa aan la cuni karin haddii sambabada iyo qanjidhada la xidhiidha lagu arko xanuunka.
- Haddii qanjidhada murqaha uu ka muuqdo xanuunku, lafaha ku xidhan oo dhan waa in la soo saara oo la xuub siibaa; haddii nabar lagu arko lafaha dushooda, waa in lafahaas la burburiyaa, muruqyadana la nadiifiyaa oo la jeermis dilaa, haddii kale waa in hilibka oo idil loo aqoonsadaa mid aan la cuni karin.
- Haddii aanay jirin calaamadaha cudurkan ama caabuq dhiigga raacay ama lafaha dhaadheer oo qanjidhada murqaha ay muujiyaan xanuun aan sidaa u sii waynayn, qaybta bukta kaliya ayaa in la nadiifinaya.

QAYBTA VII
KAWAANADA HILIBKA DALKA GUDIHIISA LAGA ISTICMAALO (LOCAL SLAUGHTERHOUSE)

Qodobka 47[aad]
Heerarka iyo hawlgelinta

1. Isaga oo adeegsanaya awoodaha ku xusan qodobada xeerkan, wasiirku waa inuu cadeeyaa heerarka ay kala noqonayaan kawaanada dalka gudihiisa.
2. Masuul kasta oo kawaan maamula ma qali karo xoolo, wax hilib ahna ma diyaarin karo, haddii aanu marka hore isu diiwaangelin kawaan dalka gudihiisa sida xeerkani qeexayo.
3. Kawaanka xoolaha lagu qalo waxa loogu yeedhi karaa magaca "kawaan" marka la siiyo ruqsad kawaan oo loo maray sida uu jideynayo xeerkan.

Qodobka 48[aad]
Ruqsadsiinta kawaanka hilibka dalka gudihiisa lagu isticmaalo.

Dhammaan xaaladaha la xidhiidha ruqsad bixinta iyo wixii kale ee la xidhiidha waa in la waafajiyo sida ku xusan qodobada 11[aad], 12[aad], 13[aad] iyo 14[aad] ee xeerkan.

Qodobka 49[aad]
Baadhista Guud ee looga baahanyahay kawaanada dalka gudihiisa

1. Kawaan kasta oo la diiwaan geliyey, waa in la siiyo lambarka diiwaangalinta rasmiga ah, si loogu aqoonsado xoolaha la qalay iyo hilibka lagu diyaariyey kawaanka;
2. Agaasimuhu waa inuu joogteeyaa diiwaan uu ku qoro magacyada maamulayaasha kawaanada dalka gudihiisa, taariikhda la diiwaan geliyey, ruqsadaha iyo meelaha ay ku yaalaan, muggooda, heerka ku dhaqanka sharciga iyo haddii wax degniin ah lagu siiyey ku xadgud sharciyeed sanadka dhexdiisa.
3. Qof kasta oo carqaladeeya, ama gacan ka geysta carqaladaynta Baadhaha Caafimaadka Hilibka xiliga u shaqada ku guda jiro wuxuu gelayaa dambi.
4. Baadhe kasta oo hilib baadhe ah, marka uu baadhista ku guda jiro isagoo fulinaya qodobada xeerkan waa inuu geli karo qayb kasta oo kawaanka ka mid ah kumana xidhna in kawaanku shaqeeyo iyo in kale.
5. Baadhaha caafimaadka hilibka, wuxuu xaq u leeyahay in la tuso diiwaanada farsamada ee yaala kawaanka, wuxuuna u madaxbanaanyahay inuu su'aalo waydiiyo la xidhiidha baadhista qof kasta oo ka shaqeeya kawaanka, qofkaasina wuxuu ku qasbanyahay inuu ka bixiyo jawaab kooban oo sax ah.
6. Haddii Masuulka kawaanku, wakiilkiisu ama shaqaale uu ku guul daraysto ama isdhegamariyo inuu tuso diiwaanka kawaanka ama qof uu su'aalo wadydiiyey baadhaha hilibka u diido ama ku guuldaraysto inuu ka jawabo ama been uu og yahay ku jawaabo, iyadoo wax caqli gal ah oo ku kalifayaa jirin, qofkaasi wuxuu gelayaa dambi.

Qodobka 50[aad]
Inta Ugu Yar Ee Lagu Dhisi Karo Kawaanka iyo Faahfaahinta Dhismaha

1. Kawaanka waa in laga dhisaa meel aan u dhawayn wax ur, qiiq ama boodh leh. Waana inuu ka fogyahay hadba sida uu Agaasimuhu tilmaamo dhismayaasha warshadaha, ganacsiga, beeraha ama meelaha la deganyahay.
2. Haddii ganacsade tafaariiqle ah wax ku iibiyo kawaanka dhexdiisa, waa in macaamiisha loogu talagalaa qol ama qolal ka go'an qaybaha kale, waxa kale oo la mid ah meelaha kale ee kawaanka ka mid ah ee laga yaabo in ganacsato ku bixiso adeeg wax lagu raro
3. Shuruudaha ugu yar ee loo baahan yahay in la illaaliyo marka kawaan la dhisaayo:

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR ... OFFICE

4. Waa in laga dhiso hangar biyo shub wanaagsan leh meel u jirta 10 mitir ugu yaraan dhismaha kawaanka oo qaadi kara xoolaha maalin iyo badh la qalayo, waana in la dhigo qalab ku filan baadhista gowraca-ka-hor iyo xeryo lagu hayo xoolaha laga shakiyo.
5. Xero dayr leh oo lo'da loogu talagalay inta u dhaxeysa hangarka iyo dhismaha kawaanka oo leh biyo saarid fiican iyo qalab fiican oo xoolaha loogu maydho.
6. Qayb gaar ah oo loogu talagalay dhiig baxa xoolaha oo loo diyaariyey neefka oo deldelan in la dhiig bixiyo.
7. Hoolka qalinka oo leh biro la sudho oo la dhaqdhaqaajin karo looguna talo galo in neefka haraga iyo uur-ku-jirta lagaga saaro laguna baadhi karo neefka oo deldelan.
8. Qolal waaweyn oo leh qaboojiye ama baraf sameeya haddii marka hore sidaa loo naqshadeeyey kawaanka.
9. Qol weyn oo hilibka lagu qaybiyo.
10. Qol gaar ah oo lagu nadiifiyo ama lagu hagaajiyo xiidmaha iyo caloolaha.
11. Qol gaar ah oo lagu kala saaro laguna hagaajiyo uur-ku-jirta inta la cuno.
12. Qol gaar ah oo lagu hayo uur-ku-jirta aan la cunin iyo hilibka ama qayb loo aqoonsado in aan la cuni karin.
13. Qalabka loo adeegsanayo howlahan waa inay ahaadaan kuwa aan wax ka gudbi karin, nadifintoodana ay tahay mid sahlan oo u adkaysta burburka iyo daxalka.
14. Gidaarada iyo sagxadda hoose waxa lagu dhisayaa marmar ah derejada kowaad ama labaad ama shub adag oo Asiidhu waxyeelayn karin, biyaha liqin oo ku haboon dhiska sagxadda.
15. Gidaarada waa in lagu rakibo biro nadiif ah oo ka illaaliya in ay xoqaan qalabka shaqada.
16. Waa in gidaarka iyo sagxada hoose halka ay iska galaan lagu sameeyo wareegyo ku filan qolalka oo dhan.
17. Saqafka sare waa in loo dhisaa inta la awoodi karo oo siman, balaadhan oo lagu sameeyo sibidh aan biyaha siidayn.
18. Haddii loo sameeyo meelo hawadu ka baxdo waa inay yihiin 60 sentimitir oo badhtanka ah oo si sahlan loo nadiifin karo.
19. Fadhiga daaqadda waa inay ugu yaraan 3 mitir ka saraysaa sagxadda hoose una janjeedhaa xagal 45° ah;
20. Albaabadu waa in balaadhkoodu yahay 150 sentimitir oo ka samaysan bir aan daxalaysan oo si adag loo laxaamaday. Laabatooyinka albaabada waa inay noqdaan qaar aan daxalaysan, albaabada debedda oo dhammi waa inay u furmaan xagga dibedda
21. Dhamaan daaqadaha iyo albaabada iyo meel kasta oo furan oo ay ka soo gali karaan cayayaanka ama jiirku waa inay leeyihin shabag celiya.
22. Dhismayaasha oo dhan waa in la xaqiijiyaa in jiirka iyo wax la mid ah aanay geli Karin.
23. Dhammaan wixii looxa ah ee ka muuqda gudaha dhismaha, waa in la mariyo ranji iyo saliid aan sun lahayn laguna dahaadho xabagta looxa ee dhalaasha.
24. Dhammaan qaybaha sagxada ee shaqada qoyaanka leh lagu qabto waa inay leeyihiin biyo shub oo ugu yaraan loo sameeyo bulaacad 35kii mitir ee isku wareeg ah.
25. Afka bulaacaduhu waa inuu ku xidhiidhsanyahay meesha ay iskaga darsamaan ililaha wasakhda soo qaada ee hoosmara goobaha ay ku yaaliin biraha hilibka laga soo deldelo waana in aanay ka yareyn 7.5 sentimitir oo ballaadh ah.
26. Sagxaddu waa inay u janjeedho dhanka bullaacadda weyn ama ililo loogu sameeyey afaafka bullaacadda oo halkii mitirba loo baneeyey iliil balladhkeedu yahay 2.5 sentimeter.
27. Bulaacadaha ay maraan saalada iyo uuska calooshu waa in daloolkoodu noqda ugu yaraan 20 senti mitir, waana in aan la ogolaan in ay owdanto (xidhanto) oo mar walba oo ay shaqadu socoto ay ku socdaan biyo ku filan inay wasakhda riixaan.
28. Meelaha loogu talagalay qashin qobka waa inay balaadhan yihiin oo ay waafaqsan yihiin sharciga guud iyo ka dowladaha hoose.
29. Hangarada loogu talagalay in la dhigo saalada, uuska, dhiiga iyo hilibka loo aqoonsaday in aan la cuni karin, waa in loo sameeyo naqshad ku haboon.
30. Qofna ma dhisi karo ama iskuma deyi karo in uu dhiso kawaan, haddii aanu marka hore arji u qoran oo agaasimuhu ansixin.
31. Sharciga lagu ansixinaayo kawaanka waa in u la jaanqada shuruucda caafimaadka guud, warshadaha, nabadgelyada ganacsiga iyo illaalinta degeenka.
32. Waxaa reebban in lagu shaqaysto ama la isku dayo in lagu shaqaysto kawaan guurguura ama wax la mid ah.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
SOLICITOR GENERAL OFFICE

Qodobka 51aad
Nidaamka Samaynta Kawaanada Tuulooyinka

1. Isagoo adeegsanaya awoodaha uu siinayo xeerkani wasiirku waa inuu qoraal ku soo saaraa heerka uu noqonayo kawaan tuulo, sidoo kale qoraal ku soo saaraa xeer-nidaamiye lagu illaalinaya kawaanada tuulooyinka laguna joogtaynaayo faya-dhowrka iyo howlqabadkooda.
2. Waa in loo magacaabo Hilib Baadhe meel kasta oo loo aqoonsaday kawaan tuulo kaasoo hubinaaya in wakhti kasta kawaanku leeyahay qalab joogta ah inta duruuftu saamaxdo sida ku cad xeerkan.
3. Inta aanu shaqada bilaabin kawaan kasta oo tuulo waa inuu haystaa ruqsad uu ku howlgalo sida xeerkani qeexayo.
4. Baadhaha caafimaadka hilibku waa inuu xaqiijiyaa, dhammaan baadhayaasha kalena gacan ku siiyaan xaqiijinta faya-dhowrka kawaanada tuulooyinka lana raacaa heerka u sareeya ee faya-dhowrka iyo in baadhista gowraca ka hor iyo ka dib ay la jaanqaadaan awaamirta uu bixiyo Baadhaha Hilibka, isaga oo eegaya duruufaha u khaaska ah kawaankaas;
5. Dhamaan hawlgallada baadhitaanada gowraca ka hor iyo ka dib, waa in lagu sameeyaa gudaha kawaanka.
6. Tiirka, dhagax ama dhulka xoolaha lagu qalaa waa inuu ku yaalo dhisme dhexdii, waana in tiirka, dhagaxa ama dhulku yahay nadiif inta aan xoolaha lagu qalin.
7. Waa inuu leeyahay biro qalooca ama xadhko ku filan oo neefka laga deldelo marka la qalaayo.
8. Waa in qol gaar ah neefka lagu dhiig bixiyo, haragana lagaga saaraa isagoo soo laalaada.
9. Waa inuu leeyahay iftiin dabeeci ah ama koronto iyo daaqado shebeg leh si aanay u soo gelin duqsiga, boodhka, cayayaanka iyo jiirku.
10. Waa inuu leeyahay adeegga faya-dhowrka shaqaalaha sida qolka dharka lagu bedesho, lagu maydho iyo masqulo.
11. Waa inuu leeyahay weelal ka sameysan bir aan daxalaysan ama caag ah oo loogu rido uur-ku-jirta
12. Waa inuu leeyahay hab macquul ah oo qashinka loo qaado.
13. Waa inuu leeyahay qolal ama meelo gaar ah oo dadku ka qaato ama baabuurta lagaga raro hilibka oo macaamiisha lagaga iibiyo.
14. Waa inuu leeyahay meel lagu nadiifiyo qalabka iyadoo la isticmaalayo saabuun iyo suxuun;
15. Waa inuu leeyahay biyo ku filan oo qabow iyo biyo kulayl leh;
16. Waa inuu leeyahay meel la dhigo hargaha iyo saamaha, dhogorta, madaxa, qanjaafilaha iyo wixii kale ee aan la cunin.
17. Waa inuu leeyahay ku talagal sahlaya baadhitaanka shaybaadhka.
18. Agaasimuhu isagoo la tashanaya baadhaha hilibka wuxuu xadidayaa tirada iyo nooca xoolaha lagu qalayo kawaanka tuulada maalintii, wuxuuna eegaya, talooyin dheerad ahna ka bixinayaa illaalinta faya-dhowrka iyo howlgalka kawaanka;

Qodobka 52aad
Ilaalinta Nadaafadda iyo Faya-Dhowrka

1. Kawaan kasta waa in uu leeyahay arimaha soo socda:

   b) Haamo biyo ku filani ku jiraan oo la qaadi karo oo leh meelo haboon oo laga shubto.
   t) Biyo Kulul oo aan ka hoosayn cabbirka 82°C oo loo isticmaalo nadiifinta iyo jeermis-dilidda qalabka;
   j) Iftiin dabeeci ah ama laydh ku filan meel kasta oo lagu shaqeeyo.
2. Kawaan kasta waa in uu leeyahay adeeg caafimaad oo loogu tala galayshaqaalaha oo kala ah sidatan:-
   b) Qolal ay ku lebistaan, musqulo waasac ah kuna yaala meelo ku haboon;
   t) Musqulo casri ah oo leh biyo kulul, qabow, saabuun iyo tuwaalo ama qalab kale oo gacmaha lagu qalajiyo, lana kormeero isticmaalkooda;
   j) Musqulo iyo meelaha kaadida waa in ay leeyihiin bulaacado kala gaar ah;
   x) Meelo ku haboon oo gaar ah oo shaqaalaha hilibka ka shaqeeya ku nadiifiyaan jeermiskana kaga tiraan gacmahooda.
3. Qalab kasta oo lagaga shaqeeyo diyaarinta hilibka gaar ahaana kuwa lagu jarjaro waa inay ahaadaan kuwo si sahlan loo nadiifin karo oo ka samaysan bir aan daxalaysan oo raaga;
4. Waa inuu leeyahay weel asturan oo dabool xidhma leh oo lagaga saaro kawaanka dhiiga, uur-ku-jirta aan la cunin, uuska caloosha iyo xiidmaha iyo wixii kale ee wasakh ah.
5. Gelinta xoolaha iyo ka saarida hilibka ee kawaanka:

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR GENERAL OFFICE

b) Qofna ma soo gelin karo kawaanka neef uu ka warqabo ama uga shakisanyahay inuu cudur qabo isagoo aan ogolaansho ka helin Baadhaha Caafimaadka Hilibka;
t) Qofna ma soo gelin karo kawaanka neef bakhtiyey oo aan dhiig bixin, hilibka neefkaana waa in la tuuraa iyadoo la raacaayo awaamiirta baadhaha hilibka;
x) Waa inaan qofna loo ogolaan inuu kawaanka soo geliyo neef lagu qalay ama lagu gowracay meel kale.

6. Masuul kasta oo kawaan, ganacsade ruqsad u haysta rarida [daabulidda] hilibka, ganacsade hilible guud ah ama hilible tafaariiqle ah isaga ayaa ka masuul ah ku dhaqidda xeerkan ama xeer hoosaadyada la xidhiidha goobtiisa iyo gaadiidkiisa.
7. Masuul kasta oo kawaan, ganacsade ruqsad u haysta raridda [daabulidda] hilibka, ganacsade hilible guud ah ama hilible tafaariiqle ah isaga ayaa loo qabsanayaa haddii wakiillkiisa, shaqaalihiisa ama gaadiidkiisu ku xadgubo qodobbada xeerkan.
8. Waa waajibaadka masuul kasta oo kawaan, ganacsade hilible guud ah ama hilible tafaariiqle ah inuu hubiyo inaan cid aan fasax u haysanin soo gasho kawaanka ama meelaha hilibka lagu iibiyo ee uu masuulka ka yahay.

Qodobka 53[aad]
Faya-dhawrka Dhismaha, Qalabka iyo wixii soo raaca

1. Si Baadhitaanadda caafimaad ee kawaan kasta u noqdaan kuwo wax ku ool ah, waa in:-
b) Waa in qolalka, qaybaha, meelaha, qalabka iyo weelka lagu diyaariyo ama lagu kaydiyo hilibka loo illaaliya nadaafadooda si caafimaadka waafaqasan.
   t) Baadhaha caafimaadka hilibka waa inuu codsado shay hilibka lagu illaaliyo oo lagaga daboolo boodhka iyo cayayaanka marka kawaanka hilibka lagu qaybinayo, iyadoo la tixgalinayo habka hilibka looga rarayo kawaanka;
   j) Waa in aan qashinka dareeraha ah ama ka adag la ogolaan inuu ku ururo kawaanka dhexdiisa.
   x) Dibedda dhismaha kawaanka waa inay ahaato nadiif muuqaal fiican leh.
   Kh) Dhammaan bulaacadaha wasakhdu ku dhacdo waa in loo dhisaa si loo hubin karo nadaafadooda iyo ur la'aanta;
   d) Waa in la qaado tallaabooyin ku haboon si aan jiirka, walada, shinbiraha iyo cayayaanku u soo gelin dhismayasha kawaanka.

2. Waa in la aqoonsan karaa uur-ku-jirta neef kasta inta baadhistu socoto.
3. Caloosha iyo xiidmaha marka neefka laga soo saaro waa in markiiba la fogeeyaa oo aan lagu dooxin meelaha hilibka kale yaalo.
4. Hargaha iyo saamaha laga saaray xoolaha la qalay waa in laga fogeeyaa meelaha hilibka kale yaalo.
5. Qof kasta oo ku howlan shaqada hilibka ama kawaanka waa inuu u ahaado nadiif si macquul ah oo la qaadan karo, isagoo maydhaya dhammaan jidhkiisa inta laga yaabo inuu gaadhay hilibku.
6. Qof kasta oo ka shaqeeyey hilibka, a ma haraga ka saaray neef buka, waa inuu si fiican u nadiifiyaa gacmihiisa iyo qaybaha kale ee jidhkiisa ee hilibkaasi ka taabtay jidhkiisa inta aanu ka shaqayn hilibka fayow, isaga oo isticmaalaya saabuun, biyo kulul iyo biyo qabow.
7. Qalabkii loo isticmaalay harag ka bixinta neefkii bukay waa in si buuxda loogu nadiifiyaa biyo kulul loogana dambaysiiya biyo nadiif ah.
8. Qof kasta oo ka mid ah shaqaalaha kawaanka hilibka ka shaqeeya, markuu ka soo baxo suuliga waa inuu maydhaa gacmahiisa ka hor intaanu gacmaha la gelin hilibka ama agabka loo adeegsado diyaarinta hilibka.
9. Qofna isaga oo ku jira qolka gawraca ee kawaanka:

   b) Ma kaadiyi karo, ma saxaroon karo, ma cabbi karo sigaar, ma tufi karo candhuuf, marka laga reebo wixii ku haboon habka nadaafadda toosan
   t) Kuma afuufi karo neeftiisa hilibka umana maamuli karo hab kale oo hilibka sadhayn kara.
   j) Uma isticmaali karo midi, galka seefta, bir afeysan, faash ama miinshaar, diyaarinta hilibka la cuno kuwaasi oo hore loogu isticmaaley hilib la tuuray ama aan la cuni karin.

10. Waa in goor walba laga helaa kawaanka:
b) qalabka gargaarka deg-degga ah oo ku haboon kuna filan, mar walbana dib loo qalabeeyo, kaasoo ay ka mid yihiin faashadaha nabarada lagu duubo, gacma-gashiyo aan biyuhu ka gudbi Karin, daawooyinka dila jeermiska iyo wixii la mid ah.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

t) Haddii baadhaha caafimaadka hilibku u arko in la shaqaaleeyo kaaliye caafimaad ama in la tababaro mid ka mid ah shaqaalaha si ay u isticmaalaan qalabka gargaarka deg-deg ah waa inuu ku soo saaro amar qoraal ah, hawl-wadeenka kawaankuna wuu inuu u hoggaansamo isagoo kharashka bixinaya.

j) Qalabka gargaarka deg-deg ah oo kawaanku yeesho ka sokow, hawl-wadeenka kawaanku wuxuu heshiis joogta ah la geli karaa cusbitaal ama goob caafimaad oo u dhow kawaanka si uu wax uga qabto dhaawacyada ama xanuuunada asiiba shaqaalihiisa

Qodobka 54[aad]

Tuurista Hilib Sadhaysan Iyo Qaybihiisa

1. Hilib kasta iyo qaybihiisa ee lagu caddeeyo baadhitaanka in aanu fayoobayn, caafimaad qabin, ama ku habooneyn cunista dadka, waxaa si aad u muuqata dusha loogaga calaamadeynayaa "Lama cuni karo" taasi oo Baadhaha Caafimaadka Hilibku ku qorayo marka baadhitaanku dhammaystirmo.
2. Hilib kasta iyo qaybihiisa ee loo arko in aan la cuni karin waxaa loo tuuraya siyaabaha soo socota: -
   - b) Haamaha wasakhda lagu rido ee kawaanada iyo kuwa lagu gubo waxay hoos tagayaan korjoogaynta iyo amarka Baadhaha Caafimaadka Hilibka, haddii loo baahdana Baadhaha Caafimaadka Hilibku wuu qufulan karaa.
   - t) Hilibka la tuurayo iyo qaybihiisaba sida ugu dhakhsaha badan, isla dhammaadka baadhitaanka, waa in haanta lagu ridaa, waana in ilaa inta laga qaadayo ay ku jirto laguna qufulo haamaha ama meelo kale oo qufulma.
   - j) Xaydha laga shiilay hilibka iyo qaybihiisa la tuuray waa in la dhalan rogo si ay uga duwanaadaan oo looga sooci karo hillbaha la cuno, iyagoo lagu darayo walax kimiko ah oo ka caawisa dhalanrogga, hadba sida uu ku taliyo Baadhaha Caafimaadka Hilibku.
   - x) Kawaanada aan lahayn haamaha, hilibka la tuuro iyo qaybihiisa waa in la qaado isla marka uu dhammaado baadhitaanku iyadoo lagu qufulayo qol ilaa iyo inta looga tuurayo siyaabaha soo socda midkood habda sida uu ku go'aan qaato Baadhaha Caafimaadka Hilibku:
   - kh) In lagu dhalanrogio walaxda "carbolic acid creasylic disinfectant" ama walax kale kadibna la tuuro iyadoo la waafajinyo shuruudaha Dawladda Hoose ee qashin-qubka.
   - d) In lagu sameeyo gubitaan dhammeystiran;
   - r) Haddii loo qaado hilibka sadheysan iyo qaybihiisa meel ay jiraan agab haamo waa in lagu raro weel aan biyuhu soo dhaafi karin oo qufulan, marka ay gaadho shixnaddaasi meeshii loo wadey waa in loogu dhaqmo sida ay tilmaamayso xubinta (i) ee isla qodobkan.
   - s) In lagu aaso god jooggiisu 2 mitir ama ka badan hoos u qodanyahay iyadoo dusha lagaga farishayo [fidinayo] nuurad kahor intaan godka ciidda lagu daboolin.
   - sh) Qolka la dhigo qashinka, qolka haanta qashinka lagu maamulo iyo meelaha kale ee shaqo ka socoto ama wax lagu kaydiyo waa inay noqdaan meelo nadaafadooda la ilaaliyey, waana in si taxadir weyn leh looga ilaaliyo boodhka iyo waxyaalaha kale ee ka reebban meelaha ay yaallaan waxyaabaha aan la cunin, si aanay u sadhaynin meelaha ay yaalaan waxyaalaha la cuni karo.
   - c) Waxyaabaha aan la cuni karin waa in lagu kaydiyo meelo qalalan oo aan cayayaanku geli karin waana in laga hortago inay ku darsamaan waxyaabaha la cuni karo.

Qodobka 55[aad]

Dib-u-baadhista Hilibka

1. Dhammaan hilibka dib ayaa loo baadhayaa in kasta oo baadhaha caafimaadka hilibku hore u baadhay una fasaxay si uu u hubiyo in hilibku yahay mid u qalma cunitaan markuu ka baxayo kawaanka;
2. Haddii dib-u-baadhista ay ku caddaato in aanu hilibku u qalmin in dadku cuno, calaamaddii caafimmaadka ee hore loogu sameeyey waa in laga gooyo ama laga tirtiro, hilibkana la tuuro;
3. Kawaanka lama keeni karo wax hilib ah haddii aanu ahayn marka hore mid lagu baadhay kawaanka ama kawaan dhoofiya hilibka oo uu fasaxay Baadhaha Caafimaadka Hilibku.
4. Dhammaan hilibka sidan oo kale loo keeno kawaanka ee la iibsaday, waa in dib loo baadho marka uu soo galo, haddii la arko in aan la cuni karin waa in laga fujiyo calaamaddii caafimaadka ee hore loogu oggolaaday, hilibkana la tuuro;
5. Si loo helo baadhitaan caafimaad oo hufan, waa in la qaado, baadhisna lagu sameeyo muunad laga dheegtey hilibka, biyaha iyo waxayaalaha kale ee yaala kawaanka, kharashka ku baxaya baadhistana waa inay bixiso Dawladda Hoose ee degaanka kawaanku ka dhisanyahay.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
SOLICITOR GENERAL OFFICE

Qodobka 56aad:
Calaamadeynta iyo summadeynta hilibka iyo weelka hilibka

Shuruudaha ku xusan qodobka 39aad ee xeerkan kuna saabsan calaamadeynta, duubista, qardaasaynta iyo sumadeynata ee la xidhiidha kawaanka hilibka dhoofinta ayaa lagu dhaqmayaa, hadba sida uu Agaasimuhu lama huraan u arko.

Qodobka 57aad
Diiwaanka Kawaanada Hilibka lagu isticmaalo dalka gudihiisa

Shuruudaha qodobka 41aad ee ku saabsan haynta diiwaanka ee Baadhaha Caafimaadka Hilibka ee la xidhiidha kawaanada hilibka dhoofinta ayaa lagu dhaqmayaa, hadba sida uu Agaasimuhu lama huraan u arko.

Qaybta VIII
BAADHISTA IYO ILLAALINTA HILIBKA DIGAAGGA

Qodobka 58aad
Qalabka Habaynta Digaaga iyo Habraacyada

Marka digaaga lagu diyaarinayo kawaanka, qalabka loo bahanyahay inuu yaallo waxaa ka mid noqonaya:-
1. *Qalabka kululeynta iyo baalal rififdda:* - Makiinadaha baalasha lagaga rifo digaagga waa inay u sameysan yihiin hab ay ku joojiyaan inay baalashu baahaan, dhammaan baalashana waa in lagu guro weel si adag u haya ka dibna la soo daadiyaa haddii aan warshadayn ama si kale loo isticmaaleyn.
2. Qiyaasta socodka biyaha ee ku socda haamaha lagaga rifo baalasha digaagga, waa in markasta la beddelo biyaha si loo ilaaliyo inaysan sadhoobin haamaha baal rifiddu, waana in la joogteeyo faaruqinta haamaha oo loo dhaxaysiiyo wakhtiyo macquul ah.
3. *Qalabka uur-ku-jirta:*- Suxuunta lagu maydho uur-ku-jirta digaagga la qalo waa inay ka sameysanyihiin bir aan daxaleysan ama walax u dhiganta; haddii qalab iswada loo isticmaalayo shaqada uur-ku-jirta waa inay iyaguna ka sameysnaanadaan qalab aan daxaleysan.

4. *Qalabka maydhista hilibka:*- Marka uur-ku-jirta la soo saaro waa in gudaha iyo dibedaba lagu maydhaa biyo nadiif ah oo ah kuwa la cabbi karo.

5. Qalabka lagu gooyo madaxa iyo addimada: Qalabkani waa inuu ka sameysnaadaa bir aan daxaleysan

6. Qalabka loo isticmaalo qaboojinta hilibka digaagga iyo waxyaalaha la cuni karo:
   b) Qalabkan waa inuu ka sameysnyahay bir aan daxaleysnayn ama walax kale oo ku haboon, waana in looga shaqeeyo si aanu jeermis ugu dhex dhalan;
   t) Haamaha qaboojinta hilibka oo ay ku jiraan biyo baraf ah, waa inay lahaadaan qalab ka saara biyaha dheeraadka ah kuna rakibanyihiin heer-kulbeegyo toos loo akhriyi karo waana inay saacad gudaheed heer kulka hilibka ka hoos maro 7.0C.
   j) Biyuhu waxay u soconayaan dhanka ka soo horjeeda jihada hilibku u socdo si hilibku u gaadho halka lagu qaboojinayo oo biyo nadiif ah leh.
   x) Tirada iyo meelaha biyuhu ay ka baxayaan waa inay u sameysnaadaan qaab aanay ugu ururin suxuunta wasakhdu.
   Kh) Hilibka oo lagu qaboojiyo biyo baraf leh waxaa lagu bedeli kara in laga soo daldalo meel hawo qaboobi ka jirto si hoos loogu dhigo heer kulka hilibka ama in lagu qaboojiyo hab kale oo Baadhuhu oggolaaday;.

7. Qolalka keydinta:
Waa inay hilibka digaagga ku hayn karaan heer kul ka hooseeya 7 °C
8. Qalabka loo adeegsado nadiifinta iyo buufinta qolalka iyo qalabka habeynta dhammaantii iyo, sidoo kale, qalabka loo adeegsado nadiifinta iyo buufinta saxaaradaha iyo agabka kale ee digaagga lagu qaado.
6. Weelka kaydinta ee waxyaalaha aan la cuni karin

   b) Waa inuu ahaado mid ka sameysan bir ama walax kale oo aan biyuhu ka gudbi karin si fududna loo nadiifin karo oo daboolku aad ugu giigsan yahay.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR GENERAL OFFICE

t) Marka la isticmaalayo qalab leh dhuumo hoos u janjeedha oo wasakhda saara ama dariiqooyin kale oo wasakhda lagu daadinayo waa inay u samaysnaadaan si loo ilaaliyo wasakhow ama inay samaysanto ur-xumi.

7. Wixii qalab ah ee kale wuxuu ahaanayaa, qaab ahaanna noqonayaa, hadba sida Agaasimaha waaxdu u tilmaamo.
8. Digaagga marka la gowraco la dhexgeliyo shamaca dhalaashan [Wax dipped poultry] si baalasha looga rifo waa inay baalasha iyo shamaca oo wada socodaa ku dhacaan weel ku haboon, waana in:

b) Shaandhada baalasha kala saarta waa inay ahaadaan kuwo laga soo saari karo [furi karo] makiinadda si maalin walba hal mar loo nadiifiyo.

t) Hawl-maalmeedku marka uu dhammaado shamacii la isticmaaley waa in la kululeeyo heerkul aan ka yareyn 80 °C muddo aan ka yareyn 20 daqiiqo waana in la kala miiraa, la maydhayaa laguna kaydiyaa meel nadiif ah

j) Shamac aan ku keydsaneyn meel nadiif ah lama quusin karo hilibka digaagga.

Qodobka 59aad
Habka Shaqada

1. Digaaga, digirinka, xamaamka iyo shimbiraha kale ee la cuno waa in lagaga shaqeeyo meelo kala gaar ah, ha ahaato wakhtiga ama meesha lagu shaqeynayo, si looga hortago khatarta ka timaada in ay isa sadheeyaan hilibaha shimbiraha kala duwan.
2. Hilibka digaaga, qaybihiisa iyo shaygii kale ee la arko in aanu u qalmin in dadku cuno waxaa lagu haynayaa laguna qufulayaa qol gaar ah waxana la tuurayaa ugu yaraan hal mar maalintii.
3. Heer-kulka iyo nidaamka loo isticmaalayo qaboojinta iyo baraf-ku-haynta hilibka iyo shaygii kale ee la cuni karo waxa loo raacayaa sida ku cad hab-raaca shaqada kuwaasi oo hubinaya in si deg-deg ah hilibka looga qaado kulaylka taasi oo lagu ilaalinayo xaaladaha iyo isudhammanshaha hilibka iyo qaybaha kale ee la cuni karo.
4. Marka hilibka la diyaariyo ka dib, waa in si degdeg ah oo aan dibudhac lahayn loo qaboojiyo lana gaadhsiiyo heer-kulkiisa gudaha 40 °C ah ama derejo ka sii hoosaysa.
5. Beerka iyo wadnaha waa in lagu qaboojiyo heer-kul 4 °C (39 °F) ama ka derejo ka hoosaysa muddo 2 sacadood gudahood marka shimbirta laga soo saaro.

Qodobka 60aad
Baadhitaanka Digaagga Gowraca-Ka-Hor;

1. Waa inuu jiraa qol gaar ah oo lagu hayo shimbiraha laguna baadho gowraca ka hor.
2. Haddii digaagga maray baadhitaanka laga helo astaamo cudur looma qali karo dadku inay cunaan hilibkooda. Haddiise la go'aansado in la dilo digaagga buka, waa in lagu qalaa goobta qalliinka digaagga markuu dhammaado qaliinka caadiga ah, si looga hortago sadhaynta qalabkana waa in markiiba la maydho, lana jeermis dilo qalabka.
3. Inta aan la gowricin digaagga, baadhitaanka gowraca-ka-hor waa in loo sameeya sida ugu dhakhsaha badan, waana inuu helaa Iftiin ku filan.
4. Digaaga la keenay gudaha kawaanka oo loola jeedo in lagu qalo lagama saari karo kawaanka, ha loo keeno qaliin ama sabab kale, haddii aan oggolaansho qoraal ah laga helin baadhaha caafimaadka hilbka ee kawaanka.
5. Inta uu socdo baadhitaanku, arrimaha soo socda waa in la xusaa:

b) Astaamo cudur oo raad ku yeelan kara caafimmaadka guud ee shimbirta.

t) Inay jiraan cuduro la yaqaano oo fida ama astaamo tilmaamaya in cudurdaasi soo kordhayaan.

J) Weydnimo, baalal taagtaagan, maalo, nabar caabuqsan, dhoorka oo aan midab lahayn ama bararsan, shuban, hinidhiso iyo af kala qaad, dulalka iyo indhaha oo dhaacaan ka yimaado, dhiltis [dhutin] iyo dareenka guud oo aan wada shaqaynayn.

6. Digaagii baadhista hore lagu sameeyey ee laga helay ama lagu tuhmay xaaladaha ku xusan xubinta sare ee 5 ee isla qodobkan waa in si muuqata loo calaamadiyaa, lana qalaa markuu dhammaado gowraca caadiga ah.
7. Haddii baadhayaasha caafimaadka ee samaynaya labada baadhitaan kala duwanyihiin, Baadhaha caafimaadka Hilibka ee fuliyey baadhista hore ee gawraca-ka-hor waa inuu qoraal kula socdsiiya baadhaha caafimaadka ee samaynaaya baadhista labaad ee gowraca-ka-dib sababta looga shakiyey digaaga.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH

8. Hilib kasta oo shimbireed oo baadhaha hore cadeeyey in laga shakiyey, waa in aan loo ogalaan in la cuno, haddii aan baadhis shaybaadh lagu cadayn in aanu hilibku lahayn wax jeermis ah oo keeni kara cudur.
9. Hilibka qaybo ka mid ah loo diray shaybaadhka si cudur- dhaliyayaal looga baadho waa in lagu hayo meel qufulan inta go'aan laga gaadhayo.
10. Shimbir kasta oo baadhitaanka gowraca ka hor lagu arko xaalad cudur in ay ku jirto, baadhitaanka dambena cadeeyo waa in la tuuro hilibkeeda.
11. Shimbiraha la go'aamiyey inaan hilibkooda la cuni karin, haddii aanay ahayn mid hore u dhimatay, waxa kaliya ee lagu qowrici karaa qolka baaditaanka dambe ee gowraca-ka-dib, waana in si deg deg ah loo tuuro lagana taxadaro in bini'aadam cuno.

Qodobka 61aad:
Baadhitaanka Digaagga Gawraca-Ka-Dib

1. Dhammaan shimbiraha uur-ku-jirtooda iyo meelaha jidhka ee daloola waxa lagu samaynaya baadhitaan dambe.
2. Baadhitaanka ku tilmaaman xubinta [1] ee qodobkan waxaa lagu soo koobi karaa tiro tusaale ah [muunad] la baadho, haddii uu ogolaado baadhaha caafimaadka hilibku.
3. Haddii baadhitaanka loo fulinayo si waafaqsan xubinta [2] ee qodobkan, kooxdii shimbiro ah ee isku meel ka timid baadhitaan faahfaahsan ayaa lagu samaynayaa tiro kooban oo iyaga ka mid ah oo uu arko in ay ku filan tahay namuunad ahaan, haddii uu ogolaado Baadhaha Caafimaadka Hilibku.
4. Waxa baadhitaan dheeraad ah loo baahan karaa marka ay jirto sabab loogu tuhmi karo in hilibka shimbiruhu yahay mid aan la cuni karin.
5. Nidaamka loo raacayo baadhitaanka digaagga ee gowraca ka dib waa sidan:
    - b) Baadhitaanka gowraca ka dib waxa la fulinayaa wakhtiga uur-ku-jirta la soo Saaro.
    - t) Waa in la dooxo digaagga la gowracay si ay u muuqdaan xubnaha uur-ku- jirta iyo daloolada,si baadhistu u haboonaato.
    - j) Beerka, beeryarada, caloolaha iyo xiidmaha waa la soo bandhigayaa, iyagoo aan laga goyn oo weli ku xidhan xubnaha jidhka
6. Baadhitaanka dushu sare wuxuu ka koobnaanayaa dhabarka, dhinacyada iyo hoosta jidhka iyo sidoo kale madaxa, dabada, baalalka iyo lugaha.
7. Marka baadhitaanka dusha sare la samaynaayo waxaa fiiro gaar ah la siinayaa cudurrada iyo xaaladaha soo socda, kuwaasi oo lagu go'aamin karo kala takoorida ama tuurista shimbirta:

    - b) Cudur cambaareed, nabar, dhaawacyo kale , meel madow, dhiig bax yar, dhiig ku furmay maqaarka, wasakhoobid culus, dhadhsanaan, qanjidhka shahwada oo buka, isku-xidhka lafaha iyo seedaha iyo dahaadhkooda oo buka, maalo iyo burooyin buka.
    - t) Marka uu socdo baadhitaanka guduhu xubnaha ku jira uurka iyo laabta Iyo dahaadhkooda iyo xuubka hawadu gasho ee sambabada waa in la isla baadho lana ogaado in ur aan caadi aheyni jirto ama dhiig ururay uu jidhka galay.
    - j) Marka xubnaha la baadhayo waa in la ogaadaa inay jiraan barar ama xaalado cudur oo kale
    - x) Heerarka loo go'aaminayo derejooyinka kala saaridda hilibka digaagga waxay ahaanayaan: "la ogolaaday" [Passed], "la ogolaaday marka laga reebo xubnaha waaxyaha cudur dhalanroga" [Passed Except Pathologically altered lesions] ama "TUURIS" [Condemned].
    - Kh) Haddii lgo'aanku yahay in a tuuro hilibka waa in lo fogeeyaa si waafaqsan qodobada xeerkan, caafimaadka guud iyo dhawrista deegaanka.
8. Go'aanka cudurka iyo xaaladda cudur ee aan ku jirin qodobkan waxaa loo daynayaa tilmaanta iyo go'aanka gaarka ah ee Baadhaha Caafimaadka Hilibka.

Qodobka 62aad
Qardaaseynta hilibka la diyaariyey

1. Waa inuu jiraa qol gaar ah oo lagu qardaaseeyo noocyada hilibka digaaga ee la diyaariyey.
2. Hilibka waa in loo qardaaseeya si aanu u sadhoobin iyadoo ay ka mid tahay in la duubo beerka iyo wadnaha.
3. Iyadoo lala tashanayo Baadhaha Caafimaadka Hilibka iyo Dawladda hoose ee degaanka, Agaasimuhu wuxuu soo saarayaa tilmaamo ku saabsan qardaaseynta iyo summadeynta hilibka digaaga iyo qaybihiisa.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
SOLICITOR GENERAL OFFICE

Qodobka 63[aad]
Xaaladaha Keeni Kara In Hilib Digaag La Tuuro

Hilibka digaagga iyo xubnihiisa waa la tuuraya dadkuna ma cuni karo haddii uu qabo ama lagu arko calaamadaha cudurrada soo socda: -

- Maalo dhowr ah (Abscesses, multiple)
- Daacuun shimbireed ama furuqa shimbiraha
- Cudur caabuq ba'an leh oo ku dhaca shimbiraha oo uu keeno fayras (fowl pox or fowl plague)
- Cudurka shuban biyoodka digaagga ee loo yaqaan "New castle disease"
- Cudurka Qaaxada (Tuberculosis)
- Cudurka xumadda digaagga (Fowl typhoid)
- Cudurka digaagga ee loo yaqaan "Salmonellosis"
- Cudur-dhaliyaasha nooca "Septicaemia"
- Cudurka qaaxo-la-moodka ah ee "pseudotuberculosis"
- Cudurka u gudba dadka iyo xoolaha ee "Listeriosis"
- Ornithosis/psittacosis ; waa cudur la is qaadsiiyo oo u gudba dadka
- Cudurka sumowga iyo dibbirada ee gaar ahaan laga qaado cuntada (Botulism)
- Cudurka sumowga ee u keeno "Toxoplasma"
- Colingranulamatosis
- Infectious coryza : Samboor duuf leh
- Neef mareenka oo cudur raagay qaba (Chronic respiratory disease)
- Samboorka ku dhaca shimbirta loo yaqaan "Turkey"
- Neef mareenka sambabka gudahiisa oo cudur qaba ama xiiq "Infectious bronchitis"
- Cudurka ku dhaca xuubka sambabada
- Furuq digirinka "Fowl pox"
- Beer xanuunka
- Cudurka shimbiraha ee ku dhaca dhiigga cad [Avian hepatitis]
- Cudurka uu keeno bakteeriyada loo yaqaan "Spirochete"
- Cudurka cambaarta "Mycotic diseases"
- Weydnimo "Emaciation"
- Dheecaano hoos ugu urura caloosha "Ascites"
- Sumow
- Qaniinyo bahalo hoose "Staining"
- Cudurka dhoorka buluuga ah iyo hargabka shimbiraha
- Ur aan caadi aheyn oo ka timid cudur ama daaweyn ama nafaqeyn
- Iyadoo lagu daweeyey 'antbiotik' ama 'kimiyotarabik' haddii la qalo 6 maalmood ka dib markii la daaweyey.
- Sadhayn ka timid saliid , rinji iwm
- Iyada oo aanu si fiican u dhiig bixin
- Nuday barar cusub
- Xuubka sambabka oo bukaan cusub oo baahsan qaba
- Midabka hilibka oo doorsoon baahay leh
- Marinka beedku soo maro oo bukaan raad reeb leh qaba
- Dabada oo bukta
- Laf jabtay oo caabuq leh
- Isku-xidhka lafaha iyo dahaadhka seedaha oo barar cusub qaba haddii uu raagay oo hilibka weydeeyey
- Lafaha oo jilicsan.
- Deris-ku-noosha korka oo hilibka weydaysay ama dhiig yaraan keentay
- Cudurka Madaxa Madow (Histomoniasis) marka laga reebo cudurka oo bogsanaya xaaladda hilibkuna fiicantahay
- Cudurka deris-ku-noosha wax yeesha xubnaha taranka
- Shuban cusub ama raagay sababyna weydnimo uuna keeno deris-ku- noosha loo yaqaan "Coccidia'

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH

- Cayayaan lagu arko hawo mareenka "Air sac mites"
- Ku kululeynta biyaha oo laga badiyey
- Jeenyaha shimbirta "Turkey" oo qallooca, marka laga reebo hilibka kale oo xaaladdiisu fiicantahay
- Ragaad iyo lafo jilayc marka laga reebo xaaladda hilibka oo fiican
- Gooryaanka caloosha haddii hilibku weyd iyo dhiig la'aan yahay
- Gumboro disease
- Hunguriga iyo cunaha oo buka
- Midicir xanuunka digaagga oo u keeno fayrus
  Kud
- Cudurka digaagga ee u keeno Salmonella pullroum

Qodobka 64aad

Xaaladaha u baahan in la tuuro qayb ka mid ah hilibka digaagga

1. Xubin ama qaybo ka mid ah hilibka digaagga waa la tuurayaa lamana cuni karo haddii lagu arko qaybo ka mid ah cudurada soo socda:-.

a) Maalo, jidhka oo xoqmay, nabaro, burrooyin ama dirxi duuban kuwaasi oo inta bukta iyo unugyada ku wareegsanba la gooyo, haddii ay nabaradu koobanyihiin ama aanay dahaadhnayn ama aanay jirin astaamo sheegaya inay fidayaan ama ay weheliyaan xanuuno kale.

t) Caabuqa ka dhasha deris-ku-noosha dusha ama gooryaanka caloosha: kuwaasi oo inta wax qabta aan la tuuri doonin marka nabaradu ay fudud yihiin oo aanay badnayn xubintuna aragti ahaan iyo qaab ahaanba isbedelin/dhalandoorsoomin, xaalada hilibkuna fiican tahay si wanaagsanna looga goyn karo inta bugta.

j) Barar: Qaybta bararsan keliya ayaa la goynayaa haddii meesha bararsani yartahay/koobantahay, kuna koobantahay goobo kaliya oo aanay jirin astaan tilmaamasa inay ku fidayso xubnaha iyo unugyada jidhka intiisa kale.

x) Qayb hilib oo si xun u baxday: Qaybahaas waa la goynayaa oo la tuurayaa.

Kh) Dhadhid: Xubinta wax noqotay waa la tuurayaa. Hilibka dhammaantii waa la daadinayaa haddii muruqyadu dhadhsanyihiin, gaar ahaan jeenyaha iyo muruqyada sakaarku dhadhitaan weyn oo baahsan qabaan.

d) Midab doorsoonka, lafalafowga, dheecaan ku ururay meelaha qaarkood ama dhiig bax: qaybaha wax qaba waa la tuuraya

r) Kala goyska lafaha oo buka: Qaybta bukta waa la tuuraya haddii aanay jirin saamayn guud oo markaas dhammaan la tuurayo.

s) Jabniin laf: Qaybta wax qabta waa la tuuraya haddii aanu jabniinku cusbeyn, aanay jirinna wax muujinaya saamayn cudur fidaya ama dhadhid guud.

Sh) Caloolaha: Qaybaha caloolaha digaagga oo lagu arko calool is-taag ama wayd, qaybaha buka lama tuurayo haddii hilibka caloolaha xaaladdiisu fiican yihiin oo aanu jirin wax kale oo raaca.

- Oof-wareenka shimbiraha
- Coccidiosis: Cudurka ku dhaca midhicirka ee uu keeno dirxi-calooleedka la yidhaahdo Coccidia
- Beer xanuun hoose
- Furuqa digaagga
- Xummadda shimbiraha
- Dhuunta neef mareenka samabada oo bugta
- Samboor duuf leh oo fidaya
- Hunguri cadka iyo ka madow oo buka
- Cadho
- Qaaxo -la-mood
- Deris-ku-nool xanuun ku keenta xubnaha dhalmada

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
SOLICITOR GENERAL OFFICE

QAYBTA IX
SAFRINTA HILIBKA

Qodobka 65aad
Ruqsadda safrinta Hilibka iwm.

1. Qofna ma safrin karo hilib iib ah isagoo aan marka hore haysan ruqsad ama ogolaansho uu bixiyey Agaasimuhu ama Sarkaal uu qoraal ugu wakiishay hawshan iyadoo loo raacayo tilmaamaha qodobada xeerkan.
2. Shuruudaha Ruqsadda Safrinta Hilibka waxaa xeerhoosaad ku soo saaraya Wasiirka.
3. Ruqsadda Safrinta Hilibka ee lagu bixiyey si waafaqsa xeerkan waxay dhaqangal ahaanaysaa muddo 12 billood ah, waana la cusuboonaysiin karaa muddo u dhiganta haddii qofka haysta ruqsada uu doonayo inuu sii wato ganacsigiisa.
4. Qof kasta oo haysta ruqsad sharci ah, haddii shaqaalihiisa ama wakiilkiisu u adeegsado gaadiid ama weel aan aheyn kuwa gaarka u ah ee loogu talagalay in lagu safriyo hilibka sida sida xeerkani tilmaamayo wuxuu gelayaa gef/dambi;
5. Gaadiidka ama weelka waa inuu baadhis ku sameeyo Baadhaha Caafimaadka Hilibku wakhti kasta oo uu u arko inay muhiim tahay in baadhitaan caafimaad lagu sameeyo, si loo xaqiijiyo in loo hogaansamay tilmaamaha xeerkan, waana dambi in Baadhaha laga carqaladeeyo gudashada hawsha baadhista hilibka.
6. Qofna ma fasixi karo in hilib laga saaro ama laga safriyo kawaanka gowraca haddii aanu hilibku ahayn:

   a) Mid loo calamaadiyey in uu ku haboonyahay in dadku cuni karo;
   b) Mid si fiican uga asturan boodhka, wasakhda, dikhsiga ama cayayaanka kale;
   c) Mid looga soo shaqeeyey hab fiican si looga hortago sadhawga.
   d) Mid uu soo safriyey qof haysta Ruqsadda Safrinta Hilibka sida ku xusan xeerkan; waana in warqada ruqsadda lala soo baxaa mar kasta oo uu codsado inuu arko masuulka rugta ama qofka dalabka hilibka leh ama wakiilkiisu;
   e) Mid lagu soo safriyey ama lagu soo qaybiyey gaadiid nadiif ah, una dhisan habka hilibka iyo wax-soo-saarka hilibka oo u xafidi kara sida ku xusan xeerkan ama;
7. Xubinta sare (6) ee qodobkan waxaa ka reeban haddii gaadiidka lagu safrinayo uur-ku-jirta aan la cunin, ama hilib aan cuno ahayn, waxayaalo la tuuray, la diiday, ama xoolo aan caafimaadkoodu fiicnayn.
8. Haddii Baadhaha Caafimaadka Hilibku ogaado in gaadiidka hilibka ka qaada kawaanku aanu u hogaansamin awaamirta xeerkan, waa inuu:
   a) Mamnuuco safrinta iyo qaybinta hilibka kawaanka, wuxuuna soo saari karaa awaamirta uu u arko lagama maarmaan ama talo bixin si loo ilaaliyo u hogaansanaanta awaamirta xeerka Baadhaha Caafimaadka Hilibku amraa in laga soo dejiyo gaadiidka hilibka dibna loo baadho.
   b) Markuu dhammaystiro baadhitaanka labaad wuxuu soo saari karaa awaamirta uu u arko lagama maarmaan si loo xaqiijiyo habsami u safrinta hilibka iyo wax-soo-saarka hilibka oo waafaqsan qodobada xeerkan.
9. Qof kasta oo isticmaala gaadiid ama sababa in la isticmaalo gaadiid ama weel aan waafaqsanayn heerarka faya-dhowrka ee ku xusan xeerkan wuxuu gelaya dembi/gef waana lagu qaadayaa dambigaas uu galay iyadoo loo marayo sida ku tilmaaman QAYBTA XII ee xeerkan.
10. Hilib kasta oo la safrinayo waa inay la socotaa Shahaadadda Rarka oo cadeyneysa oggolaanshaha safrinta hilibka oo uu soo saaray Baadhaha Caafimaadka Hilibka ee ka hawlgala kawaanka laga rarayo hilibka.
11. Shahaadadda Rarka waa inay ku dhegantahay/dhufsantahay shaababdda baadhista hilibku, waana inay ku qoranyihiin warbixinadaha hoos ku qorani:-

   b) Lambarka diiwaanka kawaanka gawraca xoolaha ee hilibka laga keenay;
   t) Nooca hilibka (tusaale, hilibka lo'da) iyo tirada (kg) ee hilibka la safrinayo; sidoo kalena waa in la caddeeyo miisaanka hilibka ee ay goobaha kala duwan ku soo dejiyeen intay safarka ku soo jireen.
   j) Hilibka halka uu ku socdo iyo qofka hilibku u raran yahay Magaca iyo saxeexa masuulka kawaanka gawraca xoolaha ee hilibka laga keenay;
   x) Noocyada weelka ee loo adeegsanayo safarka iyo magaca qofka masuulka ka ah maamulka iyo xafididda weelka inta lagu jiro safarka;
   Kh) Mudada ama masaafada shixnadda raran ay qaadaneyso; iyo
   d) Haddii ay jiraan waxyaabo kale oo Agaasimuhu u baahan karo oo ah in lagu muujiyo Shahaadada Rarka.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
SOLICITOR GENERAL OFFICE

12. Shahaadada Rarka ee safrinta hilibka markuu saxeexo shaabadeeyona masuulka kawaanku waa in laga soo saaraa saddex nuqul. Hal nuqul isaga ayaa la hadhaya, nuqulka labaad qofka masuulka ka ah shixnada weelka ayaa haysanaya, nuqulka saddexaadna waxaa iska leh qofka shixnada iska leh ee ay ku socoto.

13. Qofka loo sameynayo Shahaadada Rarku waa inuu baxshaa lacagta khidmadda ee lagu sameeyo Shahaadada, hadba sida Wasiirku u go'aamin doono.

14. Haddii qofka shixnadan hilibka ay u rarneyd [ku socotey], shaqaalihiisa sharciyeysan ama wakiilkiisu arko sabab cad oo loo aamino in nadaafadda iyo caafimaadka hilibka ama qayb ka mid ah doorsoomeen intii lagu soo jiray safarka, ama in Shahaadadda Rarka hilibku sax aheyn ama ay jiraan sababo kale oo taabanaya badbaadada hilibka, wuu diidi karaa shixnadda u raran kuligeed ama qayb ka mid ah;

15. Agaasimuhu wuxuu u baahan karaa sarkaal boolis ah oo caawiya marka la dhaqan gelinayo qodobkan, waana inuu hawlgeliyo haddii loo baahdo.

16. Qof kasta oo ku xadgudba mid ka mid ah xubnaha qodobkan waxuu gelayaa dembi, waxana lagu qaadaya dambigaas uu galay iyadoo loo marayo sida ku qeexan QAYBTA XII ee xeerkan.

Qaybta 66[aad]

Heerarka Faya-Dhawrka Ee Safrinta Hilibka

1. Qaybta ama waaxda kawaanka ee laga rarayo gaadiidka hilibka qaada waa inay tahay mid masuulka kawaanku si gaar ah hawshan ugu tala galay, u xidhey, kana soocay qeybaha ama waaxyaha kale ee kawaanka ee hilibka lagu hagaajiyo si looga hortago in hilbku is dhex galo oo ay is wasakheeyo.
2. Waa inaan safrinta hilibka loo adeegsan weelka ama gaadiidka loo adeegsado safrinta xoolaha nool ama wax kasta oo waxyeeleyn kara hilibka.
3. Weelka iyo gaadiidka hilibka safrinayo laguma qaadi karo wax aan ku qorneyn Shahaadada Rarka hilibka.
4. Si looga fogaado shaki kasta oo ka iman kara, waa inaan hilibka cusub iyo waxyaabaha keeni kara in hilibku wasakhoobo hal gaadiid lagu wada qaadin isku waqti, waana in la kala illaaliyo.
5. Sidoo kale hilibka baakadeysan iyo hilibka aan baakadeysneyn hal gaadiid laguma wada qaadi karo isku waqti haddii aan shey ku filan loo kala dhaxeysiin labada hilib.
6. Xoolaha nool, Xoolo bakhtiyey ama neef la gawracay balse aan haragga iyo uur-ku-jirta laga saarin laguma qaadi karo weelka ama gaadiidka hilib safrinta ruqsadda loo siiyey.
7. Waa in hilibka loo dhigaa hab aanu si toos ah u taabanayn sagxadda weelka ama gaadiidka lagu qaadayo.
8. Waxaa reebban in hilibka lagu qaado madaxa iyo garbaha dadka.
9. Xubnaha neefka sida beerka, wadnaha, maskaxa, kelyaha iyo caloosha la nadiifiyey, haddii aan la barafayn, waa in lagu qaadaa weel weyn oo aysan biyuhu ka gudbi karin, si fududna loo nadiifin karo loona jeermis tiri karo.
10. Haddii la barafeeyay xubnahan waxaa lagu rari karaa kartoono, qardaasyo ama baco uu oggolaaday adeegsigooda Baadhaha Caafimaadka Hilibku.
11. Dhammaan qalabka iyo weelasha lagaga howlgalo hilibka sida biraha hilibka la sudho, mafrashyada/miisaska iyo weelasha waa in lagu maydho biyo nadiif ah;
12. Caloosha xoolaha ee aan nadiifta aheyn, mindhicirada ama qaybaha kale ee wasakheyn kara hilibka fiican ama leh ur xooggan waa in lagu raraa weelal aysan biyuhu ka gudbi karin, kuwaas oo si fudud loo nadiifin karo oo loo jeermis tiri karo, si fiicanna u daboolan, qaab aysan furarka lagu daboolay uga dhicin xilliga safarka lagu gudo jiro.
13. Xamaalku intaanu rarin ama soo dejin hilibka waa inuu jeermis-tire ku maydhaa gacmihiisa iyo xubnihiisa kale ee hilibka ay is-gaadhi karaan.
14. Xilliga xammaalku wax rarayo ama soo dejinayo waa inuu xidho dhar nadiif ah oo dabooli kara qaybaha jidhkiisa marka laga reebo gacmaha uu hilibka ku qaadayo.
15. Xamaalka ama qof kasta oo hilib safrinaya waa inuu maraa baadhis caafimaad oo muddo u dhaxayso, hadba sida uu amarka ku bixiyo Agaasimuhu.
16. Xamaalka baadhista lagu ogaado inaan caafimaadkiisu wanaagsaneyn looma ogolaanayo inuu ka shaqeeyo hilibka xilliga rarka ilaa inta Dhakhtar caafimaad ka soo xaqiijiyo xaaladdiisa caafimaad.
17. Xamaalka ka hawlgelaya kawaanku waa inuu shaqsi ahaan yahay qof nadiif ah mar kasta waana inuu mar kasta u hogaansamaa mabaadi'da nadaafadda shaqsi ahaaneed.
18. Baadhaha Caafimaadka Hilibku waa inuu markasta hubsadaa in xamaalku xidhan yahay dharka loogu talagalay faya-dhawrka hilibka la rarayo.
19. Waxaa reeban xamaalku inuu wax calaashado, sigaar cabo, isticmaalo cunto ama cabbitaan (marka laga reebo biyaha caadiga ah) inta uu ku gudo jiro shaqadiisa qaybtan hoos imaneysa.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR ... OFFICE

20. Qofna looma oggola inuu iska dhex joogo ama dhex socsocdo qaybta hilibka lagu keydiyo ama inuu waxyaabaha uu sida gaarka ah u leeyahay ama waxyaabo kale dhigto bakhaarka hilibka lagu keydiyo inta lagu jiro raridda hilibka.

21. Gaadiidka ama weel kasta, intaan hilibka la saarin ka hor, waa in gebi ahaan la meydhaa iyadoo la isticmaalayo saabuun ah noocyada la oggolaaday [sida ku xusan xubinta hoose ee 15 ee isla qodobkan], kadibna waa in la raaciyo biyo nadiif ah, mar kalena la raaciyo biyo nadiif ah oo lagu daray walxaha jeermis-dillayaasha ah ee la oggolaaday [sida ku xusan xubinta 16 ee isla qodobkan].

22. Saabuunta hoos ku xusan, iyadoo Wasiirku soo saari karo muddo ilaa muddo amar wax lagaga beddeli karo ama lagu kordhin karo, waxaa waqtiga hadda la joogo loo isticmaali karaa nadiifinta weelasha iyo gaadiidka hilibka lagu qaado:-

b) Sodium bicarbonate;
t) Sodium carbonate (soda ash);
j) Trisodium phosphate;
x) Saabuun (Soap);
Kh) Synthetic detergents (wetting agents);

23. Jeermis-dileyaasha hoos ku xusan, iyadoo Wasiirku soo saari karo muddo ilaa muddo amar wax lagaga beddeli karo ama lagu kordhin karo, waxaa waqtiga hadda la joogo loo isticmaali karaa jeermis-dilista weelasha iyo gaadiidka hilibka lagu qaado

Quaternary ammonium compounds ......50 ppm
Aqueous Solutions of iodine..................50 ppm
Sodium hypochlorite .... 50 ppm
Chloramine T .... 50 ppm

24. Matoorada [injiinada] gaadiidka waa inaan la kicin inta rarka ama soo dejinta hilibku socoto, waana in albaabada iyo daboolada weelka la xidhaa ka hor inta aan la kicin matoorada gaadiidka.

25. Waa inaan gaadiidka lagu shubin shidaal iyadoo albaabada iyo daboolada weelka hilibku ku jiraa furan yihiin.

QAYBTA X
BAADHISTA & IIBINTA HILIBKA JUMLADA & TAFAARIIQDA AH [Meat Wholesale and Retailing]

Qodobka 68aad
Ruqsadda Hiliblenimada, hawlgelinta, iwm

1. Agaasimuhu isagoo la tashanaya wasiirka iyo saraakiisha waqtiga la joogo masuulka ka ah arimaha la xidhiidha Fayo-dhawrka iyo madaxda dawladda hoose, waa inuu soo magacaabo shaqsi aqoon sare u leh oo loo aqoonsado Baadhaha Caafimaadka Hilibka Jumlada iyo Tafaariiqda lagu iibiyo, iyada oo waajibaadka baadhaha la magacabay noqonayo:-

b) Inuu baadhitaan caafimad ku sameeyo hilibka jumlada iyo tafaariiqda ee baxaya si uu u hubiyo in habka hilibka jumlada iyo tafaariiqda loo iibiyey waafaqsanyihay heerka faya-dhowrka iyo badbaadada hilibka ee xeerkani tilmaamayo.
t) Waa inuu si deg deg ah u soo wargeliyaa baadhaha caafimaadka ama Booliska masuulka ka ah kawaanka hilibka jumlada lagu iibsho haddii uu arko xadgudub lagu samanayo qodobada xeerkan ee khuseeya faya-dhowrka iyo badbaadada hilibka.
j) Waa in shaqsiyaadka la soo wargeliyey ay si deg deg ah uga jawaabaan codsiga kaga imanaya masuulka baadhaha ah, ayna qaadaan tallaabada lagama maarmaanka ah.
x) Inuu ku taliyo hilibka aan ku habooneyn caafimaadka bini Aadam-ka in loo aqoonsado mid aan la isticmaali karin; waana inuu sidoo kale talo ku baxshaa in la xidho ama dib loo furo meesha hilibka jumlada iyo tafaariiqda lagu iibinayo ee dibeda ka ah kawaanka; iyo
kh) Inuu sameeyo wax kasta oo lagama maarmaan ah in si loo dhaqan galiyo awaamiirta qodobkan.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR ... OFFICE

2. Qofna ma noqon karo Hilible haddii aanu haysan Ruqsadda Iibinta Hilibka oo loo soo saaray sida ku xusan qodobkan, waana inuu, sidoo kale, haystaa shahaadada cadeyneysa inuu caafimaadkiisu fiicanyahay oo uu ku shaqeyn karo Hilible.
3. Shahaadada waxa bixinaya sarkaal ka tirsan Fayo-dhawrka, ha noqdo mid ka socda dawladda hoose ama wasaaradda caafimaadka dadweynaha.
4. Hilibluhu waa inuu warqada ruqsadda ee shaqada iyo shahaadada cadeyneysa inuu caafimaad qabo sudhaa meel si fudud loo arki karo oo ka mid ah goobta uu ka shaqeynayo.
5. Ruqsadda [Shatiga] Hiliblenimada waxa bixinaaya Dawladda Hoose oo awoodna u siinaysa hiliblaha inuu ku shaqaysto si xeerkani waafaqsan.
6. Haddii hilib iibiyuhu u guuro meel ka baxsan degmadii loo siiyeye ruqsadda, waa inuu codsado ruqsad iyo shahhaadadcusub.
7. Ruqsadda iyo shahaadada Labadaba waa in la cusboonaysiiyo 12kii biloodba hal mar,.
8. Haddii ay ula muuqato masuulkii bixiyey in xaladaha faya-dhowrka ee goobta iyo shaqaaluhu ay ka hooseeyaan heerkii loogu talagalay faya-dhowrka mihnadda hiliblenimada ruqsadda iyo shahaadada lagu bixiyey qodobkan saraakiishii bixisay way ka qaadi karaan hiliblaha.
9. Haddii laga qaado ruqsadda iyo shahaadada waxay keenaysa in la xidho goobta ganacsiga.
10. Qof kasta oo iibiya hilib waa inuu goobtiisa shaqada ku haystaa qalabkan hoos ku qoran
11. Miishaar ama mindi koronto loo isticmaalo oo ka sameysan bir aan daxaleysaneyn oo lagu googooyo hilibka.
12. Miishaartu waa inay ahaata nadiif, waana in si fiican loo jeermis-dilaa maalin walba marka shaqadu dhamaato.
13. Haddii aanay jirin miishaar koronto lagu isticmaalo waa in uu hilib iibiyuhu haysta tiro mindiyo gacmeed ama miishaaro hadba intuu u baahdo. sidoo kale waa inuu haysto faashash uu hilibka ku googooyo.
14. Mindiyo gacmedka, miishaaraha iyo fashashku waa inay ka samaysnaadaan waxyaalo uu ansixiyey agaasimuhu nadiifna ahaadaan mar walba, waana inaan lagu isticmaalin in lagu googooyo waxaan hilib ahayn.
15. Meel hilibka lagu soo bandhigo si loo arki karo;
16. Makiinad hilibka shiidda, haddii duqad uu iibinayo;
17. Qaboojiyayaal ama firinjeero, haddii duruufta ay saamaxi karto;
18. Qol shaqaalihiisa ay iskaga badali karaan dharka ayna dhigtaan waxyaabaha ay khaaska u leeyihiin;
19. Meelo gacmaha lagu maydho;
20. Sanduuq qalabku u dhameystiranyahay oo loo adeegsado gargaarka degdegga ah iyo
21. Agabyada iyo qalabka kale ee agaasimuhu u tilmaamo;
22. Iibiyaha hilibka iyo dhammaan shaqaalihiisu waa inay hubsadaan in xaruntu mar walba furantahay oo ay shaqeyneyso.
23. Waa inay gashadaan dhar dhaadheer oo maydhistoodu fududahay.
24. Iibiyuhu waa inuu hubsaada in dhar ku filan beddelku u yaalo kawaanka, si marka loo baahdo iska-bedellida dharku u fududaado.
25. Si looga fogaado shaki, waa in awaamiirta ku qoran Qaybta V ee ku saabsan nadaafada shaqaalaha jooga rugta kawaanka gawraca lagu dabaqaa jadwalkan.
26. Waa in iibiyaha hilibka iyo shaqaalihiisu maraan baadhitaano caafimaad oo joogta ah inta u dhaxeysa labo xilli kasta sida uu hadba go'aamiyo Agaasimahu si uu u hubsado xaaladooda caafimaad iyo nadaafadooda; sidoo kale baadhaha caafimaadka hilibku isaga oo la tashanaya masuulka caafimaadka ee baadhitaanada ka sameeyey wuxuu soo jeedin karaa tallaabooyinka uu u arko inay u haboonyihiin in lagu furdaamiyo dhibaatooyinka caafimadka iyo nadaafadda ee baadhista ku soo baxay;
27. Haddii Baadhaha Caafimaadka Hilibka ama masuulka caafimaadka/fayodhawrka ay u muuqato khatar ku wajahan dadweynaha iibsanaya hilibka, waa inuu baadhaha caafimaadka hilibku xidhaa goobta isagoo ku dhejinaya erayadan "Waxa loo xidhay arirmo la xidhiidha caafimaadka "oo Afsoomaali ku qoran. Baadhaha caafimaadka hilibku wuxuu xidhi kara goobta haddii Iibiyaha hilibku uu u hogaansami waayo laba jeer amarada Baadhaha Caafimaadka Hilibka bixiyey.
28. Goobta la xidhay iyadoo loo cuskanayo xubinta sare ee qodobkan way xidhnaaneysaa ilaa baadhaha caafimaadka hilibku hubsanayo una cadaanayso inay mar labaad hawl geli karto, balse goobta waa laga furi kara ganacsi kale oo aan aheyn hilible iyadoo aan lala soo socodsiin baadhaha;
29. Isagoo la tashanaya sarkaalka u qaabilsan caafimaadka dadweynaha, baadhaha caafimaadka hilibku wuxuu amar ku siiin karaa hiliblaha iyo shaqaalihiisa inay ka soo qayb galaan tababaro ku saabsan sida faya-dhowrka hilibka loo ilaaliyo. Wasiirku waa inuu diyaariyo hab ay uga qayb galaan tababarka kuwa dawliga ah iyo kuwa gaarka ahba iyo hanaanka kharashka ku baxaya loo qaybsanayo.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE SOLICITOR GENERAL OFFICE

30. Iibiyuhu wuxuu hilibkiisa ku soo bandhigi karaa muraayad gudaheeda ama mafrishyo leh shabaq ama mafrishyo kale oo uu Agaasimaha ansixiyay haddii mafrishka aanu soo geli karin boodhka, dukhsiga iyo cayayaanku;
31. Haddii duruufu saamaxado, ama haddii Baadhuhu u arko inay muhiimtahay waa inuu amar ku baxiyo in hilibka lagu rido miis muraayado leh oo heer-kul beeg leh, sidaasna hilibka loogu hayo heer-kul qabow ah oo u dhaxeeya 0 °C ilaa 4 °C si hilibka laga iibinayo dadweynahu u noqdo mid badbaadadiisa caafimaad sugantahay;
32. Macaamiisha hilibka iibsanaya looma ogola inay gacmahooda ku taabtaan hilibka la soo bandhigay. Shaqsiga macaamisha ka mid ah waa inuu sharaxaa oo cadeeyaa nooca hilibka uu doonayo, isagoo ku tilmaamaya fartiisa ama ul loogu tala galay in hilibka lagu tilmaamo, ama habab-kale oo aan la taabaneyn hilibka ilaa qofka lagu wareejinayo markuu iibsado.
33. Iibiye kasta oo hilibka nooca loo yaqaano "hilibka cas" uu tallagadda [qaboojiye] ugu jiray 7 maalmood ama hilibka nooca loo yaqaano "hilibka cad" tallaagadda [qaboojiye] ugu jiray 4 maalmood ama hilib aan qaboojiye ugu jirin [u tallagadaysnayn] u kaydsanaa hal maalin waa in la daadiyo hilibkaas iyadoo la gubayo, haddii aan loo adeegsanayn ujeedooyin kale oo aan ahayn in dadku cuno.
34. Dhammaan dadka iibiya hilibka waxaa lagu maamulayaa tilmaamaha qodobkan, iyadoo:
35. Intaanu hawlgelin, Hiliblaha Jumladlaha ah iyo rugtiisa waa inay heystaan warqadda ruqsadda shaqada iyo shahaadada caafimaadka labadaba.
36. Qofna ma iibin karo hilib jumlad ah haddii aanu goobta ku haysan qaboojiyeyaal, iyo qalabka kale ee Agaasimahu u tilmaamo si loo ilaaliyo faya-dhowrka la xidhiidha keydinta iyo qeybinta hilibka; iyo
37. Waa inuu Jumladluhu si adag u ilaaliyaa meelaha tafaariiqluhu hilibkiisa u qaybiyo.
38. Qof kasta oo iibsanaya hilib isagoo macaamiisha ka mid ah, kana iibsanaya hilibka qof tafaariiqle ah ama jumladle ah wuxuu xaq u leeyahay:
39. In laga iibiyo nooca hilibka uu weydiistay sida hilibka lo'da, idaha, geela ama digaaga, haddii nooca hilibka uu codsaday aanu oolin rugta iibiyuhu wuxuu u soo jeedin kara qofka macmiilkiisa ah inuu qaato hilib kale, balse hilib iibiyuhu kuma qasbi karo hilib aanu qofku doonayn inuu iibsado.
40. Inuu waydiisan karo in laga iibiyo xubin ama qayb ka mid ah neef gawracan oo ay ka muuqato sumadda caafimaadku;
41. Inuu diido hilibka laga iibshay ee uu ku arko arimo muujinaya in hilibku yahay mid nadafadiisa aanay wanaagsanayn;
42. In hilibka uu iibsaday loo qardaaseeyo ama loogu rido shay aan wasakheyn karin hilibka ama ka dhigi karin hilibka wax aan la cuni karin;
43. Si looga fogaado wax kasta oo shaki keeni kara waxaa reebban isticmaalka walxaha wax lagu duubto/qaato ee dhaqanka ah, selladaha ama weelasha ka sameysan alwaaxa ama agab-guriga loo isticmaalo duubista hilibka ama ku-qaadashada hilibka marka la iibsado, haddii aan marka hore oggolaansho looga helin Agaasimaha.
44. Xayeysiinta hilibluhu u sameystay hilibkiisa si uu u soo jiito macaamiisha, waa inaanay noqon mid been abuur ah oo khiyaamo ku jirto, gaar ahaan xaaladda faya-dhowrka iyo badbaadada hilibka.
45. Haddii ay dhacdo been abuurkaas ama khiyamadaasi waa inuu dib u bixiyo lacagtii hilibka lagaga iibsaday waana in uu bixiyaa mag-dhow iyo wixii kale ee arintaas lagu dawayn karo.
46. Waa in lagu wargeliya booliska iyo hay'adihii ruqsadda siiyey xadgudubyada laga galo qodobkan ee uu galo hilible, shaqaalihisa ama wakiiladiisu, gaar ahaanna xadgudubyada la xidhiidha nadaafadda iyo badbaadada hilibka;
47. Haddii madaxdii siisay hilib iibiyaha ruqsadda iyo shahaadadu waxba ka qaban waayaan ama daayacaan dacwadaha ku saabsan dambi uu galay hilib iibiyuhu, macmiilku wuxuu dacwad qoraal ah u soo gudbinay karaa Agaasimaha ama cidii kale ee ay khuseyso, waana in Agaasimuhu kaga soo jawaaba arjiga dacwoodaha mudo aan ka badnayn 21 maalmood.
48. 20. Qof kasta oo ku xadgudba mid ka mid ah awaamiirta qodobkan wuxuu galayaa dembi, waxaana lagu qaadayaa gefka uu galay iyadoo loo raacayo habka ku qeexan QAYBTA XII ee xeerkan.

Qodobka 69[aad]

Waxyaabaha looga baahan yahay qalabka hilibka lagu jar-jaro ama lagu habeeyo;

Qalabka looga baahan yahay jar-jarista hilibka

1. Waa mas'uuliyada dadka ka ganacsada hilibku inay hubsadaan in qalabka loo adeegsado jar-jarida iyo socodsiinta hilibku u sameysanyihiin hab aanu hilibku ku sadhoobi karin; gaar ahaan-

   b) Waa in la helo qalab ku haboon oo lagu jar-jaro laguna habeeyo hilibka;

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH

t) In la joogteeyo horumarinta shaqada.
j) In la kala saaro qaybaha kala duwan ee wax soo saarka;

2. *Waa inay goobaha hilibluhu yeeshaan:-*

b) Qolal loogu talagalay in si kala gooni gooni ah loogu keydiyo hilibka la qardaaseeyey iyo hilibka dibad yaalka ah haddii aan waqti kala duwan goobta lagu haynayn ama la xaqiijinin inaan habka loo kaydiyey ama loo qardaaseeyey ahayn mid hilibku is sadhaynayo;
t) Qalab loogu talagalay in gacmaha lagu maydho oo leh qasabado loogu talagalay inay ka hortagaan faafidda wasakhda, waxaana loogu talagalayaa qasabadahan inay isticmaalaan shaqaalaha ku hawlan wax soo saarka hilibka oo keliya; iyo
j) Agab ama qalab loo adeegsado in lagu jeermis dilo alaabta oo markaas lagu shubo biyo kulul oo aan heerkulkoodu ka yarayn 82°C ama uu jiro hab kale oo sidan oo kale u shaqeynaya;

3. Hawlwadeenadu waa inay mar kasta hubiyaan sida ugu haboon ee aanu hilibku ku sadhoobayn marka la habeynayo, waana inay hubiyaan gaar ahaan:-

b) Hilibka loogu talagalay in la jar-jaro, waa inuu si isdaba joog ah u soo galaa qolka shaqada ;
t) Marka hilibka la jarjarayo, la lafa saarayo, la habeynayo, cad-cad loo jar-jarayo, la duuduubayo iyo marka la qardaaseynayo waa in lagu hayaa heer-kul beeg aan ka badnayn 7 °C iyadoo heer-kul-beegga wareega aanu ka badnayn 12 °C.

QAYBTA XI
FAYODHAWRKA HILIBKA LA QASACADEEYO

Qodobka 70[aad]
Waxyaabaha looga baahanyahay habeynta hilibka la Qasacadaynayo

1. Weelasha ama qasacadaha lagu rido hilibka la habeeyey ama diyaarsan, ee caafimaad ahaan la soo hubiyey in dadku cuni karo, waa in la nadiifiiyaa gabi ahaan ka hor inta aan hilibka lagu ridin.
2. Nadiifintaas waxaa la sameynayaa marka weelka la foorariyo si uumigu ugu baxo ama haddii ay lagama maarmaan noqoto la raaciyo biyo heerkulkoodu aanu ka yarayn 82 °C.
3. Isticmaalka qalabka wax lagu buufiyo ee loo adeegsado nadiifinta qasacadaha waa la ogolyahay, waana in si weyn looga taxadiraa maydhista kadib in gudaha qasacadaha wasakhi gaadho ;
4. Weelasha u baahan in si xoog leh loo xidho waa in si fiican loo xidhaa, waana in aan la oggolaan haddii aanay si dhammaystiran u xidhnayn ;
5. Weelasha waa in gebi ahaan dusha sare laga nadiifiyaa kadib marka la xidho ;
6. Qasacadaha waa in deg-deg loo kuleeliyaa nadiifinta kadib;
7. Waa in shaqaale xirfad u leh oo uu ku kormeerayo baadhaha caafimaadka hilibku baadhis ku sameeyaan in qasacadaha iyo weelasha la daboolay iyo hubiyaanna in si khaldan wax loo xidhay ama si khaldan hilibka loogu riday qasacadaha, waana inaanay oggolaansho bixin illaa laga saxayo khaladaadka jira;
8. Qasacadaha ama weelasha marka ay qalalaan, si fiicanna u qaboobaan, waxaa mar kale, ka hor intaan loo gudbin dhismaha lagu shaambadeeyo, baadhis iyo hubin ku sameynaya shaqaalaha xirfadda u leh.
9. Hilibka lagu riday qasacadaha xumaadey waxaa loo aqoonsanayaa mid aan la cuni karin, haddii aan laga hagaajin qaladaadka lagu arkay qasacadaha muddo lix saacadood ah oo ka bilaamaysa markii hilibka qasacadaha lagu soo riday;
10. Haddii qaladaadka la ogaaday xilli maalin ah, qasacadaha iyo hilibkooda waxaa la gelinayaa qaboojiyayaal aan heer kulkoodu ka badnayn 3°C, si loo qaboojiyo illaa maalin dambe laga gaadhayo oo qaladaadka laga saxayo;
11. Qasacadaha aan hawo ku jirin ama kuwa la buuxdhaafiyey ee aan waafaqsanayn xeerkan, waxaa lala sugayaa baadhaha caafimaadka hilibka si uu u furo qasacadaha, haddii hilib fiican ku jirana u ansixiyo in dadku cuni karo: -

b) Lagagama shaqayn karo qasacadaha gacmaha ilaa inta ay si fiican u qaboobayaan ugana engegayaan meelaha laga lingaxay.
t) Waa in si aad ah looga taxadira in qasacadaha jug ku dhacdo ama la diiso ilaa intay ku qaboobayaan meeshii lagu lingaxay.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH OFFICIAL GAZETTE

j) Hilibka qasacadaha ku jira lama siidayn karo ilaa intaa ay ku qaboobayaan hawada cimilada, waa inay muuqataa in dushoodu fiicantahay oo aan la buux-dhaafin.

x) Waana in ay yeeshaan dhinacyo soo xoodan, marka laga reebo dhinacyada la arkayo, dusha iyo hoostana ka soo xoodan. Waa in aanay hoos ku diisnayn.

Kh) Dhinacyada iyo dabooyinku waa in lagu muujiyaa in hilib ku jiro, waa inaanay jirin qasacado dhiman oo aan buuxin.

d) Dhammaan hilibka la qasacadeeyey waa in si joogta ah loo calaamadeeyo, iyadoo qasacadda dusheeda lagu qorayo caddayn tixraac qarsoon leh.

r) Haddii kale la cadeeyo waxa ku jira qasacada, wakhtiga la qasacadeeye sida ku xusan jadwalkan.

s) Tixraaca qarsoon ee la adeegsadey iyo macnihiisuba waa inay kuqeexanyihiin diiwaanka baadhaha caafimaadka hilibka ee masuulka ah.

Sh) Hilibka la qasacadeeyay waa in lagu habeeyo qiyaas heer-kul ah iyo wakhti cayimaan taasoo suuragal ka dhigaysa in lagu kaydin karo talaajad la'aan marka la safrinaayo ama bakhaar lagu haynaayo isagoo aan looga baqayn inuu xumaado.

Dh) Intii isku xidhma ahba hilibka la qasacadeeyey waa in kartoonkooda, qasacadahooda ama seledahooda lagu xidho calaamad aan kulaylku midabkeeda fasaqin/dhalanrogin.

c) Si loo tijaabiyo fayoqabka hilibka qasacadaysan, waa in qayb [muunad] ka mid ah hilibka la qasacadeeyay lagu hayaa qalab loogu talogalay ugu yaraan 14 maalmood heerkul gaadhaya 37 °C, ama hadba sidii ay u codsadaan wadamada loo dhoofinayo, si loo hubsado in hilibka qasacadaysan wadamada loo dhoofinayaa shuruud la'aan ku qaataan.

12. Si kastaba ha ahaatee, Muddada tijaabada ee muunadda hilibka qasacadaysan waxay ku xidhantahay:-
    b) sooyaalka fayodhawr ee wershedda lagu qasacadeeyey, heerka baadhiseed ee xilligii la qasacadaynayey lagu sameeyey, iyo qaabka, nooca iyo hannaanka loo dhawro tayada qalabka loo isticmaalay tijaabada.
    t) Si uu u go'aamiyo muddada tijaabada muunadda waa in Baadhaha caafimaadka hilibku si gaar ah, kawaan kasta oo hilibka laga dhoofiyo, ugu fiirsadaa dhammaan xaaladaha aynu soo sheegnay.
13. Haddii goob lagu farsameeyo hilibka la dhoofinayaa ku guuldaraysato inay yeelato qalabka loo isticmaalo tijaabada muunadda hilibka qasacadysan, Baadhaha Caafimaadka Hilibku wuxuu awood u leeyahay inuu xayiro dhammaan waxsoosaarka ilaa muddada uu u arko in laga saxayo shuruudaha lagu xannibay.
14. Masuulka kawaanku waa inuu haysto qalab u gaar ah oo uu ku sameeyo qasacadaha tijitaabada ku jira iyo kuwa aan ku jirinba baadhis fayodhawr oo joogta ah, hadba siduu ku amro Baadhaha Caafimaadka Hilibku.

Qodobka 71aad:
Calamadeynta iyo Sumadaynta weelasha hilibka, kuwa wax lagu duubo iyo kuwa lagu qardaaseeyo

Qodabada ku xusan Jadwalka I, qeybtiisa 8.12 iyada oo wax laga bedeli karo haday lagama maarmaan noqoto, waxa lagu dhaqan gelinaya calaamadayn iyo sumadaynta weelasha hilibka, doobyada ama qardaasyada hilibka lagu habeeyo, sida ku xusan jadwalkan marka laga reebo: -

b) Hilibka qaydhiin ee la qasacadaynaayo ama lagu qasacadeeyey si waafaqsan qodobada xeerkan waa inuu ahaado hilib qaydhiin oo laga soo saaray kawaan ku diiwaangashan si waafaqsan qodobada xeerkan, waana in ay la socdaan calaamadaha muujinaya caafimaad qabkooda, shahaadadaha iyo waraaqaha kale ee xeerkan ku cad iyadoo la dhowrayo faya-dhowrka iyo badbaadada hilibka dadku cunaayo.

t) Si loo muujiyo sumadda caafimaad ee waxsoosaarka qasacadaysan waa in lagu dhejiyo qasacadaha, duubabka ama weelasha tilmaamaha u gaarka ah goobta waxsoosaar ee lagu soo sameeyey.

j) Summadda caafimaadka waxaa ka mid ah tirsiga [lambarka] diiwaanka kawaanka ee hilibka soo saaray iyo tirsiga [lambarka] Baadhaha caafimaadka hilibka ee ansixiyey weelaynta hilibka.

QAYBTA XII:
BAADHISTA IYO KORMEERKA SOO DEJINTA HILIBKA

Qodobka 72aad
Ruqsadda Soo Dejinta Hilibka iwm

1. Qofna hilib kuma soo dejin karo dalka gudihiisa haddii aanu marka hore haysan Ruqsadda Soo Dejinta Hilibka oo loo bixiyey isla ujeedadaasi.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

2. Cidda doonaysa Ruqsadda Soo dejinta Hilibku waa inay arji isla ujeedadaas ah u qorato Agaasimaha ama wakiilkiisa rasmiga ah.
3. Waa in arjigu ku qornaado foom diyaarsan oo Agaasimuhu sameeyey, aaana in ay la socota khidmadda Ruqsadda oo xeer jideeyey.
4. Agaasimuhu markuu arjiga uu helo, muddo 7 maalmood ah oo ka bilaabmaysa maalintuu helay codsiga waa inuu go'aankiisa oo qoraal u gudbiyo codsadaha.
5. Haddii codsaduhu buuxiyey shuruudaha hilib-soo-dejinta waa in agaasimuhu siiyo foomka ruqsada.
6. Haddii Agasaimuhu go'aansado diidmada codsiga ruqsada soo dejinta hilibka, muddo 7 maalmood ah oo ka bilaabmaysa maalintuu helay codsigaa waa inuu go'aankiisa oo qoraal u gudbiyo codsadaha, isagoo cadaynaya sababaha uu u diiday.
7. Qof kasta oo saluuga go'aanka diidmada ah ee Agaasimaha, wuxuu dib ugu qoranayaa codsi wasiirka muddo 7 casho gudahood ah oo ka bilaabmaysa maalinta go'aanka lagu soo wargeliyey, waxaa kama dambayn noqonaya go'aanka Wasiirka.
8. Agaasimuhu isagoo eegaya danta guud ee dadweynaha wuxuu xayiri karaa, shuruudo dheeraad ah ku soo rogi karaa, ama ka qaadi karaa ruqsada hore loogu bixiyey si waafaqsan xeerkan.
9. Qof kasta oo arji u qortay ku sheega warar uu ogyahay in ay been yihiin oo uu wax gaar kaga been sheegayo, wuxu galayaa dembi, waana in lagu qaado dambigaas.
10. Ruqsada soo dejinta hilibka:

    b) Waa in qofka hilibka soo dejidanaya ruqsad haystaa ka hor intaan shixnaddaa hilibku soo gaadhin meesha ay dalka ka soo gelayso.
    t) Hilib kasta oo la soo dejiyo intaan ruqsadda la siin waa in lagu xayira dekedda uu ka soo gelayo ilaa inta laga helaayo ruqsad.
    j) Ruqsadu waa in ay ku ekaata hal shixnad kaliya, haddii aanay ruqsadu ogolayn in ka badan.
    x) Waxa ruqsada lagu bixin karaa meel uu Agaasimuhu ogolaaday in laga soo dejiyo kaliya.

Qodobka 73[aad]
Maamulista hilibka la soo dejiyey

1. Hilibka ruqsadda soo dejinta la siiyey:

    b) Waxa wadanka laga soo gelin karaa goobta lagu caddeeyey ruqsadda
    t) Waa in lagu soo geliya muddada ku cad ruqsada.
    j) Waa in lagu dejiyaa meesha uu ka soo galay, haddii la fuliyey shuruudaha lagu cadeeyey ruqsadda.
    x) Ilaa inta lagu daqmayo xaaladaha caafimaad ama shuruucda kale ee ku tilmaaman qodobkan ama ruqsadda waa in hilibka lagu kaydiyo meel iyo hab uu go'aamiyey Agaasimuhu; Iyo
    kh) Intaanu hilibka la bixin [qaadan] soo dejiyuhu waa in Baadhaha Caafimaadku Hilibku ku sameeyaa hilibka baadhista caafimaad iyo tijaabooyin gaar gaar ah.

2. Hilibka la soo dejiyey muddada lala sugayo baadhista caafimaadka ama shuruudaha kale ee lagula baxayo, waa in lagu xereeyaa meel qabow si loo xaqiijiyo:-

    b) In aanu ciidoobin, sadhoobin ama xumaanin ama
    t) In aan wax kale oo sadhaysani ku jirin qolka qaboojiyaha ee hilibka la dhigayo.

3) Baadhaha caafimaadka hilibka ama qof kasta oo sharci kasta oo qorani uu u ogolaanaayo inuu ka shaqeeyo arimaha la xidhiidha soo dhejinta hilibka waa inuu xoogga saaraa amaanka uu ku xaqiijinayo in aan shixnada ama qayb ka mid ah la qaadin ilaa inta ogolaanshaha u dambeeya la helayo iyo in dhamman la hayo warqadaha siidaynta.

Qodobka 74[aad]
Baadhista Caafimaadka Hilibka la soo Dejiyey

1. Talaabooyinka caafimaad ee uu raacayo Baadhaha Caafimadka Hilibku inta uu hilibku la soo dejiyey ku jiro qolka kaydka ee qaboojiyaha leh waxa ka mid ah:-

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
SOLICITOR ... OFFICE

- Inuu ku sameeyo hilibka baadhitaan caafimaad oo sugan, si uu u xaqiijiyo in hilibka dadku cuni karo.
- Haddii aan la cuni karin waa in la tuuro, uuna amro in loo tuuro sida xeerkani tilmaamayo.
- In la xaqiijiyo inay shahaadadaha baadhista caafimaadka ee hilibku ka wato wadanka soo dhoofiyey waafaqsanyihiin ruqsadda lagu soo dejiyey.
- In lala socdo sida loo soo maamulay heer-kulka lagu soo kaydiyey intii uu safarka kaga soo jiray dalkii laga keenay.
- In la hubiyo muddadii uu kaydinta safarka ku soo jiray in aanay wax sadheeya ama xumeeya soo gaadhin.
- Inuu ka qaato muunado lagu sameeyo tijaabooyinka baadhista.
- Inuu hubiyo jawaabaha ka soo baxa baadhitaanka uu ku sameeyey muunadaha uu ka soo qaaday shixnadda hilibka.
- Inuu qaado talaabo kasta oo lagama maarmaan ah oo uu ku xaqiijinayo in hilibka la keenay aanu dalka soo gelin cudurada faafa ee xoolaha.

2. Haddii Agaasimuhu ogaado imaatinka hilib aan soo dejintiisu waafaqsanayn tilmaamaha xeerkan ama aan haysan Ruqsadda soo dejinta hilibka wuxuu awood u leeyahay inuu amro hilibka dhammaantii ama qayb ka mid ah inaan la soo dejin, ama in lagu soo dejiyo shuruudaha iyo xaaladaha uu tilmaamo inay lagama maarmaan yihiin.
3. Qof kasta oo ka horyimaada tilmaamaha qodobkan wuxuu gelayaa dembi, waana in lagu qaado dambigaa uu galay iyadoo loo marayo habka ku qeexan QAYBTA XII ee xeerkan.

sQAYBTA XII
XADGUDUBYADA

Qodobka 75[aad]
Ciqaaabaadka

1. Dhammaan waxyeelada leh xad ama ganaax go'an oo ku yimaada iyadoo la gudan waayo waajib uu dhigaayo xeerkani ama lala yimaado fal uu mamnuucay xeerkani, wixii aan ku qornayn xeerkan, waxa loola noqonayaa Xeerka Ciqaabta Guud ee Somaliland (Penal Code).
2. Wixii aan xad go'an lahayn ee ganaaxyo ah ee aan ku qornayn xeerkan waxa loola noqonayaa Xeer nidaamiyeyaal uu Wasiirku soo saari doono hadba markii loo baahdo, waxaana lagu faafin doonaa Faafinta Rasmiga ah ee Dawladda.

Qodobka 76[aad]
Xeer nidaamiyayaal

1. Wasiirku wuxuu soo saarayaa markii loo baahdo Xeer nidaamiyayaal sheegaya isla markaana qeexaya dhammaan ganaaxyada iyo amarrada looga baahanyahay xeerkan si uu ula jaanqaado marwalba xaaladda jirta.
2. Xeer nidaamiyuhu wuxuu fasirayaa, qeexayaa isla markaana fududaynayaa fulinta Qodobada xeerkan, sidaa awgeed waxa reebban inuu ka hor yimaado qodobada xeerkan.

Qodobka 77[aad]
Awoodda Baadhista

Wasaaradda waxaa loo xil saaray oo ay awood u leedahay inay baadho, hay'adaha caddaaladana u gudbiso qofkii ku xadgudba xeerkan, iyadoo isla markiiba la horgeynayo Maxkamadda awoodda u leh.

Qodobka 78[aad]
Ruqsad La Noqosho

Qofkii caado ka dhigta inuu ku xad gudbo xeerkan kuna waantoobi waaya xadhigga iyo ganaaxyada ku qoran qodobada xeerkan, marka ay caddaato inuu si badheedh ah u galay xadgudubkan, ruqsadda ama ogolaanshaha uu haysto waa laga qaadayaa Wasiirkuna wuxuu saarayaa Guddi soo baadha arinkaa hadii loo baahdo.

Qodobka 79[aad]: Racfaan Qaadasho

Dambiilaha ciqaabta xeerkan lagu fuliyaa wuxuu xaq u leeyahay racfaan qaadasho haddii uu ku qanci waayo xukunka ku dhacay, waxaanu u racfaan qaadanayaa Maxkamada racfaanka ee awoodda u leh.

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA FAAFINTA RASMIGA AH SOLICITOR GENERAL OFFICE OFFICIAL GAZETTE

QAYBTA XIII
WAXYAALO KALA DUWAN

Qodobka 80aad
Tirtirid

Xeerkasta, xeer-nidaamiye kasta, wareegto kasta iyo amar kasta oo aan qodobada xeerkan dhaqangalkiisa ka horyimaadda waa la tirtiray ama waxaa loo bedelay si waafaqsan nuxurka xeerkan.

Qodobka 81aad
Dhaqangal

Xeerkani wuxuu dhaqan-gelayaa marka Golayaasha Baarlamaanku ansixiyaan, Madaxweynuhuna saxiixo

C/risaaq Siciid Ayaanle
Xoghayaha. Guud ee Golaha Wakiilada
____

Baashe Maxamed Faarax
K/simaha Gudoomiyaha Golaha
Wakiilada ahna G/Xigeenka 1aad
____

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE
SOLICITOR GENERAL OFFICE